

ελευθερο πνεύμα

ΡΕΥΝΑ — ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ — ΤΕΧΝΗ — ΚΡΙΤΙΚΗ
ιδρυτής—Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας—Χρόνος 15ος Τεύχος

62

Θέματα:

- Τιμητικό πρωτοσέλιδο (αφιέρωμα) στο άγαλμα της ελευθερίας των Η.Π.Α.
- Επιφυλλιδα, το πανανθρώπινο αίτημα μπροστά στο 1987
- Ένα πρωτότυπο έργο κοινωνιολογίας του αείμνηστου Δημήτρη Γληνού
- Παγκόσμια ποίηση
- Ελληνική ποίηση
- Ταξιδιωτική λογοτεχνία
- Χρονικό από την Εθνική Αντίσταση
- Ποητικοί στοχασμοί
- Λυρική διηγηματογραφία
- Φυσιολατρικοί ρωμαντισμοί
- Γλωσσομνημειακή λαογραφία
- Παρουσιάσεις & κρίσεις βιβλίων
- Θεατρικές μικροκαμπάνιες
- Με το σφυρί στα καμώματα
- Φιλοσοφικά διδάγματα
- Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα
- Ποικίλα μαχητικά κι αποκαλυπτικά σχόλια
- Με την πειθώ των αριθμών
- Μηνύματα στο «Ελ. Πνεύμα»
- Πνευματικά & καλλιτεχνικά γεγονότα

«Όταν διαβάσεις κείμενα του Λάμπρου Μάλαμα, καταγγελίες για τα στραβά και τ' άδικα· ή θερμή υποστήριξη για τα σωστά και τα δίκια, είναι σαν ν' ακούς τη φωνή του Γάλλου (ιδρυτικού παράγοντα του Σοσιαλισμού) Ζαν Ζωρές, και ικανοποιείσαι μαθαίνοντας την αλήθεια για το χτύπημα του κακού.. Ο Λ. Μάλαμας απομυθοποιεί και ξεσκεπάζει, ικανοποιεί κι ενθουσιάζει, με τις 50 αυτοτελείς δημιουργίες του: στην ποίηση, το διήγημα, το μυθιστόρημα, το θέατρο, ή την κοινωνιολογία, την ιστορία, τη φιλοσοφία, τη δημοσιογραφία...»
Άγγελος Δόξας

«Σ' όλο τον κόσμο ξαστεριά
σ' όλο τον κόσμο ήλιος»

Πρωτότυπη Επιθεώρηση αγωνιστικής Λογοτεχνίας και κριτικού προβληματισμού.
Μαχητικό όργανο διαφώτισης και πνευματικής καλλιέργειας του λαού.

Όσα σημειώνω, τα σημειώνω γιατί δεν υποφέρω να βλέπω το άδικο να πνίγει το δίκαιο
Μακρυγιάννης

Περιεχόμενα

α

Τιμητικά πρωτοσέλιδα

	Σελ.
Αφιέρωμα στο άγαλμα της ελευθερίας των Η.Π.Α.:	
Κ. Καρυωτάκη	449
Το πανανθρώπινο αίτημα μπροστά στο 1987:	
Λ. Μάλαμα	450
Κοινωνιολογία: Δημήτρη Γληνού	451
Ποιητικές ψηφίδες: Ιάσωνα Εισαγγέλου	453

Παγκόσμια ποίηση

Από Χιλή: Πάβλου Νερούντα	454
Από Τουρκία: Ναζίμ Κικμέτ	454
Από Αλβανία, μετ. ο Π. Τσούκας	454
Από Γαλλία, μετ. ο Χρ. Κατσιγιάννης	455
Από Ιταλία, μετ. ο Λ. Μάλαμας & ο Κ. Νίκας	455

Ελληνική ποίηση

Μαίρης Ηλ. Τράνακα:	
Μια τριφερή ματιά	456
Κώστα Πηγαδιώτη: Δι-ο ποιήματα:	456
Γιώργου Δ. Κουλουρίκη: Μια μέρα	456
Σταύρου Μελισσινού: «Πουρκουά»	456
Αντώνη Κυριακόπουλου: Χρισόνειρο	457
Μιλίας Ροζίδη: Το καθήκον	457
Στεφανίας Καλού: Μια μέρα του 1986	457
Αγνής Σωτηρακοπούλου: Στάχτες	457
Νίκου Β. Καρατζένη: Εργατικό ατύχημα	458
Χρήστου Κατσιγιάννη: Θυμωμένο ποίημα ..	458
Τάκη Νατσούλη: Αύριο	458
Τάκη Κολιαβά - Μολιωτάκη: Ειθύνη	459
Μάνθου Σκαργιώτη: Να τραγουδήσουμε	459
Χρήστου Πύρπασου: Ηνίοχος	459
Γιάννη Παπαμιχάλη: Νέφος	459

Ταξιδιωτική λογοτεχνία

Εντυπώσεις από την Ιταλία:	
Λάμπρου Μάλαμα	460

Νότες της Εθνικής Αντίστασης

Ο Κώστας, οι Ρώσοι & η ταμπάκαρα:	
Λ. Μάλαμα	466

Πεζογραφία

Γιώργου Παπαστάμου:	
Το ξημέρωμα κι ο Νικήτας	469
Στεφάνι για την Αντίσταση: Γ. Βελλά	469
Παναγιώτη Ι. Παναγούλια:	
Σούρουπο καλοκαιριού	470
Μαρίας Π. Γιακουμέλλου:	
Ποιός χτύπησε την πόρτα	471

Μιχάλη Μπάκολη:

Στου «Δαφνίλα» το γιαλό	472
Δημήτρη Ζάννη: Σκέψεις για την αλήθεια ..	473

Λαογραφικό σύμμικτο

Κίτσιου Κόκκαλη:	
Ο πατέρας μου ο φιδοβοτανάς	474

Οι Συγγραφείς & τα βιβλία

Παρουσιάσεις & κρίσεις	
από το Λ. Μάλαμα	479

Θεατρική ζωή & κίνηση

Μικροκαμπάνιες: του Θ. Μελιγαλά	482
---------------------------------------	-----

Με το σφυρί στα Καμώματα

(Σχόλια του Άλκη Φωτεινού)	484
----------------------------------	-----

Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα

(Σχόλια του Στέλιου Κεντηρή)	490
------------------------------------	-----

Φιλοσοφικά διδάγματα

Με την πειθώ των αριθμών

Μηνύματα στο «Ελ. Πνεύμα»	
(ο Θ. Φραγκόπουλος, ο Αλ. Χρισσομοίδης, δ' Σ. Καρκαχτσής, ο Γ. Κυριαζόπουλος κ.α. ...)	500
Πνευματικά & καλλιτεχνικά γεγονότα (Μαρίτσα Παρασκευά, Π. Πιτσελάς κ.α.)	510

«Ελεύθερο Πνεύμα»

ιδιοκτήτης - υπεύθυνος - εκδότης

Λάμπρος Μάλαμας

Διεύθυνση σύμφωνα με το νόμο:

Ε. Βενιζέλου 188 - Γιάννινα

τηλέφωνο: 0651.22030

Τιμή τεύχους δρχ. 250

Χρονιάτικη συνδρομή 1000

Ιδρύματα - Δήμοι - Κοινότητες

5.000

Εξωτερικού δολάρια 20

*Υψηλή - αλληλογραφία - επιταγές στον ίδιο.
Φιλοξενούνται μόνο αδημοσίευτες συνεργασίες και χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

Ελεύθερο Πνεύμα

Έρευνα — Στοχασμός — Τέχνη — Κριτική

Ιδρυτής — Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας

Β' Εκδοτική Περίοδος
Χρόνος 15ος Τόμος 7ος
Τεύχος 62
Οκτώβρης - Νοέμβρης
Δεκέμβρης

Ένα αφιέρωμα

Το άγαλμα αυτό της «ελευθερίας» στημένο σε μια βραχονησίδα της Νέας Υόρκης το 1886, συμπλήρωσε φέτος το περασμένο καλοκαίρι 100 χρόνια, τραγικά ειρωνικής, αντιφατικής, και απατηλής παρουσίας, για το πολεμοκαπηλικό κατεστημένο της αποικιοκρατικής και κερδοσκοπικής ασυδοσίας των ΗΠΑ ανά την υφήλιο. Κι ενώ στήθηκε από Γάλλους προς τιμή της αμερικανικής ανεξαρτησίας... στην επέτειο των 100 χρόνων, θα 'τριξαν τα κόκκα-

λα του Λαφαγέτ, του Λίνκολν, του Τζέφερσον, του Ουάσιγκτον, του Κίνλεϋ και άλλων πρωτοπόρων ηγετών της ελευθερίας και του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων, για τις ωμές επεμβάσεις, τα πραξικοπήματα, τις προβοκάτσιες και όλες τις τοπικές φωτιές των μακελλιών που ανάβουν οι πολεμομανείς καλοθελητές των 360 χρυσοκάνθαρων οικογενειών: Ρέηγκαν, Κίσινγκερ, Μπρεζίνσκι, Μακλόσκι, Μακφάρλεϋ και άλλοι σχεδιαστές στις επιδρομικές και βάρβαρας καταστροφές της ανθρωπότητας. Αυτοί που παραχαϊδεύουν σήμερα τους Πινοσέτηδες, τους Κόντρας, τους Ειβρένηδες κ.λπ., αιμοσταγείς δικτάτορες, ίσως δεν είχαν δικαίωμα στο γιορτασμό των εκατό χρόνων του αγάλματος της ελευθερίας. Το σκίτσο τούτο, από μόνο του τα λέει όλα, καθώς και το περίφημο ποίημα του Καρυωτάκη

Στο άγαλμα της ελευθερίας που φωτίζει τον κόσμο

Του Κώστα Καρυωτάκη

Λευτεριά, Λευτεριά, σχίζει, δαγκάνει
τους ουραμούς το στέμμα σου. Το φως
σου,
χωρίς να καίει, τυφλώνει το λαό σου.
πεταλούδες χρυσές οι Αμερικάνοι,
λογαριάζουν πόσα δολάρια κάνει
σήμερα το υπερούσιο μέταλλό σου.

Λευτεριά, Λευτεριά, θα σ' αγοράσουν
έμποροι και κονσόρτσια κι Εβραίοι.
Είναι πολλά του αιώνα μας τα χρέη,
πολλές οι αμαρτίες, που θα διαβάσουν
οι γενεές, όταν σε παρομοιάσουν
με το πορτραίτο του Ντόριαν Γκράιη.

Λευτεριά, Λευτεριά, σε νοσταλγούνε,
μακρινά δάση, ρημαγμένοι κήποι,
όσοι άνθρωποι προσδέχονται τη λύπη
σαν έπαθλο του αγώνα και μοχθούνε,
και τη ζωή τους εξακολουθούνε,
νεκροί που η καθιέρωση τους λείπει.

Η επιφυλλίδα μας

Το πανανθρώπινο αίτημα μπροστά στο 1987

Του Λάμπρου Μάλαμα

Το 1986 που πέρασε, χάνεται κι αυτό, όπως εκατομμύρια χρόνια στη ζωή του πλανήτη μας, μέσα στα χάη και στους διαχρονικούς κύκλους των αιώνων. Τα πολεμικά γεγονότα που σηματοδεύτηκαν πάνω στην τροχιά του, θα βυθιστούν κι αυτά στην απίθμενη λησμοσύνη των καιρών και των γενεών.

Το 1986 ήταν χαρακτηριζόμενο από τους φιλειρηνικούς λαούς και σαν «Έτος Ειρήνης».

Αλλά, και το 1987 που ανάτειλλε και το χαιρέτησαν με τις ευχές της ειρήνης και της συνεργασίας οι «ιθύνοντες» του κόσμου, ποιοί αλήθεια λαοί, δε θα τό'θελαν κι αυτό για «Έτος Ειρήνης», *ευημερίας, φιλίας κι αδερφοσύνης των λαών;*

Η πλάστιγγα της λογικής, της σωφροσύνης, της ισορροπίας και της δικαιοσύνης, κλίνει πάντοτε βαριά σαν πανανθρώπινο αίτημα, προς τη μεριά της ειρήνης.

Η αξίωση και τ' όνειρο των λαών, είναι να ζήσουν σε μια ειρηνική και πολιτισμένη ανθρωπότητα. Όσο κι αν η κερδομανία των πολεμοκάπηλων, έγινε μάλιστα σκληρή, το ειρηνόφιλο ρεύμα σαν βουερό ποτάμι, προχωρεί

στην ιστορική του κοίτη.

Όσοι άνθρωποι δεν έχουν προσβληθεί από σύνδρομα μιθριδατικής θρησκοληψίας, φανατικού θρησκοκαπηλισμού και από κολλητικό ισλαμ-έητζ αλληλοεξόντωσης, βαφτίζονται όλοι στην ανθρωπιστική κολυμπήθρα της αγάπης, με τα νάματα της νέας ειρηνιστικής ψυχολογίας.

Πλήρωσαν και πληρώνουν πολλά οι λαοί με τους πολέμους. Γι' αυτό κάνουν έντονα έκδηλη την ηθική αντίδραση στον επικρεμάμενο κίνδυνο του πυρηνικού αφανισμού. Οι αγωνιστές της -ειρήνης, στο προσκλητήριο των καιρών, δίνουν το ιστορικό τους παρών.

Απ' όλα τ' ανθρώπινα ιδεώδη, σήμερα προέχει η ανθρωπιά και η ειρήνη.

Τιμή στους ειλικρινείς ειρηνιστές, που ενώνουν τις φωνές τους σ' ένα αξίωμα και μιαν ιαχή: Να καταργηθούν οι πόλεμοι, και οι άδικοι κι αφύσικοι θάνατοι.

Τόπο στη ζωή, στη συνεργασία, στη δουλειά και στην ευτυχία.

Ο κόσμος θέλει να ζήσει χωρίς δάκρυα κι αίματα, χωρίς επιφύλακες και ορφάνιες. Θέλει να βλέπει χαμόγελα στην όψη των βασανισμένων και στο τραπέζι της αγάπης γεμάτα πιάτα με ζεστό φαί. Το χτύπημα της πόρτας την αυγή από το γαλατά μονάχα.

Θέλει να κοιμάται ήσυχος τη νύχτα και νά'ναι το νάνουρό του, μόνο από τραγούδια και γλυκά κελαηδίσματα πουλιών!

Ο ήλιος του 1987, ας καταυγάσει κι ας διαλύσει τα σκοτάδια και τους φόβους των πολέμων. Ας γίνει φάρος κι οδηγός, στην παγίωση της μυριοπόθητης ειρήνης.

Γιατί, ο χρόνος που καλοσωρίσαμε, να έχει θολούς τους ορίζοντες των ελπίδων;

Γιατί, να μακελλούνται οι λαοί της Μέσης Ανατολής; Ας τιμωρήσουν την υπεύθυνη παράφρονη ηγεσία τους, κι ας αποβάλουνε την εκδικητική μανία της θεοληψίας. Αυτού του είδους η τρέλα, τους έγινε επιδημία ολέθρου.

Ως πότε οι αλόγευτοι θα καταπονούν τους λογικούς και οι ένοχοι τους αθώους;

Γιατί, στην εποχή μας οι άνθρωποι, να γίνονται δέσμιοι σε περιττές κι αφύσικες επιθυμίες, σε υπερβολές κι εξαλλοσύνες επιδείξεων, έρμαια κι αιχμάλωτοι σ' αγαθά και παραφορές τεχνικού και άψυχου ψευτοπολιτισμού;

Γιατί, να κυριαρχούν σαν έμμονες ιδέες τ' αρρωστημένα πάθη, οι εγωισμοί και οι παράφρονοι ανταγωνισμοί;

Γιατί, ο καθένας να μην

«Κοινωνιολογία»

Λημήτρη Γληνού

(Μια ανέκδοτη εργασία, από προφορική διδασκαλία και σημειώσεις του μαθητή του Γ.Α. Οικονόμου)

Επιμέλεια Λ. Μάλαμα

Εισαγωγή

Έννοια και περιεχόμενο της κοινωνιολογίας

Όπως για κάθε επιστήμη, έτσι και για την κοινωνιολογία, είναι αναγκαίο να καθοριστεί η έννοιά της, κατά περισσότερο δε κι ένας λόγος παραπάνω, που αυτή είναι επιστήμη νέα, δημιουργημένη στο 19 αιώνα. Κάθε νέα επιστήμη είναι σχεδόν αμφισβητούμενη στην έννοια, στη μέθοδο, και στο περιεχόμενο. Η κοινωνιολογία βρίσκεται ακόμα στο ατομικό στάδιο. Κάθε επιστήμονας δίνει τον προσωπικό του χαρακτήρα στον τρόπο, που την πραγματεύεται. Γι' αυτό είναι ανάγκη ν' ασχοληθούμε με την έννοια, τη μέθοδο και το περιεχόμενο της κοινωνιολογίας.

Τί είναι κοινωνικό φαινόμενο

Κάθε επιστήμη παίρνει το χαρακτήρα και τ' όνομα από τον κύκλο των φαινομένων, που εξετάζει. Άρα κοινωνιολογία θα είναι η επιστήμη που εξετάζει τα κοινωνικά φαινόμενα.

Τί είναι όμως κοινωνικό φαινόμενο; Για να το βρούμε πρέπει να κάνουμε μια διάκριση: πρέπει να αποκλείσουμε τον ανόργανο κόσμο και το φυτικό βασίλειο, γιατί το κοινωνικό φαινόμενο παρουσιάζεται στο ζωικό βασίλειο. Πρέπει λοιπόν, να το περιορίσουμε εκεί. Αν πάρουμε ζώα, που ζουν μόνα (μονήρη) όπως π.χ. το λιοντάρι, την τίγρη, βλέπουμε ότι έχουν και αυτά κάποιες ελάχιστες αρχές κοι-

νωνίας, γιατί ζουν κατά ζεύγη. Έλλειψη κοινωνικών φαινομένων παρουσιάζουν λ.χ. οι σκύλοι και οι γάτες. Αν και μπορεί κανείς να χαρακτηρίσει σαν ένα ελάχιστο κοινωνικό φαινόμενο τη συμβίωση της σκύλας με τα παιδιά της τον καιρό που τα θηλάζει. Αλλά, το φαινόμενο αυτό, μπορεί να θεωρηθεί ως απλή φυσιολογική ανάγκη.

Το χελιδόκι παρουσιάζει περισσότερα κοινωνικά φαινόμενα. Οι γερανοί επίσης. Βλέπουμε, ότι τα πουλιά αυτά αποτελούν οικογένεια, αποδημούν και γενικά υποτάσσουν μεγάλο μέρος από τη ζωή τους σε σκοπούς συμβιωτικούς. Από κοινού επιδιώκουν την επιτυχία των σκοπών της ζωής. Κατ' εξοχήν όμως, μας παρουσιάζουν οργανωμένη κοινωνική ζωή με όλα τα γνωρίσματά της μερικά έντομα, όπως οι μέλισσες και οι μέρμηγκες. Αυτά μας δίνουν τέλεια παραδείγματα κοινωνικών ζώων.

Ο άνθρωπος δεν είναι δυνατό να νοηθεί χωρίς κοινωνικό χαρακτήρα, πρέπει να τον φανταστούμε βαλμένο μέσα σ' ένα δάσος, και εκεί να ρεμβάζει, ή να μυρίζει τα λουλούδια κ.λπ. Όταν όμως χτενίζεται ή λούζεται, εκτελεί πράξη, που κάπως καθορίζεται από τη συνύπαρξη με τους άλλους ανθρώπους. Ανυπαρξία κοινωνικών φαινομένων, μπορεί κανείς να φανταστεί στους ασκητές και τους στυλίτες. Μα και αυτοί ακόμα, παίρνουν τα μέσα της τροφής και της συντήρησής τους από τους άλλους ανθρώπους.

έχει το αντίτιμο της ηθικής και ανθρωπιστικής συμπεριφοράς;

Γιατί, στον τόπο μας να θριαμβεύει το ψέμα κ' η ακατανοησία και να καταφρονείται η αλήθεια κ' η αξιοκρατία;

Εκατομμύρια βαριόμοιρες ταλαίπωρες ψυχές, ελ-

πίζουν κι ονειρεύονται, και περιμένουν πάντα με καλούς οιωνούς, κάθε καινούριο χρόνο. Νά 'χει το διάβα του ανώδυνου κι ειρηνικού, μ' όλα τ' απαραίτητα υλικά και πνευματικά αγαθά, για μια καθολική χαρά και προκοπή. Με κίνητρα το ηθικό χρέος, τη

δημιουργική συνείδηση, την προσωπική ευθύνη. Αρετές που θά 'πρεπε να τις έχουμε όλ' οι άνθρωποι, απαρασάλευτα στην ψυχή και στην καρδιά μας, καθημερινά, αισιόδοξα, περήφανα και χαρούμενα βιώματά μας.

Λάμπρος Μάλαμας

Ο άνθρωπος ζει από κοινού, και η ζωή του κανονίζεται και από άλλους ανθρώπους. Για να εξετάσουμε όμως βαθύτερα το φαινόμενο, είμαστε υποχρεωμένοι να αναλύσουμε πρώτα την έννοια της ομάδας.

Έννοια της ομάδας

Τα ζώα και οι άνθρωποι, που μας παρουσίασαν κοινωνικά φαινόμενα, έχουν τούτο το γνώρισμα, ότι τα δημιουργούν από τη στιγμή, που συνυπάρχουν περισσότερα από ένα, ζώα του ίδιου είδους μαζί και τότε λέμε ότι αποτελούν μια ομάδα. Ας πάρουμε διάφορες ομάδες να ιδούμε ποιές αποτελούν κοινωνία.

Στην οδό Σταδίου περπατούν 500 άτομα. Τα άτομα αυτά αποτελούν ομάδα τυχαία και διαλυόμενη. Τη στιγμή που περπατούν φανερώνεται ένα περιεργό φαινόμενο στον ουρανό. Το παρατηρούν όλοι με προσοχή. Τώρα τους ενώνει ένα κοινό ελατήριο και στέκουν περισσότερο χρόνο και το κοιτάζουν. Τους ενώνει μια ψυχολογία της ομάδας, που δημιουργεί κάτι διαφορετικό από την πρώτη τυχαία ομάδα.

Σε μια οδό περπατούν 10 άνθρωποι. Περνάει ένα αμάξι που του συμβαίνει κάποιο δυστύχημα. Οι 10 άνθρωποι παρακινήμενοι από κοινά ψυχικά ελατήρια, τρέχουν να δώσουν χέρι βοήθειας, δηλαδή τότε, θέτουν έναν κοινό σκοπό. Αυτόματα γίνεται μια οργάνωση εργασίας και αν αυτή διαρκέσει μισή ώρα, έχουμε μια ομάδα που πήρε μια οργάνωση εργασίας μισής ώρας, γιατί βρέθηκε ένας κοινός αντικειμενικός σκοπός.

Σ' ένα θέατρο υπάρχουν 500 άνθρωποι· έχουμε εδώ μια ομάδα που για να απαρτισθεί προϋπήρξαν κοινά ελατήρια, η τέρψη, ή το καλαισθητικό συναίσθημα και ένας κοινός σκοπός, το θέαμα. Η ομάδα αυτή έχει περιορισμένη διάρκεια.

Έχουμε ένα εξοχικό δρόμο· περνούν απ' αυτόν κάρα διάφορα και αυτοκίνητα· στο μέσο του δρόμου είναι ένα ποτάμι, που το περνάει κανείς από ένα γεφύρι, το γεφύρι συνέβηκε να χαλάσει, και όλοι αυτοί όταν φτάσουν εκεί περιμένουν μπροστά απ' αυτό· σκέφτονται πώς θα περάσουν. Προσπαθούν με τις ίδιες τους δυνάμεις να διορθώσουν το γεφύρι. Το διορθώνουν όπως μπορούν. Περνούν και αμέσως διαλύονται. Τη στιγμή όμως που οργανώθηκαν για να διορθώσουν το γεφύρι, αποτέλεσαν ομάδα, μια κοινότητα εργασίας, με περιορισμένη διάρκεια.

Μερικοί άνθρωποι βρίσκονται στην εξοχή

για να διασκεδάσουν. Αποφασίζουν για μια στιγμή να παρατρέξουν, ή να πηδήσουν, ή να ρίξουν το λιθάρι. Τη στιγμή αυτή αποτέλεσαν μια ομάδα. Κατόπιν όμως σκέφτονται και λένε:

«Δεν κανονίζουμε να κάνουμε αυτό το πράγμα κάθε Κυριακή;» Τότε πια θα έχουμε μια ομάδα οργανωμένη με κοινό σκοπό και με διάρκεια.

Σε μια χώρα πεδινή κατέβηκαν και την κατέχτησαν πολλοί άνθρωποι σε μια εποχή της ιστορίας. Μοιράζονται τη χώρα και παραμένουν εκεί οργανωμένοι για να ζήσουν. Τότε έχουμε επίσης μια ομάδα οργανωμένη με σκοπούς μόνιμους.

Όστε κοινωνικό φαινόμενο γεννιέται από τη στιγμή που περισσότερα από ένα, άτομα του αυτού είδους, δηλαδή μια ομάδα, συνυπήρξαν ενωμένα στη ζωή με κοινά ελατήρια και σχετικά μόνιμους σκοπούς, έστω και σε γενικότατους σκοπούς της ζωής.

Ομάδες έχουμε τυχαίες και παροδικές και μόνιμες και οργανωμένες.

Η μόνιμη ομάδα έχει:

α) Κοινή ψυχική βάση, δηλαδή αποτελείται από όντα που ανήκουν στο ίδιο είδος και αντιδρούν ψυχικά κατά τον ίδιο γενικά τρόπο στις εξωτερικές επιδράσεις.

β) Δεύτερο γνώρισμα της μόνιμης ομάδας είναι: Ο κοινός σκοπός.

γ) Τρίτο γνώρισμα: Κοινά μέσα, ήτοι κοινός τρόπος ενέργειας προς επιτυχία του σκοπού, συσχέτιση και επομένως αλληλοεξάρτηση των ατόμων και της ενέργειάς των, άρα οργάνωση και διαφορισμός της εργασίας.

Άλλοι γενικοί χαρακτήρες του κοινωνικού φαινομένου

Ας εξετάσουμε τώρα και άλλα γνωρίσματα της κοινωνικής ομάδας. Τί συμβαίνει όταν βρεθούν πολλοί άνθρωποι μαζί υπό την έννοια της οργανωμένης ομάδας; Συμβαίνει ότι δημιουργείται μια ενότητα, μια ψυχική κατάσταση διαφορετική από εκείνη που θα ήταν, αν τα άτομα ήταν χωρισμένα. Γεννιέται λοιπόν μια βούληση υπερατομική. Από τη στιγμή που επήλθε συμφωνία, περί του τί πρέπει να γίνει, τα άτομα χάνουν από την ατομική βούλησή τους, και ενεργούν σύμφωνα με την υπερατομική, που έχει ως αποτέλεσμα, να γεννάει κανόνες διαγωγής, που επιβάλλονται απόλυτα σ' όλα τα άτομα της ομάδας. Οι λέξεις που τις εκφράζουν είναι π.χ. εθιμο-κανόνες διαγωγής, που βγήκαν από τη συνύπαρξη των ανθρώπων,

και που τους ακολουθούν όλα τα άτομα, κι αν κάποια η ατομική τους βούληση δεν τους επιδοκιμάζει ολότιλα. Έπειτα, η δικαιοσύνη, τα θρησκευτικά δόγματα κλπ.

Ένα σπουδαιότατο γνώρισμα κάθε κοινωνικού φαινομένου είναι ότι αυτό, ως εκδήλωση υπιρατομικής βούλησης, έχει για όλα τα μέλη της ομάδας χαρακτήρα καταναγκαστικό.

Ο βαθμός του καταναγκασμού, μπορεί να διαφέρει ανάλογα με το είδος της ομάδας. Και όμως ο καταναγκασμός αυτός, είναι ισχυρότατος και εκεί όπου, εκ πρώτης όψης φαίνεται ότι κανείς, κάνει ό,τι θέλει, π.χ. η μόδα. Ας βγει ένας άντρας καλής κοινωνικής θέσης, χωρίς λαιμοδέτη στην οδό Σταδίου.

Με αυτό το γνώρισμα, σχηματίζεται καθαρότερα η έννοια του κοινωνικού φαινομένου και της επιστήμης που το εξετάζει.

Από τη στιγμή που έχουμε ομάδα, που μας παρουσιάζει τα παραπάνω γνωρίσματα έχουμε μια κοινωνική ομάδα, και οι σχέσεις, οι αλληλοεπιδράσεις και οι ενέργειες που πηγάζουν από την ύπαρξη της ομάδας είναι τα κοινωνικά φαινόμενα.

Εάν θελήσουμε να εξετάσουμε στην ανθρώπινη ζωή, πόσων ειδών κοινωνικές ομάδες έχουμε, θα ιδούμε ότι το πράγμα είναι πολύ πολυμρές. Και ένας σύλλογος γυμναστικός, διδασκαλικός κ.λπ., είναι κοινωνική ομάδα. Εμείς θ' ασχοληθούμε με τις μεγάλες και μόνιμες κοινωνικές ομάδες: Οικογένεια, πολιτεια, οικονομική οργάνωση, δίκαιο, θρησκευτική οργάνωση, τέχνη, επιστήμη κ.λπ.

Ώστε μπορούμε να πούμε ότι, κοινωνιολογία είναι:

Η επιστήμη που εξετάζει τα φαινόμενα της οργανωμένης ανθρώπινης ομάδας, ή γενικότερα κοινωνιολογία είναι: η επιστήμη που ερευνά τις ενέργειες που δημιουργούνται από τη συμβίωση των ανθρώπων.

Αφού σχηματίσαμε την πρώτη έννοια της κοινωνιολογίας, μπορούμε να βρούμε ποιά είναι το περιχόμενό της. Στα γνωρίσματα της οργανωμένης ομάδας, είδαμε ότι, χρειάζεται κοινή ψυχική βάση, κοινός σκοπός, και κοινά μέσα.

Η κοινωνιολογία λοιπόν το πρώτο που έχει να εξετάσει είναι: Να αναλύσει την κοινή ψυχική βάση, να βρει αν υπάρχουν ψυχικά φαινόμενα, που να οδηγούν τον άνθρωπο ν' αποτελέσει οργανωμένες ομάδες. Το ορμήφυτο της αυτοσυντηρησίας, της αναπαραγωγής, τα συμβαθητικά και τα μιμητικά ένστικτα, οδη-

γούν τον άνθρωπο στο να αποτελέσει οργανωμένες ομάδες.

Έπειτα, το δεύτερο μέρος θ' αποτελέσει: η εξέταση των σκοπών και των αποτελεσμάτων της οργανωμένης συμβίωσης, δηλαδή οι διάφορες μόνιμες κοινωνικές οργανώσεις:

- 1) Οικονομική οργάνωση.
- 2) Οικογένεια.
- 3) Δίκαιο.
- 4) Πολιτική οργάνωση.
- 5) Ηθική οργάνωση.
- 6) Θρησκευτική οργάνωση.
- 7) Τέχνη.
- 8) Επιστήμη.
- 9) Παιδεία.

Το τρίτο μέρος, Από τη μελέτη μπορούν να βγουν γενικά πορίσματα, γενικοί νόμοι κοινωνικοί και ψυχολογικοί δηλαδή τί επίδραση υφίσταται η ψυχή του ανθρώπου από την οργανωμένη συμβίωση, και τους γενικούς κοινωνικούς νόμους που μας εκφράζουν σταθερές σχέσεις, και την αλληλουχία και την πορεία στα κοινωνικά φαινόμενα.

(Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος)

Ποιητικές ψηφίδες

Του Ιάσονα Ευαγγέλου

Την αξία και μόνο που την εξιστορούμε, την εγκωμιάζουμε. Το να επιχρυσώνουμε το χρυσό, είναι ματαιοπονία.

Η ζύμη μαλακώνει με το νερό, η μαστίχα με το κερί, ο άνθρωπος με τα δάκρυα.

Προτιμά αυτόν που ξέρει λιγότερα και καταλαβαίνει περισσότερα, από εκείνον που ξέρει πολλά και καταλαβαίνει λίγα.

Ο αμίλητος πόνος μας μαθαίνει πολύ περισσότερα πράγματα από τη φλόαρη χαρά.

Πόσο μεγαλύτερο φαίνεται το κυπαρίσσι που έπισε στο χώμα! Πόσο μεγαλύτερος φαίνεται ο άξιος άνθρωπος που τον έριξε ο θάνατος!

Πόσο αλαφριά αισθάνεται ο γυμνός από ρούχα κι από ιδέες!

Στον αγώνα της ζωής άλλοι ξεκινούν μ' ένα ραβδί, που τελικά το κάνουν σημαία, κι άλλοι ξεκινούν μ' μια σημαία, που στο τέλος τους μένει το κοντάρι. Χρειάζεται αγώνας για να συγκροτήσεις μια αξιοπρεπή προσωπικότητα. Μα χρειάζεται μεγαλύτερος αγώνας για να διαφυλάξεις υπιρασιπίζοντας αυτή την προσωπικότητα

Παγκόσμια Ποίηση

Χιλή

Αντίο Παρίσι
Παύλου Νερούντα

Τι όμορφος ο Σηκοιάνας, τι πλούσιο ποτάμι,
με τα σταχτιά του δέντρα
και τους πάγους του!

Κι εγώ τι γυρεύω εδώ:

.....
Δεν υπάρχει στον κόσμο βράδυ πιο γλυκό!
Το καθετί συμμαζεύτηκε στην ώρα του
το απότομο φως, η κραυγή του δρόμου...
Απόμεινε μόνο η ομίχλη
και το φως γύρω από τα δέντρα
έβαλε την πράσινή του φορεσιά.

Κι εγώ έχω πολύ δουλειά στη Χιλή.
Με προσμένουν ο Σαλίνας κ' η Λάουρα,
σ' όλους χρωστάω κάτι στην πατρίδα μου,
κι αυτή τη στιγμή το τραπέζι είναι στρωμένο
και με περιμένει σε κάθε σπίτι.

.....
Κι εγώ τι γυρεύω εδώ:
Πώς βρέθηκα σ' αυτά τα μέρη;
Πρέπει νά 'μαι εκεί που με φωνάζουν,
για να βαφτίσω θεμέλια,
για ν' ανακατέψω άμμο κι άνθρωπο,
να πιάσω τα φτιάρια και το χώμα,
γιατί πρέπει να κάνομε το καθετί
εκεί στη γη που γεννηθήκαμε,
πρέπει να θεμελιώσουμε την πατρίδα,
το τραγοίδι, το ψωμί και τη χαρά.
Πρέπει να καθαρίσουμε την τιμή
κι έτσι να κυματίσουνε στον άνεμο
εξαγνισμένες οι σημαίες
πάνω από τους κρυστάλλινους πύργους.

Αντίο φθινόπωρο του Παρισιού,
γαλάζιο καράβι, τρυφερή θάλασσα,
αντίο ποτάμια, γεφύρια,
αντίο ψωμί τριζάτο κι ειωδιαστό,
βαρύ κι αβρό κρασί, αντίο
και πάλι αντίο φίλοι, που μ' αγαπήσατε,
φεύγω, τραγουδώντας, κατά τις θάλασσες,
και γυρνώ ν' ανασάνω ρίζες.

Τουρκία

Δυο ποιήματα
Του Ναζίμ Κικμέτ
21 Σεπτεμβρη 1945

Ο γιος μας άρρωστος,
ο πατέρας του στη φυλακή,
το σκοτισμένο κεφάλι στα κουρασμένα χέρια σου,
η μοίρα όλου του κόσμου είναι και δική μας.

Οι άνθρωποι οδηγούν τους ανθρώπους σε καλύτερες
μέρες, ο γιος μας θα γιάνει,
ο πατέρας του θα βγει από τη φυλακή,
θα γελάσει πάλι το χρισάφι των ματιών σου,
η μοίρα όλου του κόσμου είναι και δική μας...

24 Σεπτεμβρη 1945

Η πιο ωραία θάλασσα:
αυτή που ακόμα δεν ταξιδέψαμε.
Το πιο ωραίο παιδί:
ακόμα δε μεγάλωσε.
Οι πιο ωραίες μέρες μας:
αυτές που ακόμα δε ζήσαμε.
Κι ο πιο ωραίος λόγος που θέλω να σου πω:
αυτός που ακόμα δε σου είπα.

Αλβανία

Η ηλικία της λευτεριάς
Ντοτς Παπλέκα
Μετ. ο Πάνος Τσούκας

Ξαπλωμένοι κλάι - κλάι σαν εχτές στον αγώνα
σ' ένα πλευρό βουνού, σε μια πλαγιά χιονισμένη,
κοιμούνται οι πεσόντες κάτω από πλάκες μαρμάρου...
Περνώ σιωπηρά κοντά τους και διαβάζω
τα ονόματα στ' άσπρο μάρμαρο σκαλισμένα,
αφαιρώ την ημερομηνία της γέννησης από του θανάτου
Αχμέτ Ζενέλι - 1944 πλην 1928 ίσον δεκαξί,
Γιαχ Ζενούνι - 1944 πλην 1926 ίσον δεκαοχτώ,
Γιουπ Μπαϊράμι - 1945 πλην 1925 ίσον είκοσι...
Αριθμητική του πόνου και της αντρείσοινης
είναι τούτ' οι αριθμοί, σκαλισμένοι στην πέτρα!
Και συλλογίζομαι ότι πρέπει να προσθέσεις
τα χρόνια όλων των γενεών που θε να 'ρθούνε
για να βρεις τις αθανασίες τους, το χρόνο,
την ηλικία της λευτεριάς που φέραν οι πεσόντες.

ΚληρονομιάΆλεξ ΤσάτσιΜετ. ο Βασίλης Κώτσιας

Ν' αφήσεις στους άλλους
πολύτιμη κληρονομιά
το άρωμα της καλής δουλειάς σου
και τους αφήσεις τα λόγια που είπες
και τ' άνθη που αμόλυσαν,
τον ιδρώτα που έχυσες και τον ήπια η γη,
ν' αφήσεις στους άλλους
τη μεγάλη ανάμνηση που δε σβήνει από δω
τέρα, τη γροθιά που ύψωσες
ενάντια στην αδικία σαν παντιέρα.

ΓαλλίαΟπουδήποτε έξω από τον κόσμοΚάρολου ΜπωντλαίρΜετ. ο Χρήστος Κατσιγιάννης

Αυτή η ζωή
είναι ένα νοσοκομείο
όπου ο κάθε άρρωστος
ατέχεται απ' την επιθυμία
ν' αλλάξει κρεβάτι.
Αυτός εδώ
και ήθελε να υποφέρει
ιντίκρυ από τη σόμπα·
κι αυτός εκεί
πιστεύει πως θα θεραπευόταν
ελαί στο παράθυρο.
Μου φαίνεται
πως θά 'μουν πάντοτε καλά
εκεί όπου δεν είμαι·
κι αυτό το ζήτημα
της αλλαγής τόπου
είν' ένα από τα ζητήματα
που συζητώ ακατάπαυστα
με την ψυχή μου.

(Μετάφραση από τα
«Μικρά πεζοτραγούδα»)

Λάμπρου Μάλαμα

Μικροί Ήρωες

σε τέταρτη έκδοση

ΙταλίαΣαν μια φαντασίαΚριστίνο ΣαντσίλιοΜετ. ο Λάμπρος Μάλαμας

Της νύχτας το τραγούδι είν' ένας μέλας σφυγμός
που κρούεται με την καρδιά των αστεριών·
σάρπες τα νέφη που τα σπρώχνει ο άνεμος
πίσως τους ένα γυμνομέρι σαν έξω από φράχτη
όπως μαυρίζει σ' αποκούμπια η δική σου αλήθεια
βράχος απάνω λεύτερος και μόνος ο μακρύς ο δρόμ
περιττός είν' έτσι στην αρχή να υπάρχει
σε μια έξοδο από σύνορα αγωνίας.
Στίχος της αυγής σε πλάγια μέρη στεριανής καμπύ
λευκό προμήνυμα, και με σένα
ένας νέος ουρανός π' αναγεννιέται
ολόγλυκα στο σπαραγμό σου.

ΌλοιΦράνκο ΡίτσιοΜετ. ο Κώστας Νίκας

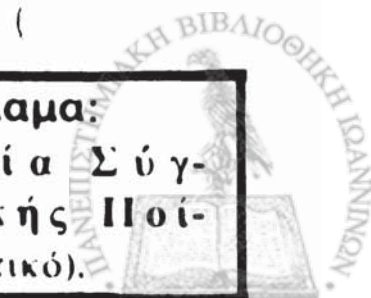
Είμαστε όλοι καθηλωμένοι
σ' αυτόν τον ελάχιστο χώρο.
Καθένας όμως διεκδικεί,
μανιασμένα, το κενό
που αφήνει όποιος πέφτει
μαζεύει της αλυσίδας
κείνο τον κρίκο που υποχώρησε.

Το κουτίΜάριο Μάρτζι

Το κοίταξα βγαίνοντας
άσπρο μολυβί τυλιγμένο με λίγο κόκκινο,
πεταμένο αδιάντροπα
πέρα στο δρόμο.
Θα το μαζέψω τη νύχτα,
στα κλεφτά
για να το εξαφανίσω σε μια μεγάλη κάσσα
ή να το χάσω σ' ένα σακκί.
Στο δρόμο για την κόλαση
παρόμοια
βρίσκονται σίγουρα.

Λάμπρου Μάλαμα:

«Ανθολογία Σύγ-
χρονης Ιταλικής Ποί-
ησης» (μεταφραστικό).

Ελληνική Ποίηση

Μια τρυφερή ματιά Μαίρης Ηλ. Τράνακα

Μια τρυφερή ματιά σημαίνει:
χαμόγελο ουρανού.
Ανοιξιάτικο πρωινό,
μια χλωμή δροσοσταλίδα πάνω σ' ένα τριαντάφυλλο,
έν' αστεράκι στην αγκαλιά σου,
ένα κοχύλι στα πόδια σου.

Μια φιλική λέξη σημαίνει πως:
το χαμόγελο τ' ουρανού είναι χρυσαφένιο,
το πρωινό φωνάζει ξημέρωσα για σένα.
Η δροσοσταλίδα είν' ένα δάκρυ απ' τα μάτια σου.
Τ' αστεράκι διάλεξε το δικό σου κόρφο ν' αναπαυτεί.
Το κοχύλι ταξίδεψε για να πεθάνει στα πόδια σου.

Δυο ποιήματα Του Κώστα Πηγαδιώτη

Ο ψιθύρος της βροχής

Οι καιγαδες των συννεφων
κ' η μεγάλη κατόπι νεροποντή
που τη φοβία μας προκαλούνε
και ταραχή,
μ' εξοργίζουν λιγότερο
απ' το γκρινιάρικο ψιθύρο
της βροχής, που χαμηλόφωνες
συζητήσεις ξαναθυμίζει
στ' άγρια χρόνια
δικτατορίας και κατοχής.

Η συγγένεια

Σ' ένα πυκνό δάσος ανήλιαγο
και δίχως ουρανό
η περιπλάνησή του
κι ως τώρα διαδρομή.
Μια μεγαλοβδομάδα
χωρίς Σαββατοκύριακο
η μάχη του για το ξέφωτο
με λάφυρο την είδηση:
'Οτι στενός του Σίσυφου
υπήρξε συγγενής.

Μια μέρα Γιώργου Δ. Κουλούκη

Τί 'ναι μια μέρα!
Χρόνος διαδεχόμενος.
Συνήθως εύχεται να περάσει.
Την προσμονή και τ' όραμά σου
δεν τα χωράει μια μέρα
είναι του μέλλοντος.

Ανοίγω το παράθυρο, έξω συννεφιά
ρωτάω και την καρδιά μου
τίποτα ξεχωριστό
δεν προμηνύεται.
Δεκαεφτά του Οκτώβρη σήμερα
κι ο χρόνος ίδιος.

Πρωινές ειδήσεις:

— Διαψευτήκανε οι ελπίδες στο Ρεύκιαβίκ
προχωρούμε στον πόλεμο των άστρων.
— Νέα δοκιμή υδρογονοβόμβας
στο πεδίο Νεβάδας
βαθιά στη γη εξακόσια μέτρα.
— Μαίνεται ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή

Και ξεκινώ για τη δουλειά μου.
Δε φτάνει το σφυρί
κι όποιο εργαλείο, δε φτάνει
μήτε ο ιδρώτας, πρέπει ν' ατενίσω
βαθιά και πέρα
δυνάμεις να συγκρίνω
συνέπειες ν' αναλογιστώ.

Απ' τ' άστρα ξεκινάει το φως
κι από της γης το βάθος ξεκινούν οι ρίζες.
'Όλο το μέσα μου φωνάζει:
— Τ' όνειρο κινδυνεύει, τ' όνειρο.

Και συμπορεύομαι με νέες μανάδες
μ' ανύποπτα παιδιά που οδεύουν στο σχολει
με πονεμένους συνωστίζομαι.
Ζωή πολλή, κυκλοφορία μεγάλη.
— Τ' όνειρο, μέσα μου φωνάζω, τ' όνειρο..

“Πουρκουά” Σταύρου Μελισσινού

Αυτός που, από νωδή* ψυχή
δηλώνει «ειρηνιστής»...
Αύριο, απ' ανάγκη για ζωή
σκληρά θα πολεμήσει.

Μάχες όλα, ζωή και θάνατος
στέκουν σ' απόσταση ίση.
'Ό,τι «εν καιρώ δεν έπραξες»
«εν χρόνω» θα υποστείς!...

* ξεδοντιασμένη, φαφούτικη

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΧρυσόνειροΑντώνη Κυριακόπουλου

Γλυκόνειρο στις σκέψης την απόχη,
αφ' όταν χωριστήκαν οι αγκαλιές μας,
πεταλούδα πάνω στο ξερό κλαρί
της θύμησης σ' έχω αναστήσει αγάλια
αγάλια με υπομονή...
για να κοιτάξω πλατιά τα μεσημέρια.
Να θαμπώσει η ματιά μου στην αντηλιά τ' ουρανού
και στου τζιτζικα τ' ατέλειωτα μονοπάτια
του τραγουδιού μου να διαβάσω τη μοίρα.

Τα δειλία κ' οι αυγούλες, έχουνε τις χάρες τους
με ντροπαλότητα ροδοστολίζουντ' όλα
όμως τα μεσημέρια - τα μεσημέρια καίνε.
Σ' απίθανους συλλογισμούς καίγεται ο νους
το ηδονικό συνταράζεται κορμί μας.

Χρυσόνειρο στις σκέψης την απόχη,
αφ' όταν χωριστήκαν οι αγκαλιές μας.

Το καθήκον(Στην Κ.Α.) Μίλιας Ροζίδη

Όταν αφήνω τον εαυτό μου ελεύθερο
δεν τρέχει ποτέ μου στο μέλλον.
Το δάκρυ γυρνά προς τα πίσω
κ' η όρασή μου ανιχνεύει το παρελθόν.
Μέσα στα σκοτεινά και φωτεινά διαλείμματα
κυλάει μονότονα στον αέναο χρόνο.
Εκεί, μέσα στις κατακόμβες του πάθους
του πόνου τις σπηλιές τις ανήλιαγες
βρίσκω του εαυτού μου τη δικαίωση τάχα;
Τι να ζητήσω από μέλλον;
Αύριο για με δεν υπάρχει,
δεν υπήρξε ποτέ.
Πάντα το παρόν με κατάρτρωγε
και στου παρελθόντος τη σκιά πάντα ζούσα.
Ασήμαντη ύπαρξη, χωρίς όνειρα
χωρίς προοπτικές.
Καχεκτική ζωή:
Σ' ένα γραφείο μπροστά
βιδωμένη σε μια καρέκλα καθόμουν.
Πνιγμένη στη σκόνη και στα χαρτιά,
η γραφομηχανή, ο ισολογισμός...
Ο μπαμπάς, η μαμά,
το ισχνό μου δεκαπενθήμερο...
Ο νυμφίος δεν ήρθε, μα κι αν ερχόταν
—χωρίς νά 'μαι μωρά παρθένος,
απεναντίας έχω και δίπλωμα πανεπιστημίου—

Μια μέρα του 1986Στεφανίας Καλού

Ξημέρωσε
Δύο "λιμπιτρόλ"
και δεν κοιμήθηκα.
Ανοίγω το παράθυρο
με ζώνει το πετρέλαιο
ένα σπίρτο και λαμπαδιάζει
πολιτεία.—
Στο πάρκο
ασθενικά και θαλερά γεροντάκια
καρτερούν δυο πήχες χώμα.—
Συναντώ το φίλο.
— θα μπω στο νοσοκομείο
ξεψυχά ένας κι αδειάζει κρεβάτι...
κατά τις πέντε
είπεν ο γιατρός.
— Ας ανάψω κεράκι
ο ιεροκήρυκας μιλεί
για μια άλλη καλλίτερη
μελλοντική ζωή.
Κρίμα! κι εγώ ενδιαφέρομαι
τόσο για τούτη!...

ΣτάχτεςΑγνής Σωτηρακοπούλου

Στις στάχτες ψάχνω της καρδιάς μου
για κάποια σπίθα ψάχνω
από τα παιδικά μου χρόνια
κάποια μνήμη ν' ανασύρω
απ' τις ευτυχισμένες μέρες της ζωής μου.

Όμως απόψε μάταιος ο μόχτος
κάθε προσπάθειά μου
κι είναι σαν από τα πριν να το γνωρίζω
πως τίποτε δεν πρόκειται να βρω.
Ό,τι και ν' ανασύρω απόψε στάχτη.

Απόψε η νύχτα κι η ζωή μου
σαν από πάντα και για πάντα ησυχία.

σίγουρα θά 'μενα εκτός του νυμφώνος...
Ο μπαμπάς, η μαμά...
Το χρέος μου, το καθήκον...
Λίπλα, δίπλα στο κοιμητήριο τους έθαψα
έγραψα κι ένα ποίημα επάνω στην πλάκα
συγκινητικό.
Κι από κάτω χάραξα μια καρδιά,
τη δικιά μου,
τρυπημένη με βέλος
να στάζει μελάνι.

Εργατικό ατύχημαΝίκου Β. Καρατζένη

Μάτωσε το σούρουπο στη γειτονιά με τα τριαντάφυλλα
και τ' άσπρα σπιτάκια
κι έσκυψαν οι ανεμώνες κ' οι μαργαρίτες
στο χώμα τα κεφαλάκια τους·
βουβάθηκαν οι καρδερίνες κ' οι σπίνοι
στη λεμονιά της αυλής
και θρηνωδούν οι δεκαοχτούρες απελπισμένα
στου ευκάλυπτου τη μελαγχολία·
σοβάρεψαν των παιδιών τα πρόσωπα
κι ερήμωσαν οι κρυσώνες τους·
έσβησαν οι γαλάζιες αστραπές
στων ορφανεμένων τη θωριά
και φθινοπώριασε στην ψυχή τους·
θ' απομείνουν στο τρίστρατο τ' απόβραδα
να προσμένουν την αγαπημένη μορφή
του πατέρα...

Δε θα τρυπώνουν στ' ανοιχτά στήθια του
κι ούτε θα νιώσουν πια στ' άπραγο μαγουλό τους
τα ροζιασμένα χεροπάλαμα.

Αλλαξοστράτισε γι' αυτά κι ο Αϊ Βασιλης
μα η Λαμπρή ποιός ξέρει θα τα θυμηθεί:
Με ξέπλεκα μαλλιά, μαδημένα μάγουλα
με λεηλατημένα σπλάχνα κι αδειασμένα μάτια
κατάμονη μέσα στων αναμνήσεων την απελπισιά
μια τραγική φιγούρα γυναίκας
καταριέται το ριζικό της·

Πού χαραματιά ελπίδας μέσα
στο στραγγαλιστικό "κοινωνικό περίγυρο"
με την "καθωσπρεποσύνη" του και τη
βαθιά του νοσηρότητα:

Κ' η ζωή συνεχίζεται...
οι εφημερίδες έγραψαν στα κοινωνικά
με ψιλά γράμματα:

"Συνθητισμένο ατύχημα, άτυχος οδηγός
γκρεμίστηκε σε χαράδα".

Η εργοδοσία ακολούθησε τη νόμιμη
διαδικασία για την αποζημίωση
της χήρας και των ορφανών
κι ένας που οι "γνωστικοί"
τον είχαν για αλλόφρονα
ξέσπασε στον παροξυσμό του:

"όσο οι μανάδες θα γεννούν,
τα παλιοσίδερα θα λιπαίνονται
με της φτώγειας το αίμα"

Λάμπρου Μάλαμα**ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΛΑΟΣΟΦΙΑΣ**

Έτυμα φιλομάθειας <
παροιμιακά - μύθοι - αναλύσεις

Θυμωμένο ποίημαΧρήστου Κατσιγιάννη

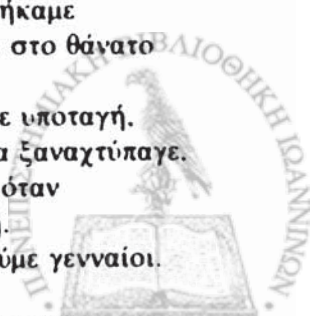
Τίποτα
δε μου πρόσφερες
πατρίδα μου - μητριά μου.
Μονάχα
μερικά μολύβια
και λιγοστά λευκά χαρτιά.
Όμως κι αυτά
αν δε μου τά 'δινες
αχ, θλιβερό προνόμιο—
θά 'γραφα με το αίμα μου
στου ουρανού τα σύννεφα
αντίς επάνω σε χαρτιά...
Αυτό ακριβώς
—πατρίδα μητριά—
που κάνω από χρόνια τώρα.

ΑύριοΤάκη Νατσούλη

Ο ήλιος σήμερα δεν έχει χρώμα.
Αύριο θα περπατήσουμε
ανάμεσα στα πράγματα που αγαπήσαμ
Οι άλλοι δεν αγαπήσαν
τα πράγματα που αγαπήσαμε.
Η σπίθα που άναψε
αύριο θα μεγαλώσει
θα μεγαλώσει...
Ο ήλιος αύριο θα γίνει κόκκινος.
Σήμερα μια σκιά σκεπάζει τον ήλιο.

1943

Η σκιά
είχε αποκτήσει υπόσταση.
Υπήρχε,
η οσμή της φωτιάς
και του θανάτου.
Αντήχησε πένθιμα η ηχώ
από το χωνί
για να μαζευτούμε στην πλατεία.
Εκεί συγκεντρωθήκαμε
για να βαδίσουμε στο θάνατο
ή...
για να δηλώσουμε υποταγή.
Ο μασκοφόρος θα ξαναχτύπαγε.
Η συνείδηση ερχόταν
μαζί με τη γνώση.
Έπρεπε να φανούμε γενναίοι.
Όχι υποταγή.
Οι γενναίοι δεν συμβιβάζονται.

ΕυθύνηΤάκη Κολιαβά - Μολιωτάκη

Κι απόψε στην απέραντη του σύμπαντος σιγή
τ' άστρα του ανάβει ο ιερός του χάους καντηλανάφτης,
ενώ με λύσσα ο πόλεμος χτυπάει τη μαύρη γη
κι ανοίγει τους ομαδικούς τάφους ο νεκροθάφτης.

Από τα σπλάχνα του βουνού κυλάει το δροσερό
νερό για το πετούμενο, το ρόδο, το δενδράκι.
Σκύβει κ' η μοίρα η ανθρώπινη με πάθος φλογερό
το πίνει και το γεύεται στα χείλια της φαρμάκι.

Στον ήλιο της ανατολής μοίρα κακή του πάει κοντά,
ξεψυχισμένη σέρνεται στο δρόμο της η μέρα.
Τραυματισμένα φτερωτά, ένας τον άλλον απαντά
κι αντίζ να πουν παράπονα, ψελίζουν "καλημέρα".

Ανάμεσα γης κι ουρανού το πλούτος το βαρύ,
τ' άνθος της νιότης πρόωρα θα φθίνει και θα πέφτει.
Και θά 'ναι ευθύνη της ζωής της ίδιας, αν δε βρει
τον αίτιο του θάνατου και του χαμού του φταιχτή...

Να τραγουδήσουμεΜάνθου Σκαργιώτη

Τώρα που καταλάγιασεν ο πόνος
κ' επουλώθηκαν όπως όπως οι πληγές
σαν ένα σπίτι χτυπημένο που το μάλωσαν
κι ωστόσο τ' αγκωνάρια του θα μας προδώσουν,
θαρρώ, να τραγουδήσουμε μπορούμε.

Τώρα που τα χρυσάνθεμα και τη σιωπή
ο γιός του ερέβους και της νύχτας
τ' απίθωσε στο βράχο και μαρμάρωσαν
ανώνυμα χωρίς χρόνο κι αντιφέγγοντα,
θαρρώ, να τραγουδήσουμε μπορούμε.

Τώρα που στο πουκάμισο το αίμα στέγνωσε
και σβήνοντας οι μουσκεμένες φωνές
συναχτήκανε στα σταμνιά της ιστορίας
όπως το κλάμα του παιδιού στην καρδιά της μάνας,
θαρρώ, να τραγουδήσουμε μπορούμε.

Τώρα που η κνίσα από θυσίες βοδιών
το γουρισμό της Άλκηστης μοσχοβολάει
μαζί μ' εκείνα τα παιδιά
που κρατούν στον κόρφο τη σημαία
κι απ' τ' αδειανά τους μάτια βγάζουνε φωτιές,
θαρρώ, να τραγουδήσουμε μπορούμε.

Ένα τραγούδι μόλις το ψομί αποφάμι
συναγμένο στάλα στάλα απ' τα βουνά μας

ΗνίοχοςΧρήστου Πύρπασου

Μεγαλόπρεπος
στητός, καμαρωτός
ο Ηνίοχος
το άτι του οδηγεί
γοργόφτερο
στην αρματοδρομία.

Της νίκης χαιρείται το θρίαμβο
και δέχεται περήφανα
της αγριελιάς στεφάνι.

Μεγαλόπρεπος
με τα ηνία στο χέρι
στέκει στο βάθρο του
μ' ανάγλυφη την έκφραση
ορμής και δύναμης και πίστης
σαν σύμβολο ετοιμότητας
για ειρηνοδρομία
που από δω θα ξεκινήσει
από τον «ομφαλό της γης»
γι' αδελφοσύνη των λαών
σε μια παγκόσμια ειρήνη!...

ΝέφοςΓιάννη Παπαμιχάλη

Το νέφος της ραδιενέργειας
σ' έκανε αφίλητη γη μας.
Σκεφτόμαστε και το δυόσμο
και τα λούλουδα ν' αγγίζουμε!
Μας φοβίζει ο μυρωδάτος αέρας
και τα κρουστάλλια νερά.
Το νέφος, το κάθε νέφος
τρομάζει και σκοτώνει
κ' η φύση εκδικείται...
τι ο άνθρωπος μεθάει
και καταστρέφει τη ζωή του.

κι απ' το σουραύλι του τραγοπόδαρου θεού,
'Αρπες τα δέντρα κ' η ψυχή μας καράβι
π' αρμενίζει στο αιγαιοπελαγίσιο κύμα
ενώ στα κοχύλια του στροβιλίζεται
του ξιναριού το σφύριγμα
όταν θάβουμε τους νεκρούς μας
ή οργώνουμε το χωράφι μας.

Ένα τραγούδι μόλις το ψομί αποφάμι
ότ' έχουμε τόσον καιρό να τραγουδήσουμε

Ταξιδιωτική Λογοτεχνία

Εντυπώσεις από την Ιταλία

Του Λάμπρου Μάλαμα

(Β' συνέχεια
από το προηγούμενο)

Τί σου είναι η Ρώμη

Τη δεύτερη μέρα, στην «αιώνια πόλη», εξοικειωθήκαμε πióτερο. Κάνουμε μακριούς περιπάτους, κ' οι θωριές μου άπληστες και περιεργες, καταβροχθίζουν άπειρες εικόνες και παραστάσεις.

Γυρίζω εδώ κι εκεί, κι όλο παρατηρώ, συγκρίνω και στοχάζομαι, κι αναρωτιέμαι:

Τί θά 'ταν η γόησσα των αρχαιοελληνικών μνημείων Ρώμη, χωρίς τους θησαυρούς των μύριων αγαλμάτων και πάντων των ρυθμών της κλασσικής Ελλάδας και της Αναγέννησης πολυθαύμαστων καλλιτεχνικών επιτευγμάτων και της πληθώρας των κτιριακών αετωμάτων;

Όμως, όπως είναι σήμερα, αν αφαιρούσε κανείς τα τουριστικά της διαφέροντα και τ' αρμεχτικά συμφέροντα... είναι μια, όχι και τόσο καθαρή πόλη, με αρκετό μιν πράσινο, αλλά κι ένα πολυμήχανο ανθρώπινο μυρμηγκολόι ποικίλων προελεύσεων:

Αμερικάνοι, Εβραίοι, Γιάπωνες, Αραπάδες, Έλληνες, Κινέζοι, Μεσανατολίτες, Ευρωπαίοι κ.ά.

Από τη μια μεριά, ξεχωρίζει η φανταχτερή παχυλή, κι εκθαμβωτική ζωή της αρχοντιάς. Μόδες, πολυτέλειες, πανέμορφες βιτρίνες κ.λπ.

Κι από την άλλη, εξοργιστικά φάσματα διαφορών και αντιθέσεων, που σε θλίβουν δίκαια και σε προβληματίζουν. Το πόπολο της φτώχειας και της αθλιότητας!... Ανεξιχνίαστοι μαφιόζοι, αλήτες, κλέφτες, πανούργοι, λωποδύτες, άεργοι και άνεργοι, ντόπια και ξένα κοινωνικά αποβράσματα.

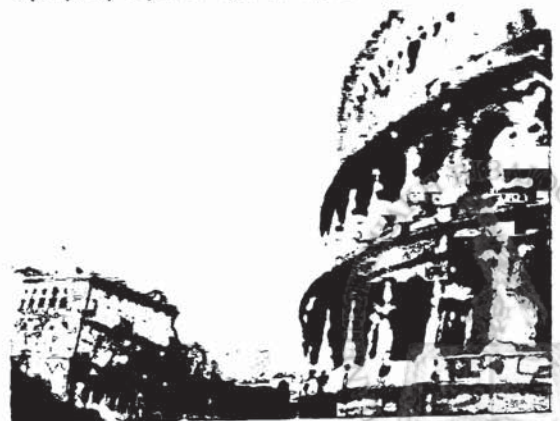
Αυτόχθονες πατρίκιοι και πληβείοι, κόμητες και μαρκήσιοι, γαλαζοαίματοι τι-

λούχοι, με αγεφύρωτα χάρη διακρίσεων. Ρασοφορεμένοι θεατρίνοι, διαβόλοι και τριβόλοι. Ασπροφορούσες και κορακοντυμένες καλογριούλες, «οσίες Μαρίες», αφοσιωμένες στη σεμνότυφη απραξία και στην προσευχή 'τ' ανέμου, προσμένουν, τί κρίμα, ψυχούλες αθώες, γελασμένες, με πρόληψες και δεισιδαιμονίες τη «μέλλουσα ζωή των ουρανών» (!)

Η αποχαύνωση από τη θρησκοληψία σε θλιβερή έκταση!

Η Ρώμη μια νέα Βαβυλωνία κι από κοινωνικά παράσιτα, τεμπέληδες, τυχοδιώκτες και «μασκαλτσόνηδες» γεμάτη. Με τα «σνακ» μπαρ και τα «παμπς», τις πυκνές «πιτσερίες», τ' αναχτορικά παλατάκια και τα παλιόσπιτα...

Όσοι και όταν πάτε, μη ξεχάσετε να πάρετε και μια γεύση από τη γεμάτη και περίχαρη νυχτόβια ζωή στην «πιάτσα Νάβονα». Είναι στο παλιό στάδιο του Δομιτιανού, (65X240 μ.) έχει στη μέση τα συντριβάνια με τη «βρύση των ποταμών» και τη «βρύση του Μόρο» με τα καταπληχτικά και ρωμαλέα γλυπτά... που τιθασειούν τα θαλάσσια τέρατα. Τ' όνομά της προέρχεται από παραφθορά της ελλην. λέξης αγών, αγώνισμα. Από την ίδια και η λατινική «Τσίρκους αγκονάλις» (ιππόδρομος αγωνισμάτων). Στην Πιάτσα Να-

Εξωτερικό τμήμα του Κολοσσαίου

ΕΘΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

βόνα τελούνταν οι μεγαλύτεροι ιππικοί αγώνες της Ρώμης. Την ημέρα των Φώτων γίνεται σ' αυτή το πιο τρανό και ξακουστό λαϊκό πανηγύρι.

Εμιγκρέδες ζωγράφοι στην αράδα, που φτιάχνουν πορτρέτα με 5.000 λιρέτες το καθένα.

Σκιτσογράφοι που κουρτίζουν την καρικατούρα σου, ώσπου να πεις κίμινο.

Και μικροπωλητές με ψιλικά και «μέρτζα διάφορα» που σου πουλάνε ποδαράτα, από παραμορφωτικά μπαλόνια, μέχρι εγγλέζικα ζωντανά ποντικάκια, σοϊλίτικα σκυλάκια, αφίσσες κ.λπ. κ.λπ.

Μα η ζωή στην Ιταλία, σήμερα, για τον ξένο περιηγητή, είναι να θαυμάσει μόνο τις αρχαιότητες. Οι αγορές έχουν τις γνωστές ακρίβειες τους...

Π.χ. ένα βιβλίο από 500 σελίδες, κοστίζει από 10.000 ως 30.000 λιρέτες. Αφαιρείς το τελευταίο μηδενικό και υπολογίζεις δραχμές. Ένα μπουκάλι νερό, το πληρώνεις ανάλογα. Ένα εσωτερικό τηλέφωνο 250 λιρέτες, ένα κατούρημα 200, κ.ο.κ. Μπαίνεις σε ορισμένες εκκλησιές, πληρώνεις, εισιτήρια..

Συνοπτικές ματιές σε βασικά μνημεία.

Δεύτερη και τρίτη μέρα, σ' απορροφάνε όλα τους τ' αξιοθέατα.

Αρχίζουμε από τη «Σάντα Μαρία Μαντζιόρε» (Παναγία η Μεγίστη). Από τους μεγαλύτερους ναούς, τρίκλυτος, στο κέντρο της Ρώμης. Χτισμένος το 358 μ.Χ. Απ' αφορμή μια εικόνα λέει ο μύθος που βρέθηκε στο χιόνι(!)...

Θέλεις ώρες πολλές να θαυμάζεις τις παλαιοβυζαντινές τέχνες, τ' αγάλματα της Μαρίας, και το χρυσαφένιο πλούτο που είχε φέρει ο Κολόμβος από την Αμερική.

Πάμε προς το λόφο «Κουιρινάλε».

Πλάι δυτικά από τον πολυμήχανο Σταθμό των τρένων, είναι η «Πιάτσα των πεντακοσίων ντι τέρμινι». Ένας χώρος που έπεσαν 500 πατριώτες το 1878, για την ένωση της Ιταλίας με το «Φιούμε ντε λα ρεμπουμπλικα».

Λίγο πιο πέρα, η «Πιάτσα ντελ πόπολο». Η Φοντάνα ντι τρέβι». Η βασιλική της αγίας Παναγίας αγγέλων και μαρτύρων. Μουσείο θερμών λουτρών. Λουτρά Διοκλητιανού. Η «Πιάτσα ντι Σπάνια». Όλα πλαισιωμένα μ' ελληνικά και ρωμαϊκά αγάλματα και κάτω προς την «Πιάτσα Μπαρμπερίνι» είναι το «Συντριβάνι του Τρίτωνα» έργο του καλλιτέχνη Μπερνίνι που παρασταίνει ένα θαλάσσιο τέρας.

Απολλωνας και Λαφη
του Γ. Μπερνίνι

Αντίκρυ το παλιό θησαυροφυλάκιο. Πιο κάτω υπουργεία... και η «Πία Πύλη του Μιχαλάγγελου».

Η Ρώμη φημίζεται σαν η πόλη με τις 1.000 εκκλησιές. Αλλά, έχει μόνο γύρω στις 600.

Περιδιαβαίνουμε μια λεωφόρο και τ'

αυρηλιανά τείχη από το 61 μ.Χ. Τη «Βίλα Μποργκέζε», όπου ο φερώνυμος άρχοντας ευνοούμενος του Βατικανού, περισυνέλεξε έργα αξίας, αγάλματα και πίνακες, κι έστησε το Μουσείο του, μέσα σε μια δεντρόφυτη παραδεισένια έκταση, 7 ναυτ. μιλίων.

Αφήνουμε απάνω βορινά το «Κολωνάκι» των πλουσίων. Αρχοντικές κατοικίες που δεσπόζουν στο λόφο με τ' αραχνιασμένα περασμένα μεγαλεία τους. Τις κατοικούν ακόμα κληρονόμοι και τιτλούχοι πρίγκιπες και μαρκήσιοι. Εκεί ανάμεσα ξεχωρίζει και το κτίριο της ελληνικής πρεσβείας.

Πιο κάτω, ο ζωολογικός κήπος, ένας από τους πιο αξιόλογους στην Ευρώπη. Δεξιά κι αριστερά, αλτάνικα τμήματα του κήπου «Μποργκέζε» και οι δυο πύργοι του Μουσείου του.

Αντικρύζουμε τον ανδριάντα του Γκαίτε με τις Μούσες μες στο πάρκο και ζερβιά το Β. Ουγκώ. Κάτω, τον Ιππόδρομο που μαθαίνουν τ' αρχοντόπουλα ιππασία.

Έν' άλλο Μουσείο νέας τέχνης, και πολλά πατρίκια παλατάκια.

Δυο μεγάλοι αετοί στην είσοδο της βίλας «Μποργκέζε».

Ξαναγυρίζουμε προς την οδό «Βιτόριο Βένετο». Σ' ένα τρίγωνο αριστοκρατίας. Η «Φοντάνα ντέλλε Άπι». (Συντριβάνι των Μελισσών). Γύρω αγαθά πολυτελείας, σε υψηλές τιμές.

Εδώ δίνει και παίρνει και τα πιότερα ερωτικά ραντεβού της η νεόπλουτη κοινωνική τάξη.

Στο παλάτι της Μαργαρίτας είναι εγκαταστημένη και η πρεσβεία των ΗΠΑ.

Γύρω στην κορφή της «πιάτσας Μπαρμπερίνι» είναι τράπεζες όλο με τίτλους «Εργασίας» και «Αγίων»... πονηρές κι έξυπνες ελκυστικές ταμπέλες... Εδώ και τ' αρχοντικό των Μπαρμπερίνηδων που έχει σ' έναν όροφο κι ένα Μουσείο τέχνης.

Παίρνουμε τη λεωφόρο Ουάσιγκτον που καταλήγει στην «Πύλη και στην «Πιάτσα ντελ πόπολο». Τραβάμε νοτιότερα κατά τον Τίβερη. Περνάμε τη γέφυρα την αφιερωμένη στην αγαπημένη βασίλισσα

των Ιταλών Μαργαρίτα.

Δεξιά κι αριστερά λεωφόρες και γέφυρες. Η «Πιάτσα Λιμπερτά». Το Μέγαρο της Δικαιοσύνης σε νεοκλασικό και ροκοκό αρχιτεκτονικό ρυθμό, που εγκαινιάστηκε το 1912.

Το Βατικανό

Από τη λεωφόρο Συμφιλίωσης, μπαίνουμε στην Πλατεία του Αγίου Πέτρου στο Βατικανό.

Η «Πιάτσα του Σαν Πιέτρο» έχει κυκλι-

Τμήμα της πλατείας του Αγίου Πέτρου και τα κλήθη περιμένουν τον πάπα να τα ευλογήσει

κή διάμετρο μήκους 340 μ. και πλάτος 240. Είναι από τις πιο τρανές και μεγαλόπρεπες του κόσμου. Στη μέση δεσπόζει και σπαθίζει τον ουρανό ο περίφημος οβελίσκος του Καλιγούλα, που τον είχε φέρει το 37 από την Ηλιούπολη της Αιγύπτου. Είναι από κοκκινόχρωμο γρανίτη και έχει ύψος 41μ. Αρχικά ήταν στημένος στον Ιππόδρομο του Νέρωνα. Στην πλατεία του Αγίου Πέτρου μεταφέρθηκε το 1586, επί Σίξτου Ε' από τον Ντομένικο Φοντάνα.

Το Βατικανό, είναι ένα από τα πλουσιότερα κρατίδια της γης.

Η αρχή της κοινωνικοπολιτικής εξουσίας των παπών, αρχίζει από το 756.

Αιώνες αιώνων οι ποντίφηκες ήταν και θρησκευτικοί και πολιτικοί μονάρχες. Με προσχήματα ειρήνης, έκαναν πολέμους.

Αυτοί έστεφαν βασιλιάδες κι αυτοκρά-

τορες. Ο Καρλομάγνος το 800 πήρε το χρίσμα από τον Πάπα Λέοντα με το «αλάθητο»...

Οι Γερμανοί ηγεμόνες δεν τους χώνεψαν τους πάπες. Τους διέλυαν πολλές φορές· κι αυτοί και οι διάφορες Σταυροφορίες.

Όμως, το 1277 ο πάπας Νικόλαος Γ΄ Ορσίνι, στάθηκε ο πρώτος στο Βατικανό, που στέριωσε την έδρα του παπικού κράτους.

Από τα πρώτα χρόνια, φώλιαζαν στον Άι-Γιάννη το Λατερανό, και σαν επισκοποι της Ρώμης.

Από το 1447, που θεμελιώθηκε ως το 1626 που έγιναν τα εγκαίνια ο μέγας ναός του Αγίου Πέτρου χτίζονταν και στολίζονταν 179 ολόκληρα χρόνια.

Από το 1572 που ο Γρηγόριος ο ΙΓ΄ καθιέρωσε το Νέο Ημερολόγιο, το παπικό κουβέρνο, άρχισε να γίνεται παντοδύναμο.

Στα 1810 ο Βοναπάρτης, τους κατάργησε την πολιτική εξουσία...

Αλλά, μετά την πτώση του Ναπολέοντα το 1814, ξανάστησαν πάλι οι πάπες το μοναρχικό βασίλειό τους.

Το 1848 ξαναδιάλυσαν το Βατικανό, με μια επανάσταση δημοκρατική κι ο ποντίφικας τό 'σκασε στη Γκαέτα. Όμως οι Γάλλοι μετά ένα χρόνο, τον επανέφεραν.

Και τότε που ο Πεδεμόντιος ένωσε την Ιταλία, ο πάπας Πίος ο Θ΄, αυτοανακηρύχτηκε «εγκάθειρκτος» στο Λατερανό, ως το 1929, που έγινε η συμφιλίωση με την ιταλική Κυβέρνηση.

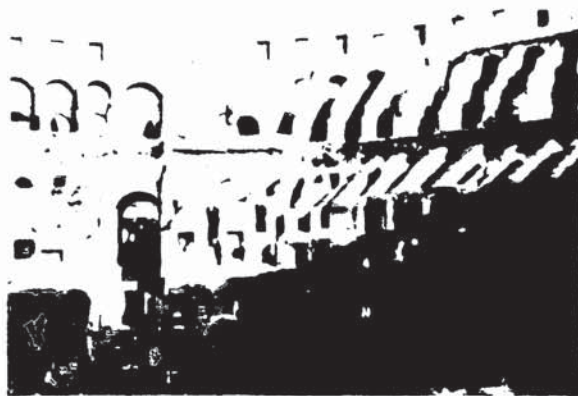
Σήμερα ονομάζεται «Πόλη του Βατικανού».

Η έκτασή του είναι λιγότερο από το μισό τετραγ. χλμ. Είναι ο τόπος του Ιππόδρομου του Καλιγούλα, που ο Νέρωνας μετά, τον μετέτρεψε σε χώρο μαρτυριών κι εξόντωσης πολλών χριστιανών. Υπήκοοί του, είναι 150 μεγαλο-αστοί. Έχει 150 χωροφύλακες και μια ολιγάριθμη ελβετική φρουρά, με γραφικές στολές του Μεσαίωνα. Έχει 28 καρδινάλιους, 120 παπικούς διπλωμάτες, 30 πρελάτους (ανωτ. εκκλ. λειτουργοί) και 13 μέλη εκκλ.

ταγμάτων, διαφόρων εθνικοτήτων.

Το σύνολο των υπηκόων του ανέρχεται μόλις στα 550 άτομα. 300 πρόσωπα είναι πάντα με «άδειες διαμονής» και γύρω στα 1350 κληρικοί και λαϊκοί υπάλληλοι, στις υπηρεσίες της αγίας έδρας και της πολιτικής διοίκησης.

Όλοι υπό την εξουσία του πάπα.

Ρώμη. Εσωτερικό τμήμα του Κολοσαίου

Το σημερινό κράτος του Βατικανού, έχει ανυπολόγιστο πλούτο. Έχει την «Τράπεζα του αγίου πνεύματος», σιδηροδρομικό σταθμό, ραδιοφωνικό σταθμό, την εφημερίδα «Οσσερβατόρε Ρομάνο» δικά του γραμματόσημα κ.λπ.

Το Βατικανό σήμερα κατέχει τα περισσότερα πολεμικά εργοστάσια στη Δ. Ευρώπη, τεράστιες ακίνητες περιουσίες, και τις μεγαλύτερες βιομηχανικές επιχειρήσεις στην Ιταλία. Ενώ οι οπαδοί του πάπα θρησκόληπτοι, που ανέρχονται σ' εκατομμύρια πέφτουν στην πλατεία του Αγίου Πέτρου και προσκυνάνε, φιλούν τις πέτρες και το χώμα σαν νά 'ναι στο Μεσαίωνα, ώσπου να βγει ο ποντίφικας σ'

Είσοδος του Κολοσαίου

έναν εξώστη από τ' ανάκτορό του, να τους ευλογήσει (!)...

Αλλ' ας κάνουμε κι έναν περίπατο στην πλατεία και στο ναό.

Γύρω μας τα μέγαρα του Βατικανού τ' αντιθωρούμε από κάτω.

Τί να πρωτοθαυμάσει κανείς από τ' αμέτρητα κι αποθεωτικά έργα τέχνης αρχαιοελληνικών, ρωμαϊκών και βυζαντινών ρυθμών;

Οι στοές έχουν 248 δωρικούς κίονες και 140 αγάλματα αγίων και θεών, που στολίζουν τα κορνιζώματα.

Αλλ' αν κοιτάξουμε από τον οβελίσκο και από τις δύο βρύσες, τη θέα των πολλών κιόνων, βλέπουμε μόνο μια κυκλική κιονοστοιχία. Έργα του περίφημου Μπερνίνι.

Δεξιά από τον οβελίσκο είναι το άγαλμα του Αγίου Πέτρου.

Τα παλάτια του Βατικανού είναι σχέδια του Μιχαλάγγελου.

Ο Πάπας βγαίνει κάθε Κυριακή η ώρα 12 κι ευλογεί τα πλήθη, σ' ένα από τα πορτοπαράθυρα, πλάι σ' εκείνα π' ανάβουν τον καπνό, όταν γίνεται η εκλογή του.

Στον τρίκλυτο ναό του Αγίου Πέτρου δούλεψαν οι μεγάλοι καλλιτέχνες της Αναγέννησης: ο Μιχαλάγγελος, ο Ραφαέλο, ο Μπερνίνι, ο Ντομένικο Φοντάνα, ο Τζιάκομο Ντέλλα Πόρτα, ο Κανόβα, ο Πίρρο Λιγκόριο, ο Γιάκοπο Βινιόλα κ.ά. Και 800 εργάτες και τεχνίτες!

Ο τρούλος έγινε από τον Μιχαλάγγελο καθώς και πολλά έργα στο εσωτερικό του ναού.

Το ύψος του ανέρχεται σε 186 μ. Όλοι οι στατικοί υπολογισμοί δικοί του. Μπαίνοντας στο ναό δεξιά, θέλεις ώρες να θαυμάζεις το αριστούργημά του την «Πιετά», (Οίκτος). Είναι η Μητέρα Παναγία που κρατάει το νεκρό 33 χρονών παιδί της, σε φάση αποκαθήλωσης, (1498-1502).

Τότε ο μέγας καλλιτέχνης ήταν μόλις 24 χρόνων.

Ας αναφέρουμ' εδώ και μερικά από τ' αποθεωτικά έργα τέχνης στο εσωτερικό

του Σαν Πέτρου:

Το παρακλήσι της «Θείας Μεταλήψεως», τους ψηφιδωτούς πίνακες. Το θρόνο του Αγίου Πέτρου, έργο του Μπερνίνι. Τις πένες του ευαγγελιστή Λουκά που είναι ενάμιση μέτρο μήκος. Το μνημείο του Γρηγόριου του ΙΓ' και του Γρηγορίου ΙΣΤ', του Ιννοκέντιου ΙΒ', του Κλήμεντος ΙΓ', του Σαν Μπρούνο, της Σάντα Φραντσέσκα Καμπρίνι, το Βωμό της Καθέδρας, το θόλο του Πέτρου, το Βωμό του Ανανία και της Σαμφείρας, το μνημείο του Ουρβανού, το Βαπτιστήριο.

Το ανέβασμα στον τρούλο του Κούπολα, με τα 142 σκαλοπάτια, χαρίζει στον επισκέπτη από το ύψος αυτό του Βατικανού, την πανοραμικότερη θέα της Ρώμης!

Τα Μουσεία και η Πινακοθήκη του Βατικανού, έχουν απεριγράπτους θησαυρούς.

Για το Μουσείο της Καπέλα Σιστίνα, τι να πούμε; Η οροφή της, που ζωγράφισε ο Μιχαλάγγελος με εικόνες από την Π. Διαθήκη είχε φτάσει στο ζενίθ της τελειότητας. Γι' αυτή, ο Γκαίτε έγραψε: «Όποιος δεν είδε την Καπέλα Σιστίνα, δεν μπορεί να έχει μια πλήρη αντίληψη, του τί, η ανθρώπινη ευφυΐα, είναι ικανή να εκφράσει».

Ο Καρλομαγνος

Ένα αποκαλυπτικό κείμενο συμβουλών που έδωσαν οι καρδινάλιοι στον Πάπα Ιούλιο Γ' όταν εκλέχτηκε το 1550 μ.Χ.*

Η ανάγνωση του Ευαγγελίου δεν πρέπει να επιτρέπεται παρά όσο το δυνατόν λιγότερο, (κυρίως σε συγ-

Η Πεντά. Του Μιχαλάγγελου

χρονη γνώσσα και στις χώρες που υπόκεινται στην εξουσία σας. Τα πολύ, λίγα λόγια που διαβάζονται γινικά στη λειτουργία, πρέπει να είναι αρκετά και ν' απαγορεύεται σε οποιονδήποτε να διαβάσει περισσότερα. Εφ' όσον ο λαός θ' αρκείται σ' αυτά τα λίγα, τα συμφέροντά σας θα ευοκισθούν, αλλά, απ' τη στιγμή που θα ήθελε κανείς να διαβάσει περισσότερα, τα συμφέροντά σας θ' άρχιζαν να φθίρωνται.

Ισού λοιπόν ένα βιβλίο το οποίο, περισσότερο από καθι άλλο θα προκαλείει εξιγίσεις εναντίον μας, καταιγίδες, μι κίνουνο να μας απολέσουν. Πραγματικά, οποιοσδήποτε εξιτάζει επιμελώς τη διουσκουλία της Αγίας Γραφής και τη συμπιβάλλει μ' όσα συμβαίνουνο μέσα στις εκκλησίες μας, θα βρει πολύ γρήγορα τις αντιθέσεις και θα διακρίνει ότι οι διουσκουλίες μας, απέχουνο συχνά από εκείνες της Αγίας Γραφής και πιο συχνά μαάλιστα αντιτίθενται σ' αυτήν. Αν ο λαός, το αναλογισθεί αυτό θα μας προκαλέσει, ώπου ν' αποκαλυφθούν τα πάντα και τότε θα γινώμι αντικείμενο χλευασμού και γινικού μίσους.

(Η είναι λοιπόν αναγκη ν' αφαιρεθεί η Αγία Γραφή και ν' απομακρυνθεί απ' το χέρι του λαού μι ζηλό αλλά και χωρίς να προκληθεί αναταραχή).

Η Αρπαγή της Περσεφώνης (Μιπερνίνι)

* Το παραπάνω έγγραφο, φυλάσσεται στην Εθνική Βιβλιοθήκη των Παρισίων Φύλλο 1039, τόμος Β' σελίδες 641-650 Παραπομπές εκ του λατινικού Νο 12, 558 έτος 1550.

(Η συνέχεια στο επόμενο τεύχος).

Νότες της Εθνικής Αντίστασης

Χρονικό αφήγημα

Ο Κώστας, οι Ρώσοι και η ταμπακέρα

Του Λάμπρου Μάλαμα

Ο Κώστας Τσακελίδης, ήταν στον καιρό του Μεγάλου Πατριωτικού Πολέμου, ένας νέος, ψηλός κι ωραίος αγωνιστής, από τα Γιάννινα. Είχε γεννηθεί στο Κρασνοντάρ της ΕΣΣΔ και ήξερε καλά τα ρούσικα.

Είχε οργανωθεί από τους πρώτους στην Εθνική Αντίσταση το Δεκέμβρη του '42, στον πυρήνα τ' αλησμόνητου Μπάμπη Τσιάρα, που συντόνιζε τη δράση ενάντια στους κατακτητές.

Ο Τσακελίδης, ένα χρόνο περίπου αργότερα, κατάφερε με την ξένη γλώσσα του, κι έβγαλε από στρατόπεδο ναζιδών 11 Ρώσους αιχμαλώτους, για το αντάρτικο του ΕΛΑΣ... καθώς είχε φουντώσει σ' όλη σχεδόν τη χώρα.

Οι Ρώσοι ήταν οι παρακάτω:

- 1) Ιβάν Πετριόφ λοχαγός,
- 2) Λεονίντ Παβλουσένκο ανθ γός,
- 3) Μίσια Σεγκερέεφ ανθ γός,
- 4) Λέων ή Αλεξέι Βρόνσκι εφ. ανθ/γός
- 5) Μίσια Στεπάνωφ λοχίας,
- 6) Γιούρας Μάικο στρατιώτης,
- 7) Αλεξέι Σαφρόνωφ στρατιώτης,
- 8) Βάσια Μπράζνικ στρατιώτης,
- 9) Νικολάι Πιλέτσκι στρατιώτης,
- 10) Μπόρις Παστόκιν στρατιώτης,
- 11) Ζόρας Τριανταφυλλίδης Ελληνορώσος στρατιώτης.

Όλοι τους ανήσυχα παλικάρια του Κόκκινου Στρατού. Είχαν μωριστεί την επερχόμενη κατάρρευση του Άξονα, και λαχταρούσαν τα ελληνικά βουνά, τ' ανταρτολήμερα της λευτεριάς. Έβραζε μέσα τους ανεκδήλωτη η φλογερή διάθεση να πολεμήσουνε πλάι στους Ελασίτες τον κοινό εχθρό.

Ο Τσακελίδης συνεργαζότανε πληροφοριακά και με την αγωνίστρια Παρθενόπη Γρηγοριάδη. Έτσι, μια νύχτα στα τέλη Σεπτεμβρη του '43, ήρθε σ' επαφή με τον αρχηγό της ομάδας και με συνωμοτικούς κανόνες, καθόρισαν την ώρα, για την απόδρασή τους.

Από δω και πέρα τον Τσακελίδη, θα τον έλεγαν «Κώστια»...

Στάθηκαν συνεπέστατοι, και πήραν κι ο-

κλισμό μαζί τους.

Ο Κώστιας τους παρέλαβε νύχτα χωρίς καν οι Γερμανοί ν' αντιληφθούνε την απόδρασή τους. Από τα Γιάννινα λοιπόν, με τη βοήθεια συνδέσμων, πρώτα του Κοσμά, έπειτα του Κασκανάκου, κι ύστερα του Τζιούμα, έφτασαν στη Λιγοψά... Από κει, προωθήθηκαν στο Ζαγόρι και προσκολλήθηκαν προσωρινά στο συγκρότημα του Αννίβα...

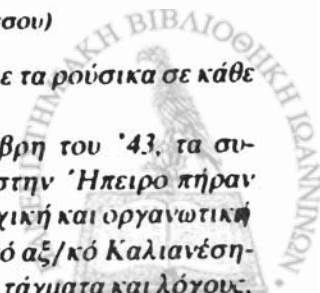
Ο Κώστιας τους εκτίμησε και τους αγάπησε πολύ. Δυο μήνες περίπου, ήταν ο αρχηγός

(Ξυλογραφία Α. Τάσσου)

τους, και τους ευκόλυne με τα ρούσικα σε κάθε τους ανάγκη...

Όταν όμως το Δεκέμβρη του '43, τα συγκροτήματα του ΕΛΑΣ, στην Ήπειρο πήραν κανονική και πάγια ιεραρχική και οργανωτική διάταξη από τον επιτελικό αξ/κό Καλιανέση-Μεσήνη, σε συντάγματα, τάγματα και λόχους, αποσπάστηκαν και οι Ρώσοι με τον Κώστια

στο 15 Σύνταγμα, που έδρευε στη Στρατινίστα.

Στις αρχές Γενάρη του '44, ο Κώστας μας έφερε πάνω στο βουνό του Κασιδιάρη που λημυριάζαμε ο 1ος λόχος του 1ου τάγματος, τους δύο από τους 11 Ρώσους. Ήταν ο Αλεξέι Βρόνσκι και ο Γιούρας Μάικο.

Είχαν αντρίκια παραστήματα, γεμάτοι πίστη κι αισιοδοξία στον αγώνα και στη νίκη. Μας ήρθαν στο χωριό Μαυρονόρος τραγουδώντας το θούριο «Στ' άρματα στ' άρματα ειπρός στον αγώνα για τη χιλιάκριβη τη λευτεριά...».

Τους τό 'χε μάθει καλά ο Κώστας, και τό λεγαν βροντόφωνα με τα σπασμένα ελληνικά τους. Είχανε κέφι κι ενθουσιασμό κι ένιωθαν δεύτεροι μαζί μας, υπέρτατη αισιοδοξία και παρά.

Τους καλοσωρίσαμε. Ο Αλεξέι, είχ' ένα υπό μετριο με μισογάλανα μάτια γκριζολιά, κορφωμένος, ήμερος κι ευγενικός, μ' ένα συκρατημένο πείσμα για τον εχθρό, που η ψυχή ο καταλάγιαζε στο πράο υπομονετικό της πνευτήρι.

Ο Γιούρας, ήταν ψηλός κατάξανθος και κληραγωγημένος, μ' ένα διάφανο πείσμα να κλειούσε τα πλατιά του χείλη, ρουφώντας επάθος το τσιγάρο, πού 'λεγεσ κ' ήθελε έτσι να ρουφήξει τελεσιδικια των φασιστών το αίμα. Φορές-φορές, του αναπετάριζαν απ' το θινό κ' οι τρίχες σαν φανταζότανε τον όποιο δικιωμό τους. Αλλά, ημέρευε απότομα σαν το εριό, απ' το τραγούδι κι απ' τα αστεία. Ήταν κ' οι δυο ιδεολόγοι με πατέντες.

Ο Αλεξέι, είχε αγγλικά αιτόματο, κι ο Γιούρας είχε ρούσικη μπερέτα.

Ήρθανε στη διμοιρία μας, πού 'χαμε διοιητή το Γκόρμπο Τζούμα. Γίναμε σύντροφοι κι αδέρφια. Μοιραζόμαστε και τη μπουκιά μας. Πολλές φορές και τις ρουφηξιές του τσιάρου. Απ' τής του λόχου ήταν εκείνον το χείωνα ο Ι. Σαράφης.

Μεναμε στο ίδιο σπίτι, του φυγάτου τότε ρχιμαντρίτη Νάτση. Οι δύο Ρώσοι, οι οπλοολιτές Γιώργος Μπουκουβάλας και Κώστας Τούσινας, ο Βαγγέλης Παπακύριος και ο γράφων προμηθευτές, ο Κώστας Παπαγγέλης και Θόδωρος Καμωνάς.

Το κρύο τρυπούσε στα κόκκαλα. Με τον Αλεξέι τις νύχτες σμίγαμε τις δυο κουβέρτες και τρυπώναμε κουβριαστά από κάτωθι τους αζισταινόμαστε απ' τα χνώτα μας. Ήθελε να οι μαθαινω ελληνικά πολλά, κι εγώ του ζήτηνα να μου ζηγάει αντίστοιχα τα ρούσικα.

Βγαίναμε διπλοσκοπιά. Βιγλίζαμε με τα κυάλια τον εχθρό αντίκρυ στους Αγιούς, στα Δολιανά, στο Καλλάκι, στη Βελά, κι ο Αλεξέι με το Γιούρα τρίζανε τα δόντια τους.

Σε κάθε επιχείρηση, ορμούσανε στις μάχες σα λιοντάρια. Όταν πιάναμε το χαράκωμα σε άμυνα, εύκολα δεν ξεκολλούσαν.

Ο Κώστας πηγαινε-έρχονταν στο Σύνταγμα. Είχε διακριθεί σαν θαρραλέο παλικάρι και τον επέλεξαν να γίνει ανθυπολοχαγός. Οι άλλοι Ρώσοι είχαν τοποθετηθεί σ' ανάλογες μονάδες.

Ο ανθ/γός του 3 λόχου Κ. Τσακελίδης του 1/15 Συν/τος του ΕΛΑΣ στη μάχη της Καρίτσας ενάντια στους ναζήδες

Στα τέλη Μάρτη, ο Κώστας έφυγε για τη Σχολή Αξιωματικών στη Ρεντίνα της Ρούμελης με το Β. Δελή (Διάκο), τον Θ. Καρίτσο (Μπιρμπλόμη) κ.ά. Κι εμάς μας πήρε η άνοιξη, κι αρχίσαμε συχνά κι εντατικά, τους αιφνιδιασμούς, τις επιθέσεις...

Οι δύο Ρώσοι έβγαιναν μπροστά και πολεμούσανε γενναία.

Λίναμε μάχες πολλές και προκαλούσαμε απώλειες στον εχθρό, ως τον Οχτώβρη του '44. Συγκρούσεις, στους Νεγράδες, στο Καλλάκι στη Βίγλα, στη Σιταριά, στην Καρίτσα, στο Λίθινο, στο Μαζαράκι, στο Λεσποτικό, στη Γρανιτισοπούλα, στον Παρακάλαμο, στο Σταυροσκιάδι, στους Αγιούς, στο Δελβινάκι, στην Κακαβιά κ.λπ.

Μετά τις μάχες, ξανανεβαίναμε στ' ορμητήρια του Κασιδιάρη. Αημέρια μας απόρθητα.

Ο Γιούρας κι ο Αλεξέι, ήταν πολύ αγαπητοί στο λόχο μας.

Συχνά γεμίζαμε την ατμόσφαιρα τραγούδια, ψυχαγωγίες και χαρές.

Ο υποφαινόμενος με το Στάθη Καλαμπόκη παίζαμε σε ώρες ανάπαυλας κωμικά σκετς, μονόλογους, νούτικα κι απαγγελίες και μονό-

πραχτες κωμωδίες, αυτοσχεδιάσματα και ταχυδαχτυλογραφίες. Ο Στάθης είχε γερό και μιμικό ερασιτεχνικό ταλέντο. Παίζαμε τον «Κουρέα της Σεβίλης», «Δια της βίας για τρός», «Η τιμή και το χρήμα», τον «Αγκόπ» του Κοκοβιού κι άλλα αυτοσχεδιάσματα του Πέτρου Κυριακού. Μικρές παραστάσεις, που δίναμε και στους κατοίκους κέφια, παρηγορίες και ξενιασιές.

Ο καπετάνιος του λόχου Φίλπα Κοντοπάνος μας απάγγελε ταχτικά το ποίημα «Λένιν-Λένιν» και του Κοτζιούλα το «Πού θα πάτε, πού θα πάτε».

Οι Ρώσοι αγαπούσαν πολύ τα τραγούδια μας· κι εμείς τα δικά τους. Είχαμε μάθει μερικά πολύ καλά.

Ο Γιούρας τραγουδούσε με καημό την «Κατιούσα»... κι ένα των κολχόζνικων:

«Σαμπιράλις κασατζένκι
σαμπιράλις να ντβαρέ
ντούμα ντούμα λεμπαλσούγιο
να καλχόχνομ να ντβαρε...»

Ο Αλεξέι προτιμούσε πότερο το παρτιζάνικο :

«Πανραλίναλ ιπαβζόριαμ
σλαντιβίζια φιριν...»

Αλλά κ' οι διό τους λάτρειαν πολύ τα ελληνικά, προπάντων το «Εμπρός ΕΛΑΣ για την Ελλάδα» «Στ' άρματα, στ' άρματα», «Η σκλαβιά πικρό φαρμάκι» κ.ά.

Στις 16 Σεπτέμβρη, '44 σε μια ολοήμερη μάχη του Γκόλα... ο Αλεξέι τραυματίζεται βαριά. Τον μεταφέραμε με το Δ. Κασκανάκο κι άλλους... στις πλάτες· και τον γλιτώσαμε. Λίγες μέρες μετά, στη μάχη της Καρίτσας ο Κώστας που είχε από το καλοκαίρι γυρίσει από τη Ρεντίνα, διοικούσε μια διμοιρία στο λόχο του Φωκά.

Κι ο Γιούρας που είχε ορφανέψει από τον Αλεξέι, τον είχαμε στείλει για νοσηλεία στο Ζαγόρι... δεν έχανε ποτέ το θάρρος του. Γινόταν όλο και πιο αγαπητός απ' όλους, γιατί ήταν αλήθεια και λιοντόκαρδος.

Κι όλο μας έλεγε συχνά και στη γλώσσα του:

«Σου ντα βέτιχ γκορ, φσιέ πιρεότ,
φσιε βμιέστιε μπουντιέμ, βαγιουβάκ
ζα βσεμίρναγιου σφαμπότου...»

(Εδώ σε τούτα τα βουνά, όλοι εμπρός, όλοι μαζί θα πολεμήσουμε, για την παγκόσμια λευτεριά...)

••

•

Όταν ρόδισε η αυγή της λευτεριάς, ύστερ'

από λίγες μέρες, ήρθε κι ο Αλεξέι και βρεθηκαμε στα Γιάννινα.

Ο λαός είχε βγει στους δρόμους, μας υποδέχονταν και ζητωκραύγαζε και πανηγύριζε, ξεφάντωνε σ' ένα παραλήρημα γλεντιού και περφηάνιας.

Εκείνες όμως οι πρωτόφαντες παλλαϊκές χαρές που έφταναν ως τα μεσούρανα οι ιαχέ τους, δεν κράτησαν μέρες πολλές!...

Έπειτα, ήρθε μια διαταγή του Γεν. Στρατηγείου... οι Ρώσοι συμπολεμιστές μας, να σιναχτούν όλοι στην έδρα του, για να προωθηθού για την πατρίδα τους.

Οι δυο συναγωνιστές μας, πετούσαν απ' τη χαρά τους.

Δεν πέρασαν δυο μέρες, κι ετοιμάστηκα και τους εξεπροβόδισα. Τους κέρασα μπόγτσες στην πλατεία της πόλης. Τους πήρα πακέτα τσιγάρα. Τα μάτια μας είχαν βουρκάσει. Βρήκα κάτι λίγα λεφτοδάκια και τους τ' δώσα για το δρόμο... Είχα ο φουκαράς και μι ταμπακέρα επίχρηση. Την είχα βρει στο Καλπάκι κτινητώντας τους ναζήδες, τις τελευταίες μέρες. Τη δώρησα κι αυτή στο Γιούρα, γιατί την είχε μερακλωθεί σαν μανιώδης καπνιστή που ήταν.

— «Εσύ νταβάριτς Λάμπρο, ντίνει εμένα αιτή την ταμπακέρα· εγκώ να σε θυμάμαι και ν σου γκράφω από Ντινίπερο Πετρόφσκι».

Μου έλεγε με συγκίνηση και πόνο χωρισμού. Είχε γονείς κι άλλα 8 αδέρφια... και τη αγωνία, τον καημό να μάθει επιτέλους και ν ιδεί πόσοι απόμειναν από τη μπόρα του πολέμου...

Τού 'δωσα την ταμπακέρα μ' όλη μου τη καρδιά· και τ' Αλεξέι ένα στυλόγραφο, για ν μου γράψουν κάποτε, έστω κι ένα γράμμα, ν μη ξεχαστούμε ολότελα.

Αγκαλιαστήκαμε συγκινημένοι και του ευχήθηκα κι από τον Κώστια τους, που δε ήταν εκεί για να τους αποχαιρετήσει.

— Στο καλό νταβάριτς Γιούρα, Αλεξέι, στ καλό. Καλή πατρίδα... και μη μας λησμονήσε τε.

— «Όκι, όκι, ποτέ. Μ' απάντησαν μ' ένα στόμα».

— «Και να τέλω εγκώ, ντεν μπορώ να σ ξεχάσω Λάμπρο. Κάθε ώρα θ' ανοίγω την ταμπακέρα τ' όμορφο δώρο σου, για να φουμάρω, και θα σ' έχω στο νου μου και θα σ γκράφω...».

Όμως, ποτέ δεν έγραψε. Ποιός να το ξέρε αν ο Γιούρας έζησε κι αν σήμερα θα ζει;

Μονάχα ο Αλεξέι πρόπερσι, έστειλε ένα μή

Οπτασιακό διήγημα

Το ξημέρωμα κι ο Νικήτας

Του Γιώργου Παπαστάμου

ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΤΟΜΗ αναδρομή μου θυμήθηκα... Θυμήθηκα πικρά, τότες, που είχαν έρθει καινούργιοι Βαυαροί Αρμασπέρηδες· αρχικατζελάριοι και νιζάμηδες, ξανθοί αλάριχοι κι αρματομένοι ούννοι.

Κ' η γη μας όλη, βούλιαζε μέσα στο σούρουπο· τη ρούφαγι η νύχτα· κι ακούγαμε σκοτεινά βοερά ιμβατήρια· κι ακούγαμε στις υγρές πλάκες το βροντερό βηματισμό των αρχικατζελάριων, περίφοβοι και άοπλοι. 'Ότι την καλοσύνη είχαμε μοναδικό μας όπλο. Μα κ' η έρμη η καλοσύνη χρειάζεται σωματοφυλακή. Ο καλός άνθρωπος είναι ανίσχυρος κι ο ανίσχυρος, αλίμονο, τσακίζεται.

Και στις απέραντες νύχτας το έρεβος, θαμμένοι περιμέναμε. Περιμέναμε, σ' όλο το μά-

κρος της ιστορίας, να ξημερώσει. Και δεν έστρεφε το Φως κατά την Ανατολή, ότι φοβότανε, τ' άγρια ξημερώματα, μη φτάσουν την ώρα, που τα εκτελεστικά αποσπάσματα σκότωναν!...

Νεφέλες άνυδρες οι ψυχές μας, στέκονταν μπροστά στις κάννες των πολυβόλων, προσμένοντας σιωπηλές να τις αρπάξει η φτερούγα του θανάτου. Και πώς να τον σταματήσουμε αυτόν το φανταστικό δεσμοφύλακα, μ' ένα κανάτι γεμάτο σούρουπο και φθόγγους πικρούς, δένοντας την άβυσσό του, μ' ένα χαρταετό;

Και με τα πολλά, είδαμε ξάφνου, πάνω στα βουνά τα πεντάψηλα και τα συννεφιασμένα, ανοιχτά οροπέδια, τεράστιες αστραπές· κι ακούσαμε βαριά αστροπελέκια να βροντάνε και τα γιοφύρια να πέφτουνε, τα δάση να φυσομανούν, οι νεκροί στα χωριά ν' ανασταίνονται και να βαδίζουν στ' αρχαία μας μονοπάτια. Κι η άγρια και σκοτεινή εποχή, που είχε χάσει το στίγμα της, βρήκε τον προσανατολισμό της.

Στεφάνι στην Αντίσταση

Του Γιώργου Βελλά

νιμα στο «Ριζοσπάστη» και θυμότανε μ' ευγνωμοσύνη την Ελλάδα, τον Κώστια, το Μαινονόρος, τις μάχες και λίγους συναγωνιστές. 'Όσο χαρήκαμε, όσοι το είδαμε, πως ζει, στη γενέτειρά του τη Χερσώνα Ουκρανίας.

Μα ο Γιούρας, υπάρχει άραγε; Κρατάει την ταμπάκαρα για κειμήλιο, ή την παράδωσε σιλάνα μουσειάκι του χωριού του, έτσι σαν λάφυρο που βρέθηκε τ' αντιφασιστικού αγώνα;

Γιούρα μας, Γιούρκα, πού να 'σαι αλήθεια, και πως βρίσκισαι αν ζεις;

Σ' αναζητούμε με τον Κώστια, κι Εσένα και τον Αλεξί... Να τραγουδήσουμε πάλι για την παγκόσμια λυσιτεριά, την πανανθρώπινη ειρήνη!.

Στο νου και στην καρδιά μας, θα ζήτε Γιούρα κι Αλεξί, όσο κι εμείς θα ζούμε! Σντράσβοι!..

Λάμπρος Μάλαμας
10-10-86

Ρωτάς παιδί μου που γεννήθηκα;
Μες στη βαριά βροχή, στην πείνα,
στα βάσανα, στη μαύρη κατοχή...
Λες που αντρώθηκα; Στην άσπρη
αστραπή της.

Κι όλο το πνέμα μου απ' τη δίψα στην
πηγή της.
Βγαίνω απ' τον κόρφο της το χιλιολαβωμένο,
από το μαύρο της το φόριμα, βαρύ
χαροκαμένο.

Και σαν γιοφύρι στέκομαι μπρος στα φτερά
τ' ανέμου,
Κι όλο πεθαίνω κι όλο ζω, για Σένα κέρφανε
λαέ μου!

Στις μυγδαλιές ανθίζω στ' άγριο λουλουδί
κι αθάνατο θα μείνω στ' αντάρτικο τραγούδι...
Σέρνω απέραντο χορό, στο γέννος μου
τ' αντρωμένο,

και με βουνίσια λούλουδα, χορτάρια πιά
καμμένα,
πλέκω στεφάνι αθάνατο στο Νέο Εικοσένα!

Μα εμείς σκιαγμένοι απ' τ' αστραπόβροντα κλεινόμασταν στα σπίτια μας, διαβάζοντας: Νοβάλις, Ντοστογιέφσκι και Τολστόι, ψάχνοντας να βρούμε τον τρόπο για να γίνουμε είκοσι χρόνια νεώτεροι, μέσα σε οκτώ μέρες. Και κρυβόμασταν σε υπόγεια για να μη συναπαντήσουμε τις ερπίστριες των θωρακισμένων, ψάχνοντας με οδύνη φριχτή και σκιαγμένη καρδιά, να βρούμε το χαμένο Νικήτα σύτροφό μας.

Κι ως έπαψαν για λίγο οι αστραπές στα βουνά, βγήκαμε για ραδίκια στα οροπέδια, και για μια ζεστή καλημέρα, που μας είχε λείψει τόσον καιρό· ότι αυτή έκρυβε πια το μυστικό του μύθου, καθώς, βρίσκονταν συμπεκνωμένη στην ψυχή και στην ιστορία του λαού μας. Και ξάφνου ακούσαμε:

— Ε ε ε, σύτροφοι, τι φοβάστε, πέστε την Καλημέρα σας και σε μας εδώ, στα λεύτερα κράκουρα...

— Εσύ είσαι Νικήταααα! Του κράσαμε κι εμείς — του παρτιζάνου και τα πέτρινα πρόσωπά μας απόχτησαν μάτια και κοιτάζανε...

— Εγώ είμαι, μας είπε, και μη φοβάστε... Ελάτε εδώ στην κορφή, ν' αγναντέψουμε τη λευτεριά! Φύλλακες των κάστρων και βιγλάτορες των πύργων για μια σπιθαμή πατρίδα δική μας να πασχίζουμε, μέσα στο ματωμένο σύμπαν.

Και παίρνοντας θάρρος, ανεβήκαμε, βρίσκοντας το χαμένο μας σπαραγμένο Όραμα που θα μας βοηθούσε να πεθάνουμε. Και προτού τελειώσει η πορεία μας πιάσαμε μάχη στη στροφή του δρόμου — στη θέση Κακιά Σκάλα. Και φορτωμένοι λάφυρα από τους σκοτωμένους αρμασπέρηδες, συνεχίσαμε το φοβερόν ανάντη, ανεβαινοντας σκάλα — τη σκάλα.

Κι αφανισμένοι απ' τον κόπο, τη δίψα και το αίμα, φτάσαμε ως την κορφή, προφταίνοντας τον ήλιο, που έφερνε τη μέρα και την αστραφτερή αυγή.

— Ξημερώνει παιδιά, μας είπε ο Νικήτας· κι εμείς δεν του μιλήσαμε. Μόνο κοιτούσαμε εκστατικοί το άγριο χάραμα, την άλμπα του λυτρωμού μας· ρουφώντας αχόρταγα φως και χορταίνοντας λάμψη, που είχαμε στερηθεί χρόνια, στα υπόγεια της υγρής κι ανήλιαγης απελπισιάς μας.

Κι έτσι μείναμε συνεπαρμένοι, ώσπου έφτασε το μεσημέρι και στραφτάλιασε στ' απέραντο μεσουράνημά του, τ' άστρο της μέρας και των νέων μας εποχών.

Και τότε, ω τότες, ένας τίγρης ήλιος λιμασμένος, μας χτύπαγε φλογερός και μας κατα-

σπάραζε τη σάρκιά. Μα εμείς, όλο ελπίδα πια, εξακολουθούσαμε να τον κοιτάμε εκστατικοί, για να μας φωτίσει· να μας φωτίσει τα μακρόχρονα και φοβερά περασμένα μας σκοτάδια!

Ήτανε στ' αλήθεια, ήλιος, τίγρης λιμασμένος. Λες και τον είχαν αφήσει νηστικό καιρό στις κλούβες τους, οι αλάρχοι της σκλαβωμένης γειτονιάς μας. Και μας κατασπάραζε όλους εμάς τους ανυπόταχτους, ίσαμε τ' αποσπερνό, που μείναμε στην κορφή. Μας κατασπάραζε φρενήρης — και αδυσώπητος ο κόκκινος ήλιος της λευτεριάς μας.

Ώσπου, ίσπερ' από πολλούς σπαραγμούς έδωσε, πνιγμένος στο αίμα μας!

Ρομαντικές νότες

Σούρουπο καλοκαιριού

Παναγιώτη Ι. Παναγούλια

Η νύχτα προβαίνει αργά-αργά με πανάλαφρα βήματα. Η λαύρα του καλοκαιριού μάζεψε τα φτερά της και κρύφτηκε στα έγκατα της γης. Φύλλο δε σείεται. Σούρουπο και το σίθασμο πέπλο μουντό φαίνει γύρω-τριγύρω. Τούλι αραχνούφαντο σκεπάζει τα πάντα.

Ο δρόμος του χωριού που ξεχωρίζει με κούρβες στις πλαγιές των χωματόβουνων — θαρρείς ξέθωρη άσπρη γραμμή στον πελώριο πίνακα της εξοχής — απλώνεται ως πέρα μακριά, σέρνεται θολωμένο ρέμα. Με γραμμένες μολυβιές καμπύλες, οι κορφές των ορεινών όγκων χαράζουν τον ορίζοντα.

Λόγγοι, βουνά σωπαινουν κουρασμένα, έτοιμα να υπνώσουν κάτω από τα φτερά της νύχτας. Σπάνια να δεις ξωμάχο με το φορτωμένο ζώο του, στις εξοχής τη στρατά. Μηδέ τσοπάνος φαίνεται, μηδέ φλογέρα ακούγεται. Τα κοπάδια τράβηξαν για το νυχτόσκαρο.

Τ' αγριοπούλια σώπασαν, κρύφτηκαν στις φωλιές τους, και μόνο, που και που, καμιά κουκουβάγια, ή νυχτερίδα σαλεύει στη σιγή με το πέταγμά της. Στην ερημιά, ήχος κανείς δεν αντισκόβει τη γαλήνη. Μονάχα οι γρύλλοι συνεχίζουν το μονότονο τραγούδι τους, νανούρισμα στο αποκάρωμα της μέρας.

Ο κάμπος, που στεφανώνουν τα βουνά, σιωπηλός θωρεί τ' άστρα, που άρχισαν να ξεχωρίζουν με τ' αχνό τους φως στο θόλο τ' ουρανού, και τις στρατιές των δέντρων που θα σταθούν ολόγυρα άγρυπνοι φρουροί της νύχτας. Το φεγγάρι διαγράφεται ψηλά στον ουρανό μισοδιάφανο σχήμα δρεπανιού...

Λες και η πλάση έχει πέσει σε βαθιά συλλογή...! Ώρα περίσκεψης... Ούτε του πολέμου ο απόηχος, ούτε της μάχης ο ορμημαγδός. ΄Ονειρο εφιαλτικό στα σύνορα της φαντασίας. Η βιβλική ηρεμία γοητεύει κάθε ύπαρξη και η λήθη με χρυσό λαγήνι του ύπνου τα μάγια σκορπάζει στα βάσανα των αποσταμένων πλασμάτων. Οι άνθρωποι, με το μούχρωμα, αναπνέουν χωρίς τον αντίλαλο του θανάτου, χωρίς τη θλίψη που πήρε μαζί του ο όλεθρος. Θεού ευλογία η ειρήνη. Θαρρείς πως ακούς σ' όλη τη χτίση, τη γλυκύτερη λέξη του Χριστού «Ειρήνη»...

Λυρικό αφήγημα

Ποιός χτύπησε την πόρτα

Της Μαρίας Π. Γιακουμέλου

Ανοιξάτικη νύχτα. Μερικά αστέρια τρεμοσβύνουν στ' ακρούραμα, σα νυσταγμένα μάτια. Το χωριό βυθίζεται στον ύπνο του μεσο-νυχτιού. Τ' όνειρο ανοίγει την αυλαία του υποσυνείδητου και παρουσιάζει το δικό του κόσμο, τον μπερδεμένο κι αζεδιάλυτο, τον προφητικό και γεμάτο μυστήριο. Κ' οι αποσταμένοι χωρικοί, στο βυθό του ονείρου δοσμένοι, άλλοτε χαμογελούνε, κι άλλοτε σκυθρωπιάζουνε, ζώντας τις σκηνές των ονείρων του ο καθένας.

Η φτωχούλα η Ολυμπία, ολομόναχη στο φτωχικό της, στριφογυρίζει στο αχυρόστρωμά της. Το μικρό της σπιτικό, ξεχασμένο στην άκρη του χωριού, τριγυρισμένο από ξυλένιο φράχτη, μοιάζει μ' έρημο χάνι. Η σαρακοφαγωμένη πόρτα κρατιέται μ' ένα μεγάλο ξύλο από μέσα, κάτι σαν αμπάρα. Λίπλα στο μοναδικό δωμάτιο, είναι ο αχυρώνας και μες σ' αυτόν, η μούλα η Αράπω κλωτσάει νυσταγμένη.

Η Ολυμπία ξύπνησε μέσα σ' ένα ζεστό όνειρο. Νιώθει ζέστη Μισανοίγει τα μάτια της στο μισοσκοτάδο. Τινάζει τα χέρια της έξω απ' τα στρωσίδια. Το φως της καντήλας τρεμοσβήνει. Η ζέστη είναι ανυπόφορη. Να μπορούσε ν' ανοίξει το παράθυρο. Κι αν περνούσε διαβάτης ή κανένας ξενομερίτης περυστικός; Τι θά 'λεγε να δει το παραθύρι τέτοιαν ώρα ανοιχτό; Όχι, δεν έπρεπε. Ο κόσμος και τη νύχτα ακόμα είναι ανοιχτομάτης.

Όμως είναι Μάρτης κι είναι άνοιξη. Το λεν οι πετροπέρδικες στα πλάγια. Το ψιθυρίζει μυρωμένο τ' αγέρι, μιλώντας όμορφα στα

φύλλα, στα λουλουδία. Το λέει το γιασεμί κρυφομιλώντας με τ' άστρα. Τα πουλιά γλυκολαλώντας στα κλαριά και στα θάμνα.

Λεν μπορούσε ν' ανοίξει. Θα καρτερούσε την αυγή. Τότε θα πεταγόταν από το στρωσίδι και θ' άνοιγε το παραθύρι διάπλατα. Θα καλοσώριζε την πρώτη ηλιαχτίδα. Ξάφνου ένα τοκ, τοκ, ακούγεται στην πόρτα. Πετάγεται απ' το στρωσίδι. Πηγαίνει στην πόρτα, να δει από τη χαραμάδα. ΄Οξω σκοτάδι. Δε διακρίνει τίποτα. Κοντοστέκεται. Αφουγκράζεται. Θα 'ναι η Αράπω, συλλογίστηκε. Χτυπάει στον αχυρώνα. Μα, ο χτύπος δευτέρωσε. Τοκ, τοκ, τοκ. Ερχόταν απ' την πόρτα. Ποιός τη χτυπούσε τέτοιαν ώρα; Ξανακοιτάζει απ' τη χαραμάδα. Σκοτάδι. Αν ξαναχτυπούσε πάλι, κάτι έπρεπε να κάνει. Να ρωτούσε ποιός είναι; Κι αν ήταν κλέφτης; Τί να κλέψει όμως; Το αχυρόστρωμα, ή τη σεντούκα με τα φτωχοφούστανα; Μα η Αράπω; Αυτή άξιζε πολλά. Τί να κάνει τώρα; Ας περιμένει. Κι αν ακούσει θόρυβο στον αχυρώνα, θ' ανοίξει σιγά το παραθύρι, θα τρέξει στις Τάσαινιες της κοντινότερης γειτόνισσας και θα ζητήσει βοήθεια. Κι εκείνη θα σκούξει στη διπλανή, κι όλο το χωριό θα 'ρχότανε να τη βοηθήσει. Κι ο κυρ-νωματάρχης θα 'ρχότανε να πιάσει τον κλέφτη. Δε ζούσε δα, στην έρημο. Σκεφτότανε τούτα ψυχραιμα, ενώ σύγκαιρα ντυνότανε για κάθε ενδεχόμενο.

Και να, ακούγεται θόρυβος πάλι στον αχυρώνα. Λεν υπάρχει αμφιβολία. Είναι κλέφτης. Η Αράπω κινδυνεύει. Ξεμανταλώνει αθόρυβα και γοργά το παραθύρι, πηδάει κάτω κι εκεί που κάνει να ξεκόψει απ' το μονοπάτι, για της Τάσαινιες, βλέπει έξω από την πόρτα της, την Αράπω, να χτυπάει διακριτικά με το πόδι της την πόρτα. Τοκ, τοκ, τοκ. Κοιτάζει παρέκει να διακρίνει τον κλέφτη κανείς... πισωστρατίζει. Σιμώνει την Αράπω. Την πιάνει απ' το λαιμό, τη χτυπάει χαδιάρικα.

Νυσταγμένο το φεγγάρι προβάλλει απ' το αντικρινό βουνό. Η Ολυμπία κ' η Αράπω στέκουν ακίνητες, σαν μαγεμένες και κοιτάζουν τον ερχομό του. Τα δέντρα παίρνουν σχήμα. Σε μια στιγμή όλα μοιάζουν λουσμένα στο ασημένιο ποτάμι των αχτίδων του. Τ' αηδόνια κρυφολαλούνε το τραγούδι της άνοιξης και της αγάπης. Ο γρύλλος ακομπανιάρει μονότονα. Μια πυγολαμπίδα σιμώνει τη μπουγαρινιά.

Το ήμερο ζώο κάθεται και κοιτάζει την κυρά του βαθιά στα μάτια, σαν να της λέει: «Τί όμορφα καλή μου κυρά, τί όμορφα!»

— Ναι, Αράπω. Είναι όμορφη η πλάση, κ' η ζωή θά 'τανε πιότερο όμορφη. Αράπω, αν μπορούσαμε ν' αγναντέψουμε λεύτερα τον αστρόσπαρτο ουρανό, πάνω στη γη. Όλα τούτα που ζήσαμε απόψε, ήταν ωραία, γιατί ακούσαμε τη φωνή της άνοιξης, την πρόσκλησή της.

Το δικό σου το ένστικτο κ' η αγάπη μου για σένα γίναν η αιτία ν' ακούσουμε τη φωνή της, να ζήσουμε το θάμα της. Μα, ο κόσμος είναι κακόπιστος και πεισματάρης. Πώς να καταλάβει ότι υπάρχει μέσα μας ο πόθος, να μιλήσουμε με τ' άστρα; Να υψωθούμε ως αυτά:

«Τέτοιες λευτεριές, δεν τις γροικάει ο κόσμος Αράπω. Δεν άκουσε ποιός του χτιπάει την πόρτα τέτοιες ώρες. Δεν τ' άκουσε ακόμα, δοσμένος καθώς είναι στο βίθο του καμάτου.

— Γιατί δεν ξανάσανε ακόμα ο κόσμος απ' τις έγνοιες του Αράπω... Δεν ξανάσαιτε!...

Ρεμβασμοί ενός εργάτη

Στου «Δαφνίλα» το γιαλό

Του Μιχάλη Μπάκολη

Αύγουστος 22. Μέρα ωραία και γλυκειά που 'γινε πίκρα μέσα μου. Βρέθηκα στην Κέρκυρα. Πατρική μου γη.

Και παίρνω δρόμο κρατώντας ένα σακκουλάκι με ψωμί κι ελιές και σκόρδα και κρασί...

Ανηφόρισα ένα λόφο να ιδώ, να καμαρώσω την όμορφη τη θέα γύρω. Στα μάτια μου πρόβαλλε, εικόνα με καράβια, καΐκια και σκούνες.

Όπως ήταν πριν 42 χρόνια, η φύση του κριφολιμανου Δαφνίλα, προτού το βομβαρδίσουν τα γερμανικά «στούκα».

Από κει κατηφόρησα στο γιαλό, τον πιο καλό και διαλεχτό που κατέχει τώρα Γερμανός αγορασμένο!...

Ένα μεγάλο ξενοδοχείο στο κέντρο του λόφου. Πιο κάτω βίλες και σπιτάκια, για οικογένειες και ζευγαράκια.

Λιθόστρωτα στρατάκια, με στόλισμα του λόγγου τ' αγριόφυτα, πουρνάρια, παλιούρια βάτα, δαφνόφυτα, σκίνα, μυρτιές και κουμαριές, ένα φυσικό περιβάλλον απείραχτο, που χτίζουν τα πουλιά φωλιές.

Μελωδικά τζιτζίκια, σε ξυπνούν γλυκά και ζέφυροι και μουσικές της θάλασσας.

Κατεβαίνω στη λακιά στο δάσος με τα ψηλά τα λιόδεντρα, που δεν τα μάλαξε χέρι κλαδευτή. Λεύτερες καμαρωτές ελιές γεννάνε τον καρπό τους, που δεν τον μαζεύει κανείς. Τί κρίμα!

Η θάλασσα βαθιά, γαλάζια, σ' ονειρική ομορφιά!... και στον ξανθό γιαλό, να γέρνεις το κεφάλι, και ν' ακούς μύριες φωνές, από το μαϊστράλι...

Τουρίστες, Γάλλοι Ιταλοί και Γερμανοί ξάπλα

στην άμμο τη ζεστή, τρώνε κουβεντιάζουν, γελούν, κοιμούνται κι ονειρεύονται, στιγμές ευδαιμονίας!

Καταλαβαίνουν σίγουρα πως στου Δαφνίλα εδώ τη γη, σε τούτ' το περιγιάλι, είναι ένα κομμάτι παραδείσου!

Έτσι, τους έβλεπα κι εγώ ο φτωχός, σκυφτός και πικραμένος.

Σκεφτόμουν το γιατί, να την κατέχουν τούτη την πατρική μου γη, αλλοδαποί αρχόντοι!...

Έφτασα ως το ποταμάκι που ήταν ένα γεροντάκι, εκεί στην ακροθαλασσιά, μ' ένα μικρό ψαροβαρκάκι, τα δίχτυα του σιγύριζε, κι όλο τα μάλωνε με ζήλο και μεράκι.

Δίπλα στην όχθη μια καλύβα κριμμένη μες στην καλαμιά. Εκεί είχε το βασιλείό του, για ν' αγναντεύει στ' ανοιχτά...

Βλέπει πλειούμενα δεκάδες, με Ευρωπαίους δολ-λαράδες, που αλωνίζουν στα βαθιά, και τρέχουν με τα «κρις-κραφι».

Άλλοι μ' αερόστατα ψηλά, να τους τραβά, σαν ανέβαιναν ακόμα πιο ψηλά και κατέβαιναν πάλι απαλά. Ήθελα ν' ανεβώ κι εγώ, αλλά, ένα ταξίδι κυκλικό ψηλά στο γελαστό ουρανό, κόστιζε δυο χιλιάδες. Όσα χρειάζεται ο ψαράς να ζήσει δυο βδομάδες... Τράβηξα προς το εκκλησάκι, που είναι στην άκρη στο γιαλό. Κι εκεί στα σκίνα και στις πουρναριές έφτιασα ένα στρώμα με φύκια κι αρμυριές. Έγειρα εκεί κι ευωδίασα τη θάλασσα που από μικρός την αγαπώ σα δεύτερή μου μάνα.

Ξάπλωσα ανάσκελα, μην τύχει και ιδώ κανά Θεό, που 'χα πολλά για να του πω... Να τον ρωτήσω, εδώ στη γη, ξέρει πως ζούμε οι φτωχοί; Εμείς του μόχθου οι δουλευτάδες;

Και σαν γυρίζει ο τροχός, πως τραγουδάει ο λαός;...

Κι είπα ένα τραγούδι, για σένα αδερφούλα εργατιά... μα μου το πήραν οι αγέρες...

κι έφυγα πάλι πικραμένος!...

Κυκλοφορεί: Α. Μάλαμα

Ένα νέο έργο με τίτλο

«Κορφολογήματα
πειρας και ζωής»

Δοκιμιακές Αποφθεγματικές

Σκέψεις και Στοχασμοί

για έννοιες και αξίες

του βίου και του πολιτισμού)

Σελίδες 320. Έκδοση «Ελ. Πνεύμα»

«Ελεύθερο Πνεύμα»

Απλές σκέψεις

Για την Αλήθεια Του Δημήτρη Ζάννη

Η μεγάλη αυτή ανθρώπινη αρετή, που παλιότερα, αγαπήθηκε και λατρεύτηκε σαν θεά, σήμερα δέρνεται αλύπητα χωρίς σταματημό. Ενώ η φύση μας προικίζει απλόχερα, με τόσα ανεκτίμητα αγαθά και μας διδάσκει με τα φερσίματά της πως να την προστατεύσουμε. Όμως εμείς με τον παράλογο πολιτισμό μας, κάθε μέρα τη σκοτώνουμε και τη φύση και την αλήθεια. Ακόμα δεν μπορέσαμε να καταλάβουμε, ότι το ψυχικό αυτό λουλούδι, όσο κι αν το κακοποιούμε με την αυταρχικότητά μας, με το πλανερό ψέμα, για να πετύχουμε άνομους σκοπούς, η αλήθεια πάντα επιβάλεται. Λιότι δεν μπορεί ούτε η φωτιά της γης να την κάψει, ούτε τα μανιασμένα κύματα της θάλασσας να την πνίξουν.

Όλοι εκείνοι που νομίζουν, ότι μπορούν να τη θαμπώσουν με απατηλά λόγια, κι απραγματοποίητες υποσχέσεις, κάποια απρόσμενη στιγμή θα τους ντροπιάσει.

Τα παλιά χρόνια, όποιος τολμούσε να πει ψέματα, ή να παραβεί το λόγο του, αμέσως του κολούσαν την αόρατη ταμπέλα του ψεύτη, που δεν μπορούσε να την ξαναβγάλει. Τραυματίζονταν ανεπανόρθωτα η αξιοπρέπειά του.

Αντίθετα ποιός δε νιώθει απέραντη χαρά, όταν στη ζωή του κυριαρχεί η αλήθεια, η καλοσύνη, ο νόμος της ηθικής; Ποτές δεν πρέπει να φτάσουμε στο σημείο να λέμε ότι: Χρησιμοποιώ την αλήθεια όσο μπορώ και με συμφέρει, ή όσο τολμώ και μου χρειάζεται.

Δυστυχώς, αυτό το αποκαρδιωτικό φαινόμενο κυριαρχεί σήμερα. Αντί η συνείδηση να γίνεται κάστρο της αλήθειας, μεταβάλλεται σε οργανωμένο ψέμα επικράτησης και πλουτισμού. Γίνουμε άτομα πολυπρόσωπα και διχαστικά, με αποτέλεσμα να διαμορφώνουμε τις απόψεις μας, ανάλογα με τα πρόσωπα που κουβεντιάζουμε, και να μένουμε, με την αυταπάτη ότι όλα πάνι καλά. Όλες αυτές οι πρακτικές, είναι απατηλές ψευδαισθήσεις, γιατί βουβά κι αόρατα πλανιέται η αμφιβολία, που διαφθείρει τη συνείδησή μας.

Μπορεί καμιά φορά από αδήριτη ανάγκη, να μην μπορούμε να πούμε την αλήθεια. Σε καμιά όμως περίπτωση δεν πρέπει να την αντικαταστήσουμε με το ψέμα. Σ' αυτή την περι-

πτωση προτιμότερη είναι η σιωπή. «Όταν σκεπάζουμε δόλια την αλήθεια, είναι σαν να θάβουμε χρυσάφι» είπαν οι σοφοί. Που σημαίνει, όταν δεν υπάρχει αρμονική σχέση στην υπόσχεση με την εφαρμογή, τότε ασφαλώς κυριαρχεί ο δικολαβισμός και η απάτη.

Είναι εξακριβωμένο, ότι μια από τις θλιβερότερες ανθρώπινες αδυναμίες είναι η ψευτιά, που πάντα φανερώνει αναντρία, φτωχά αισθήματα, εξωραϊσμένη προσποίηση και δυσπιστία. Μπορεί ευκαιριακά καμιά φορά, να φέρει και πλούτη και χαρά. Αλλά, αυτά εξαφανίζονται γρήγορα, γιατί φέρνουν τη σφραγίδα της αδικίας.

Κάθε άτομο, κάθε οργανωμένη κοινωνία, πρέπει να δρομολογήσει τη ζωή και τις πράξεις στην αλήθεια, γιατί από αυτή πηγάζει η χαρά και η προκοπή.

Αυτή είναι η μάνα της επιστήμης και της ιστορίας, αλλά και θυγατέρα της λευτεριάς, της δικαιοσύνης, ο νόμος που εξουσιάζει όλους τους άλλους νόμους.

«Ο,τιδήποτε μεγάλο έγινε και γίνεται στον κόσμο, οφείλεται στη φωνή του καθήκοντος, της αλήθειας».

Στο σπίτι των δημιουργών

οι κλάψες δεν ταιριάζουν...

Σαπφώ

Μπορείτε να κοροϊδέυετε μερικούς ανθρώπους για μερικό καιρό. Αλλά, δεν μπορείτε να κοροϊδέυετε όλους τους ανθρώπους για όλο τον καιρό.

Αβραάμ Λίνκολν

Όταν γράφεις, να γράφεις για τους άλλους όταν σκέφτεσαι, να σκέφτεσαι για τους άλλους, όταν μιλάς, να μιλάς για τους άλλους, και όταν αγωνίζεσαι ν' αγωνίζεσαι για τους άλλους.

Ρομαίν Ρολλάν

Δεν πρόκειται για το ποσό των κιλών του κρέατος που τρως, ούτε για πόσες φορές θα πάει κανείς στην πλαζ, ούτε για εισαγόμενα προϊόντα πολυτελείας που μπορεί κάποιος ν' αγοράσει με το σημερινό του μισθό. Σημασία έχει το πως θα νιώθει το άτομο πιο πλούσιο εσωτερικά και πιο υπεύθυνο.

Τσε Γκουεβαρα

Λαογραφικό σύμμικτο

Ο πατέρας μου ο φιδοβοτανάς

Ένα γλωσσολογικό μνημείο
Του Κίτσιου Κόκκαλη

Πίσω στο χρόνο, την εποχή που κυβέρναγε την Ήπειρο ο Αλή πασάς, πάνου ψηλά στ' αητοκατάραχα του Σουλίου, εκεί ήτανε η ρίζα της γενιάς μου! Και σαν γκρέμισε με πονηριά και δόλο τις φωλιές τους, ο γιός της Χάμκως, το λισσιάρικο σκυλί του Τεπελενιού, σκορπίσανε τ' αητόπουλα στους πέντ' αέρηδες, άλλοι στα Εφτάνησα κι άλλοι κατά το Νοτιά.

Διο από τ' αρσενικά της κοκκαλέικης φαμελιάς, ο Δημήτρης κι ο Θοδωρής, πήρανε το ρόβολο του Νοτιά τα στρατοκόπια.

Την ημέρα κουρνιαγανε στα λογκοτόπια, μέσα στις πατουλιές, από το φόβο της τουρκιάς και τη νύχτα πεζολατόντας ασταμάτητα με τσιουλωμένα τ' αφτιά για ν' αφουγκράζονται, ώσπου να φτάσουνε σε σίγουρο μέρος.

Όταν περνάγανε το πολύνερο το ποτάμι τον Αχελώο, πήρε η κατεβασιά το Δημήτρη, που χάθηκε μέσα στη θελούρα το ποταμιού, κι έρημος και μοναχός, γιομάτος φαρμακίλα ο Θοδωρής για το χαϊμό του αδερφού του, πέρασε την πέρα τη μεριά στο Μοριά κι όπου τον βγάλ' η άκρη.

Στα κακοτράχαλα τα παναφροδίτικα βουνά της χιλιαηδονούσας της Κοντοβάζαινας —κατά το βοριά της Αρκαδίας— εκεί που γεννιούνται τα στοιχειά, ξέπεσε μια νύχτα του Γεναριού ο Θοδωρής, μια

νύχτα που 'ριχνε ο Θεός με το Θεό και το νερό έπεφτε με τις γιδιές· ο αέρας ξέρναγε από την νεραϊδόραχη φίδια φαρμακερά κι ο ουρανός με πύρινες λουρίδες τις αστραπές, πηρούνιαζε τις γύρω κορφές, τα διάσελα και τα λιανοκατάραχα.

Μέσα σ' ένα τέτικο αστραπολόι σε μιαν αναλαμπή, ξεδιάκρινε ο καταλαχιάρης ο Θοδωρής μια χαμοκέλα στο σύραχο κι αναλίγωσε η καρδιά του, του καφερού.

Εδίαθε κοντά και χτύπησε την πόρτα· το τσιοπανόσκυλο, ένα θεριοκομμένο ζέπο σκυλί, που το φωνάζανε Αρναούτη και φύλαγε τα πρόβατα στο γαλάρι, γιούρντιζε να ξεσκίσει τον ξενομπάτη, αλλά το μπόδιε ο Θοδωρής μ' ένα κοντοράβδι που κράτιγε στα χέρια του και κοντολογίς έβαλε μια φωνή.

«Αν είστε χριστιανοί, ανοίχτε μου νά 'μπω μέσα τι μ' έφαγε ολονυχτίς τ' ανεμοδάρσι και η βροχή».

«Ποιός είναι τέτικιαν ώρα;» τ' απολογήθηκε μια αρσενικιά φωνή από τη χαμοκέλα.

«Ένας καταλαχιάρης από το ρημαγμένο το Σούλι». Τους είπε· ανοίχτε μου, μάτα παρακαλετικά, ανοίχτε μου ν' απαγκιάσω στο κονάκι σας».

Μονοστιγμής κρούξανε οι κλάπες της εμπατής, τον μπάσανε μέσα στη χαμοκέλα, τον στεγνώσανε στο παραγώνι —

γιατ' ήτανε λούτσα από τη βροχή μέχρι το πισωνούρι— και τον κρατήσανε στο κονάκι τους να φυλάει τα πρόβατα.

Η τσιοπανοφαμελιά είχε ούλη κι ούλη μια τσιλιχρούλα στερφομηλιόρα μονοκλήρα, που τηνε νοματίζανε Γαλανή —λαχτάρα στην ομορφιά της— κι έτσι πέρναγι ο καιρός. Κατοπινά σαν εγούρμιανε η Γαλανή, κι ήρθε η ώρα για την κορφόκοψη, τονε παντρέψανε με δάφτηνε, που του βγήκε καρπερή και γαλάρα, την ετσιτίωσε μονοκοπανιάς... και το πρώτο το βλασταράκι που παιδοκόμησε του βγήκε αρσενικό και το νομάτισε Δημήτρη, στ' όνομα του πινιγμένου αδερφού του.

Από δάφτο το γενοσπόρι ήρθε στην ώρα του κι ο πατέρας μου ο Γιώργας, που τον παντρέψανε ορφανό στα δεκαοχτώ του χρόνια, με την τσιούπα του Νεραϊδίου του Ειρνοδικη, την Παναγιώτα, που ήτανε μεγαλύτερή του κάμποσα χρόνια μαθές και του παιδοκόμησε έξη βολές —λαχτάρα της— αλλά στην τελευταία τη γέννα, πέθανε στο σπίτι του γιατρού του Θούγα στο Σοκοτό η καφερή, από επιλόχιο πυρετό και την έφερανε για ταφή με το ξυλάλογο στην Κοντοβάζαινα κι άφηκε τα τσιορομπιλια ορφανά κι ανάλογα και τον πατέρα μου χηρεβάμενο κι ανήμπορο ναν τα φέρει ένα γύρω.

Τώρα τα παιδιά είχαν ανάγκη από μια καινούργια μάνα, το σπίτι από μια καινούργια νοικοκυρά κι ο αρσενικός από μια νέα γυναίκα, για να φέρει ένα γύρω το νοικοκυριό. Γι αυτό αμολυθήκανε λυτοί

και δεμένοι, για να βρούνε μια καινούργια νόφη να συμαζώξει τη φαμελιά. Αλλά ποιά μουρλή θα βρισκότανε ναμπεί σε κείνη τη λυκοφωλιά που πάγαινε σύγγεφο από την απλυσιά το ψειροκόνιδο στα μαλλιά και η ψείρα στ' αλλαξίμια;

Το συγκέσιο για τη μάνα μου, για να πάρει το χηρεβάνο το Γιώργα το Φιδοβοτανά από την Κοντοβάζαινα, τόκανε η θειά της η Έφεννα.

Η Έφεννα ήταν σιδόνυφη φερμένη από τη Βερβίτσα, ένα χωριό κανά πεντάρι ώρες αλάργα από την Κοντοβάζαινα και είχε παρμένο τον Έφο, που εχτός από τις ξωμάχικες δουλειές, 'πιχειριζότανε και τη γιατρική του φιδοβοτανά.

Η μάνα μου η Βασίλω, ήταν τσιούπα του Γιώργα του Καπέ αδερφού της Έφεννας και της γυναικας του της Αρετής από το Καρβελέικο το σόι, από το ίδιο το χωριό και ήτανε κάμποσο τρανούλα, γιατί καρτέραγε νά 'ρθει ο αδερφός της ο Χρήστος από την Αμερική, που πήγε να καζαντήσει για ναν τηνε καλοπαντρέψει, κατά που της είχε ταγμένο όταν την αποχαιρέταγε για το τρανό ταξίδι.

Αλλά ο σβυστοκόνακος, χάθηκε μέσα στην αμαρτωλή κατσιφάρα της νεόπλουτης χώρας και δεν εφάνηκε πουθενά... κι αν δεν τονε καρτέραγε η έρμη μάνα μου μέχρι τα ενενήντα εννιά της τα χρόνια που μ' αναλήφτηκε λαχτάρα στην ορφάνια μου και πήγε με δάφτονε τον καθημό, γι αυτό και με νομάτισε και μέγαγε Χρήστο, για τη θύμιση τ' αγαπημένου της αδερφού.

Ένα σωρό χρόνια κουβεντιάζυνε το συμπιθηριό, γιατί

η μάνα μου ντηριότανε να πέσει στη λυκοφαμελιά με τα έξη μαμούρια, τον αρσενικό και χώρια που υπολόγιζε την εδική της την παιδοκομή' συλογιότανε πως δε θα προλάβαινε ναν τα ταΐζει τον περίδρομο και ναν τα ξεψειριάζει τα μπακανιάρικα.

Αλλά, από τις πολλές τις βολές που πάγαινε η Έφεννα στη Βερβίτσα, γενότανε του αδερφού της του Γιώργα και του ξεβιλάριζε ούλες τις παινεψιές για το σπίτι το Κοκαλέικο και τα χαρίσματα του γαμπρού.

Τσιέεε, Γιώργα, τσιέεε, είναι καλός νοικοκύρης ο Γιώργας ο Κόκκαλης — έτσι που τά 'λεγε η Έφεννα η θεομπαίχτρα — κατά που τηνε νομάτιζε ο πατέρας μου για την πονηριά της με τη βερβιτσιώτικη τη ντόπια τη λαλιά. Ξέρει τσιέε, την τέχνη του φιδοβοτανά. Έχουνε σπίτι οίπατο τσιέ ταβανομένο. τρώνε κρισσαρισμένο το ψωμί τσιέ, έχουνε τον αχεργιά με τα ζωντόβλα χώρια σε χαμοκέλα!!!

Από τα πολλά πες και πες η Έφεννα, γάνωσε το κεφάλι τ' αδερφού της που της απολοήθηκε ο καψερός:

«Ρε αδερφή, που να τηνε στείλω μωρή την τσιούπα μέσα στου λύκου την τρούπα, κατά που μας έμεινε μονοκλήρα και πιόνε θά 'χουμε να μας βρεθεί μωρή στα έρμα τα γεράματα, αν τηνε παντρέψουμε τ' αλάργου; Πώς θαν τα φέρει γυροβολιά με μια στάνη παιδιά, και χώργια τα δικά της, αν δεν του βγει μαρμάρα;».

Αλλά η Έφεννα ήταν από το χωριό που παντρέψανε μια μουγκή... και δε θαν τα κατάφερε να παντρέψει την ανιψιά της:

«Γιατί δε μιλάει η νόφη;»

Έλεγε ο γαμπρός. Εκείνη ούλο γέλαγε και χαμηλόβλεπε η κουρούνα, κατά που την είχανε δασκαλεμένη. «Μην την παραξηγείς, είναι ντροπαλή» του λέγανε: «Αυτή είναι που λέει η παροιμία: στόμα έχει και μιλιά δεν έχει! Αλλά είναι παστρικιά, καλοκαρτερούσα και 'πιδέξια νοικοκυρά και θα περάσει χρυσή ζωή με δάφτηνε' κι απόκοντα είναι και κοντοκάπουλη, για ν' αντέχει στη ζαλιά και στο καμάτεμα. Μέχρι που του τη σκάσανε οι καλαμαράδες οι βερβιτσιώτες και τηνε φορτώθηκε ο άνθρωπος τη μουγκή, για ούλη του τη ζωή. Αλλά, κατά που μολογιότανε κατοπινά, παιδοκόμησε κανα πεντάρι βολές η μουγκή και πέρασε χρυσή ζωή με δάφτηνε. Από δω τον είχε, από κει τον έφερε τον αδερφό της η Έφεννα, τό 'κλεισε το συμπεθεριό κι ευχαριστήθηκε, γιατί ήθελε νά 'χει την ανιψιά της για συντροφιά και για παρηγοριά στο ξένο το χωριό που παντρέφτηκε' κι έτσι, κόπιασε η Βασίλω του Καπέ, Κοκκαλόφυη πλιόνε στην Κοντοβάζαινα μια Κυριακή απόβραδο, καβάλα σε μια σίβα μουλάρα, κρατώντας χεράγκαλα το κόνισμα της Παναγιάς, για ναν το-στήσει στο καινούργιο το κονάκι.

Από τον Έφο είχε μαθημένη και ο πατέρας μου την τέχνη του φιδοβοτανά, που του το κολλήσανε και παρατσούκλι και μας έμεινε τ' όνομα, ο Γιώργας ο Φιδοβοτανάς. Κι αν και περάσανε τόσα χρόνια από τότενες που ξέφτισε η ψευτογιατρική του φιδοβοτανά, τους κοντοβαζαινίτες, φιδοβοτανάδες τους μολογάνε ακόμα.

Κατά που θυμάμαι, την πάσα τη χρονιά, ξόλαμπρα, κα-

τά τα μέσα του μήνα Λελουδιάρη, σαν έπαιρνε κι έχλιε ο καιρός, έπαιρνε, ο πατέρας μου το βασταγό και πάγαινε στη χωτούλια και στα περαμπέλια, μέσα στους τροχάλους και καρτέραγε σαν το κατσούλι που παραφυλάει τον ποντικό να βγει από την τρύπα του να τον αρπάξει. Έτσι κι ο πατέρας μου, έπαινε τ' απόγωνο και καρτέραγε τότε να σκαρίσουνε τα φίδια για να τα πιάσει.

Το κοντομεσήμερο σαν έπαιρνε και ζέστανε καλά η μέρα, αναλιγώνανε τα φίδια και σούρνωντας πέρνανε τη στράτα να βρούνε να φάνε κανα μικροζούμπερο, ή ότι άλλο βρισκότανε στο δρόμο τους για να χορτάσουνε την πείνα τους, κι έπαινε κανα δυο από δάφτα.

Απ' ούλα τα φίδια, οι φιδοβοτανάδες που ήτανε κάμποσοι από δάφτους κείνονε τον καιρό, πιάνανε μοναχά τις δεντρογαλιές, γιατί, τα σουρσίμια αυτά δεν έχουνε φαρμάκι είναι κανά τριάρι χεροπήχια του μάκρου το πασένα, κ' ίσια μ' ένα σκερπανοσύλιαρο του χόντρου, με το... συμάθιο.

Ο πατέρας μου τις έπαινε με μεγάλη ευκολία μ' ένα διχαλωτό ραβδί· πρώτα τις φούρκωνε στο κεφάλι, μετά τις έπαινε από το λαιμό ίσια, να μπορούνε ν' ανοιξουνε το στόμα τους κι απόκοντα τους έβανε στο στόμα ένα κόζινο σκουτί από τραγίσια τρίχα, που το δαγκώνανε με τέτικια λύσσα και δεν το παρατάγανε παρά με το τράβηγμα του σκουτιού με μεγάλη δύναμη, που βγαίνανε και τα δόντια τους αντάμα. Έτσι τις θέλανε ξεδοντιάρεις οι φιδοβοτανάδες τις δεντρογαλιές για να μην τους δαγκώνουν όταν τις

βάνανε στον κόρφο τους.

Έπειτα τις έβανε σε μίαν αλευροσακκούλα με πίτουρα και ζάχαρη για ταί, μάζευε χλόη για το βασταγό και κάτι οβριοβλάσταρα τριφερά, που τ'άφτιανε η μάνα μου γιαχνί και τύφλα νά'χουνε ο μπακαλέος και τα κριάτα.

Στο γυρισμό, πέρναγε από τον Τρακατζίκα το Γκραβαρίτη τον έμπορα του χωριού, αγόραζε ένα σουγιά κολοκοτρωνέικο και κάμποσες κόλλες άσπρο χαρτί, τις έκοβε κατά που του χρειάζοντανε κι έφτιαχνε κάτι σκονάκια με αχνοτριμμένη στο γουδί δρακοντιά, ένα είδος σκόνη άσπρη σαν το γάλα.

Η δρακοντιά είναι ένα φυτό που φυτρώνει στ' άγονα τα γκριτζεποχώραφα μέσα στους τροχάλους και στα ριζιμιά των βράχων, που βγάνει για ρίζες κάτι λιανοκόντυλα σα μπατάκες.

Κατά που θυμάμαι, τον Τρυγητή το μήνα τότε που παίρνουνε και γιομάνε τα κοντύλια της δρακοντιάς, μας έστελνε ο πατέρας μου με την αδερφή μου την Πακουτσοαναστάσενα —κατά που την έλεγε, γιατί ήτανε σφιχτοχέρα— με τους κασμάδες πάνου στο κάστρο στον Αι-Βλάση για να ξεχώσουμε σκάβοντας, κοντύλια της δρακοντιάς. Αφού μαζεύαμε κάμποσα από δάφτα και γιομάγαμε τα ταγάρια, μετά παγαίναμε ίσια στη μπουρμπούλα, τη βρύση που είναι απάνου στη δημοσιά, τα καθαροπλέναμε τα κόβαμε κομμάτια και μετά τα ξαπλώναμε στο λιακωτό του φουρνιάτικου για να γενούνε τούμπανο από τον ήλιο. Όταν ξερενόσαντε καλά, τ'άβανε ο πατέρας μου σε μίαν αλευροσακκούλα και τα κρέμαγε στο πατερό στο χειμωνιάτικο, α-

ντάμα με τα μυρουδικά, τα βότανα, τα ρόδια, τα κιδώνια και τα κρουστάλια.

Εκεί κρεμόσαντε μέχρι που κοντοζύγωνε η Μεγάλη Λαμπρή· τότε τα κατέβαζε, έριγνε κάμποσα μέσα στο γουδί κι αρχίναγε "το γουδί το γουδοχέρι και τον κόπανο στο χέρι" κατά που μολογάνε και τ'άτριβε σαν άχνη για κουραμπιέδες. Η σκόνη της δρακοντιάς κατά που το μολόγαγε ο πατέρας μου, είναι ακίντυνη· το μόνο που κάνει όταν τη διαλύσεις στο νερό για κάμποσην ώρα, αιστάνεται όποιος την πιεί μια μιρμιρίλα και φέρνει και ύπνο· αλλά σαν περάσει η ενέργεια αυτή, ο "φαρμακωμένος" από το φίδι γενότανε καλά.

Και σαν ερχότανε η ώρα για το ξεστράτισμα, έπαιρνε έπαιρνε τη σακκούλα με τα φίδια, τα σκονάκια, το ψωμοτάγαρο με τ'αλλαζίμια και του τσουρέκι το ψωμί, έπαιρνε και μια λαγούσια για να μποδιέται από τα σκυλιά και κατηφόριζε για τους αλαργινούς τους καμπίσιους της Μεσσένιας τους τόπους, τότε που σκαρίζουνε τα φίδια, για να πέσουνε στη σμίξη κι αλλάζουνε τα τομάρια τους κι ούλοι οι ανθρώποι είναι γιομάτοι από φόβο για δάφτα.

Οι φιδοβοτανάδες παγαίνανε στους πλούσιους τόπους, γιατί, οι καμπίσιοι, έχουνε παχιά και καρπερά χωράφια, χορταίνανε το ψωμί, είχανε περισσευούμενο καρπό, να θρέψουνε και γουρούνια που παγαίνανε πάνου από 150 οκάδες και τους περισσεύανε και λιανώματα, για ν'αγοράζουνε και φιδοβότανο που λέει ο λόγος.

Με τούτηνε την τοιμασιά που λέτε αδέρφια, έφταν' ο πατέρας μου αγνάντια στα

χωριάτης Μεσσήνιας, κι έβανε τ' αγουρητά για ν' αγροικήσουνε οι χωριανοί, ότι ιρχότανε ο φιδόβοτανάς' από κοντα, έβγανε τα φίδια από την αλευροσακκούλα, τά 'βανε στον κόρφο του και τράβαγε για το παζάρι που ήτανε οι καφενέδες και τ' άλλα τα μαγαζιά. Πίσω από δάφτονε, μελίσσι ακλουθάγανε το παιδομάνι, στερφομηλιόρες, έχες κι αρσενικοί τότενες που τα χωργιά ήσαντε γιομάτα ψυχές και δεν είχαναν ευκαιρία να ψυχαλαφρώνουνε με κάτι τέτικα θεάματα.

Εκεί στο παζάρι μαζευόσαντε λυτοί και δεμένοι για να ιδούνε τα παιγνίδια το φιδόβοτανά με τα φίδια, που βγαίνανε πότε από τα μανίκια και κουλουριαζόσαντε στα χέρια του, και πότε από την τραχηλιά και τον χαιδολογάγανε με τα γλωσσίδια τους στα ριζάφτια και κοντολογίς τους πούλαγε τα σκονάκια για τα φίδια και για... τη χαζομάρα.

Αλλά, κατά που τό 'λεγε υστερότερα ο πατέρας μου, και τα δηλητηριώδικα τα φίδια, άμα τους δαγκώνανε πεθαίνανε, αν δεν προλαβαίνανε να γιατρίφτουνε· και η χαζομάρα, γι αυτήνε, δεν πρόκειται ποτέ να βρεθεί, το γιατρικό μου αποτέλλειωνε.

Υπάρχει όμως ένα βότανο που μπορεί να γιατρέψει το δαγκωμένονε από την οχιά, αν το ξέρει και στουμπισμένον να το βάλει απάνου στη λαβωματιά πριχού να περάσει πολλή ώρα.

Το φυτό αυτό που το νοματίζανε φιδόβότανο, κατά τα τέλη του Μαγιά, αρχές του θιριστή, πετάει κάτι βλαστάρια τρυφερά, που έχουνε το μάκρος, το χόντρο και τα χρώματα το ίδιο μπιρμπιλιά σαν την οχιά, πανάθημα το φαρμάκι της.

Το ίδιο αυτό βότανο βρήκε ο πατέρας μου μια χρονιά στα κολορίζια των αμπελιώνε σ' ένα χωριό της Μεσσήνιας· έκοψε κάμποσα βλαστάρια από δάφτια, τά 'βαλε στα ψωμοτάγαμα για ώρα χρειάς, και τράβηξε για το χωργιό για να ξεβιλαρίσει το συνηθισμένο το θέμμα· και τόφερε ο διάβολος να φέρουνε εκείνη την ώρα απάνου σ' ένα βασταγό, έναν άντρα καμιά πενηνταριά χρονώνε, πανιασμένον από την τρομάρα, γιατί τον είχε δαγκωμένονε οχιά, κατά που έσκουζε η γυναίκα του που τράβαγε το γαιδούρι και φώναζε να πάει πηλάλα κανέννας χριστιανός να φέρει το γιατρό από το διπλανό το χωριό, που ήτανε κανα τριάρι ώρες αλάργα, από την άλλη τη μεριά.

Απάνου στην ώρα κοντοζύγωνε κι ο φιδόβοτανάς· είδε την οχλαοή κι αναρωτήθηκε· ρε τι νά 'χει τούτος ο κόσμος και βουίζει σα μελίσσι!

«Τι γίνεται δω ρε παιδιά;»

«'Αστα μπάρμπα τον έφαγε τον κακομοίρη η οχιά». Απλοηθήκανε κάτι μαμούρια·

«Για μεριάστε ρε». Τους είπε και πήγε κοντά στο δαγκωμένονε.

«Γιάει πολλήν ώρα που σ' έχει φαγωμένονε το φίδι;» ρώτησε.

«Αμ δε θά 'ναι καμιάν ώρα;»... Πετάχτηκε η γυναίκα του, γιατί ο δαγκωμένος ήταν ανήμπορος από την τρομάρα του να μιλήσει·

«Τι πράγμα ήτανε το φίδι;». Ρώτησε ο φιδόβοτανάς.

«Θάητανε κανα χεροπήχου του μάκρου». Απολοήθηκε η γυναίκα· ασκούρο και μπιρμπιλιά, σαν τη λαθουρή μας την κόττα, τα χρώματα».

Ο φιδόβοτανάς κατάλαβε ό-τι ήταν οχιά που τονι δάγκω-

σε κι αμέσως ρώτησε σε ποιό μέρος.

«Να εδώ στην άντζα!» έδειξε ο δαγκωμένος και μια κοπανιά ο πατέρας μου τράβηξε το σουγιά, τού 'σκισε το παντελόνη, και μόλις είδε τη λαβωματιά, τη χάραξε για να βγάλει πολύ αίμα. Μετά βύζαξε κάμποσο την πληγή για να τραβήξει το φαρμάκι και κοντολογίς πρόσταξε να τον φέρουν ένα γουδί και λάδι. Και σαν του φέρανε τ' ανυχρικό, έβγαλε από το ταγάρι τα βλαστάρια, τά 'κοψε κομμάτια, έριξε λίγο λάδι στο γουδί, τα στουμπάνισε καλά, και μετά, τά 'βαλε απάνου στη δαγκωματιά, τό 'δεσε καλά και του είπε:

«'Αιντε ρε φίλε, είσαι πολύ τυχερός» αν δεν έβρισκα τούτα τα βλαστάρια δε θα γλύτωνες· άει τώρα να συχάσεις και συχώρα μου τα προγονικά». Και τότε να ιδείς πως πέφτανε τα μονόλεφτα, τα δίλεφτα και οι πενταροδεκάρες· άσε που εβούηξε το μαντάτο σ' ούλη τη Μεσσήνια και απ' όπου πέρναγε ο φιδόβοτανάς, ούλοι να τον φιλοξενήσουνε κι ούλοι ν' αγοράσουνε από το φιδόχορτο για ώρα χρειάς μαθές. Απ' αυτό το βοτάνι είχε φερμένο κι ο φιδόβοτανάς ο 'Εφος και το είχε φυτεμένο κάτου από το μπαλκόνι στον κήπο του σπιτιού του, κι όταν την άνοιξη πέταγε τα βλαστάρια, τα κόβαμε τα σκολαρούδια των φιδόβοτανάδων που δε φοβόμαστε τα φίδια να μας πιάσουνε· ίδια οχιάς ήτανε σας λέον· δεν παραλάζανε σε τίποτα.

Ο πατέρας μου ήτανε καλόκαρδος άνθρωπος, δικαίος και φιλόξενος! Σι καφενεία δεν πάταγε ποτέ· δεν εκαπίνιζε και ούτε χερτιά έπαιζε. Δεν άφηνε τη μάνα μου να φτιά-

χρει σπερνά και προσφόρια να παγώνει στους παπάδες για συχώριο...

«Αγάπα τους ανθρώπους επί ζωής». Της έλεγε. «Αυτά είναι περιγελάσματα...».

Όσες φορές τον εξημιώ- νανε στα χτήματα, πάγαινε στο μαγαζί του Θοδωρή του Τόμαρου, έπαιρνε μια κόλλα χαρτί και κουνώντας τη στο χέρι, τράβαγε ίσια για το δικολάβο τον Ξενοφώντα τ' Ασημάκη, για να κάνει μήνιση. Αλλά, ποτέ, δεν είχε περάσει την πόρτα του· γύριζε την κόλλα στο μαγαζάτορα κι έπαιρνε περιοδικά κι εφημερίδες της οκάς, γιατί τ' άρεγε πολύ το διάβασμα. Μέχρι που διακόνευε καμιά φυλλάδα από τους δασκάλους και τους καθηγητάδες του σχολαρχείου που δεν είχανε αδειά για διάβασμα, γιατί τζιογαδορίζανε ολονυχτίς... και σκαρίζανε το πρωινό με το σίθαμπο δίχως όρεξη, για να καταπιαστούνε με τα πράματα της ημέρας, και να μαθαίνουνε τα παιδιά γραμματάκια.

Γι αυτό και ο πατέρας μου είχε πολλούς φίλους, σ' ούλα τα χωργιά της Μεσσήνιας, που τον φιλοξενάγανε και χόρταινε καγιανάδες από σύγλινο, χάσικο ψωμί και μπόλικο κρασί· κατά που μας τα μολόγαγε στο γυρισμό, και τρέχανε τα σάλια μας, από τη λυγούρα— γι αυτό κι ο ίδιος ήτανε φιλόξενος και δεν άφηνε κανένανε καταλαχιάρη που πέρναγε από το χωργιό μας να μείνει όξω στο δρόμο. Ακόμα και οι διακονιάρειοι στο Κοκκαλέικο το κονάκι καταλαγιάζανε· τους βάναμε—για να μην αβγατάει το ψειρολόι— στη χαμοκέλα, στο μπλοκό με τα πουΐσια που είχαμε από το ξιόφυλλο των αρποσιτιόνε και τους πο-

ρεύαμε με ότι είχαμε στο φτωχικό μας.

Κι όντας εγύριζε από το ταξίδι που 'λειπε κανα μήνα...

«Καλώς τονε το γιατρό μου...». Του φώναζε η καλοκαρτερούσα η μάνα μου. Αλλά μια χρονιά, αργοπόρησε πάνου από μήνα που ήτανε το ταχτικό του οδοιορικό, κι έπεσε η μάνα μου σε συλλογή και χλίψη για την αργοπόρια του νοικοκύρη της και καρτέραγε τα κοντοσούφουρα στη δημοσιά μας και διαβει κανέννας στρατοκόκος, ή κανέννας καταλαχιάρης πραματευτής ή και κατσικοκλέφτης ακόμα και τους ρώταγε:

«'Ωρα καλή σου πεζολάτη»· μας και είδες τον άντρα μου το Γιώργα που 'χει τα φίδια στο ταγάρι;».

Κι εκείνοι της απηλογιάσαντε... πως δεν είδανε κανένανε και πως δεν αγροικήσανε σ' ούλα τα χάνια που περάσανε να γένεται λόγος για τον άντρα με τα φίδια στο ταγάρι!

Και γύριζε η μάνα μου η καφερή, μας μάζειε τα τσιορομπιλια σαν την κλώσσα που βάνει τα πουλιά κάτου από τα φτερά της κι εκείνη έμενε ξάγρυπνη, μας κι αγροικήσει τη λαγούσια, ή τη βαριά περπατησιά του νοικοκύρη της, μέχρι, που ξημέρωνε και σωνότανε το λάδι του λυγναριού και ματα ξεκίναγε για τον κάματο της ημέρας.

Μια Κυριακή πρωί, την ώρα που σκόλαγε η εκκλησιά κι ο κόσμος βρισκότανε στο προάβλι μασουλόντας τ' αντιδώρι, νάσου και ξανάφανε ο Γιώργας ο φιδοβοτανάς από το δρόμο της απάνου ρούγας, αζούριγος και καλντισμένος.

Η μάνα μου σαν τον αγνά- ντεψε, φτεράκιξε μονοκοπανιάς σαν πουλακίδα που τηνε κυνηγάει το γεράκι και φωνά-

ζοντας.

«Καλώστονε το γιατρό μου!!».

Τον ξαλάφρωσε από το ψωμοτάγαρο και τη φιδοσακούλα. Ο πατέρας μου κρατόντας τη λαγούσια, χαιρετήθηκε με τους χριστιανούς κι αντάμα με τη νοικοκυρά τραβήξανε για το κονάκι·

«Φαρμακώθηκα για την αργοπόρια σου νοικοκύρη μου· για πες μου πως τό 'κανες έτσι κι εμάκρυνες τ' οδοιορικό σου και μας έβαλες σε μεγάλη φαρμακίλα και συλλοή;».

«'Αστα νοικοκυρά» της απολογήθηκε ο πατέρας μου· είναι να μη σε βρει το κακό κατά που με βρήκε και μένανε.

Φέγοντας από την Καλαμάτα, πήγα κατά την αποσκερή τη Μάνη σ' ένα χωργιό που για πρώτη βολά πάγαινα· και όταν έφτασα στην πλαταία που είχε κάτι τρανά και σκιαδερά πλατάνια, οι χωργιανοί καθόσαντε στους καφενέδες και λιανοκουβεντιάζανε. Θα ήταν η ώρα στην κρέμαση του ήλιου κι έβγαλα τα φίδια από τη σακούλα για να μαζέψω τον κόσμο να πουλήσω κανα σκονάκι.

Μονοκοπανιάς πεταχτήκανε από τις καρέκλες τους καμπόσοι και μου λέγανε:

«Ρε καλώστονε το Γιώργη, τι κάνεις Γιώργη, που ήσουνα ρε Γιώργη, γιατί παράτηκες τη γυναίκα σου και τα παιδιά σου τόσα χρόνια Γιώργη και ρεζίλεψες τη φαμελιά που σέ 'κανε σιόγαμπρο και κάτι τέτικα μου λέγανε».

«Ρε χριστιανοί τους απολοήθηκα, Γιώργη με λένε και μένανε αλλά ούτε χάθηκα ούτε τη φαμελιά μου παράτηκα· η φαμελιά η δική μου είναι στην Κοντοβάζαινα».

Οι Συγγραφείς και τα Βιβλία

Α. Μάλαμα

Παρουσιάσεις και κρίσεις

Ποίηση

Άγγελος Μπουρατζής - Θώδα: «Λιαδρομή Φλόγας» σελ. 80, έκδ. «Λωδώνης» 1986. Είναι η πέμπτη ποιητική συλλογή της δυναμικής Ηπειρώτισσας, ποιήτριας με το ανήσυχο, άγρυπνο και δημιουργικό της ταλέντο. Και με τούτο το ποιητικό της έργο, προσφέρει με την πρωτότυπη και δυναμική της τέχνη διδάγματα και μηνύματα λυτρωμού.

Ιάσωνα Ευαγγέλου: «Ψηφιδωτό» (τέταρτη σειρά) σελ. 160, έκδ. «Δρυμός» Αθήνα '87. Είναι το όγδοο ποιητικό βιβλίο με φιλοσοφικούς και περιεχτικούς ποιητικούς στοχασμούς του εκλεκτού συγγραφέα.

Τάκη Ανθήλη: «Θυσία στην άνοιξη» Γ' έκδοση, σελ. 40 Αθήνα '86. Είναι το 13ο βιβλίο του τρυφερού ποιητή της λεπτής ευαισθησίας, της ευγένειας της ανθρωπιάς και της αγάπης.

Γιώργου Γεραλή: «Νέα ποιήματα» σελ. 58, έκδ. «Θεωρία» Αθήνα 1984. Είναι το όγδοο βι-

βλίο με ποιήματα υψηλής διάνοιας και βαθιού ψυχισμού μ' ένα νεοβιβλικό δραματικό ύφος του σημαντικού ποιητή, με εισαγωγή του Γ. Θέμελη.

Τάκη Κολιαβά - Μολιωτάκη: «Καθημερινές περιπτώσεις», σελ. 64, Αθήνα '86. Είναι το 14ο βιβλίο με 60 ποιήματα του γερού και πρωτότυπου εμπνευστή ποιητή της αειπάρθενης και κοινωνικής, αρμονικής κι ομοιοκαταληχτικής ρίμας.

Σταύρου Μελισσινού: 1) «Δακτυλιόλιθοι και 2) «Τίσις και άλλα ποιήματα», σελ. 64 και 64, Αθήνα '86. Είναι το 15 και 16 από τα βιβλία του είδους και το 32 από την όλη προσφορά του ποιητή σε μεταφράσεις και θεατρικά, με περιεχτική φιλοσοφημένη, συμβολική και διδαχτική ποίηση.

Χρήστου Ν. Κουλούρη: «Επιθυμίες», σελ. 64, Αθήνα '86. Είναι το 32 βιβλίο του γνωστού πεζογράφου και ποιητή περιοδικάρχη της «Νέας Σκέψης» με μια αξιόλογη κοινωνικολυρική δραματική και ρεαλιστική ποίηση, δοσμένη με αδρά και συμπυκνωμένα στίγματα ανθρώπινων καταστάσεων του καιρού μας.

«Άστα Γιώργη μου λέγανε τίνος τα πουλάς αυτά;» Τόσον καιρό σε ψάχνουνε τ' αδέρφια της γυναίκας σου κι ελλίμονό σου αν σε πιάσουνε...». Και μονοστιγμής στείλανένα παιδί να πάει να φωνάξει τ' αδέρφια της γυναίκας του Γιώργη.

Ο πατέρας μου σικλετίστηκε με δάφτα και καρτέρηγε να ιδεί τ' αδέρφια της γυναίκας του, κατά πως του λέγανε και δεν αργήσανε να 'ρθούνε.

Κι ήτανε τέτικια η ομοιότητα με το γαμπρό, που και τ' αδέρφια και η γυναίκα του ακόμα, γλαστήκανι και τον κρατήσανι καμιά δεκαριά μέρες ώσπου να πάρουνι απόκριση από τις αστυνομίες και κάτι τέτικα, για μεγάλη στεναχώρια του πατέρα μου, και για την ψυχική του πίεση που

του κάνανε· κι αφού ξέμπλεξε, τό 'βαλε στα πόδια κι έγινε μπουχός, γιατί οι αποσκεροί οι Μανιάτες κατά που τό 'λεγε, ήτανε σκληροί κι αδικοφονιάδες στα ηθικά πράματα.

Και κάθε βολά που 'ρχότανε, πριν καλά-καλά ξαποστάσει παράταγε τα ταγάρια, έπαιρνε την αλευροσακκούλα με τα ξεδοντιάρικα τα φίδια και πάγινε αποκεί στον 'Λιθανάση σύριζα στο στουρναροκατάραχο, έβγανε μία-μία τις δοντρογαλιές από τη σακκούλα, τις χάιδεσε μαλακά στο κεφάλι και τις αμόλαγε αλαφριά κοντά στους τροχάλους, να ζήσουνε και δάφτες, γιατί τύχαινε ναν τις ξαναπιάσει την άλλη τη χρονιά.

Ένα ευχαριστώ ακόμα και στα φίδια από τον πατέρα μας αναγνώστη, γιατί με δάφτα ι-

μάζειε κάμποσα λιανώματα για να πάρει γέννημα να πορέψει τη λυκοφαμελιά, που καρτεράγαμε σαν τα τσιροπούλια μ' ανοιχτό το στόμα τα χλεμπονιάρικα, να φαρμακώσουμε τον περίδρομο και να στηλώσουμε τα σωθικά μας, που μας ελλείπανε οκάδες από την ανέχεια.

Σ' ευχαριστώ και σ' ευγνωμονώ ΛΓΓΕ ΜΟΥ ΠΑΤΕΡΑ που με τόσο κόπο και θυσίες αγωνίστηκες για να μας αναθρέψεις.

Από τον Κίτσιο το γιό σου, με το παρανόμι "ΦΙΛΟΒΟΓΑΝΑΣ" τούτο το θυμητάρι

Βασίλη Φυτσιλή: «Θρήνος και τραγούδι για το μικρό καπετάνιο» σελ. 32, Αθήνα '85, έκδ. «Σ. Εποχή». Είναι μια επική και ηρωική ραψωδιακή ποιητική σύνθεση σ' ελεύθερο και παραδοσιακό στίχο, του γνωστού αντιστασιακού συγγραφέα σύντροφου της μεγάλης ηρώδας Κουσαντζας, άμεσα συγκινησιακή, προς τιμή του «Γιάννη Λεβεντογιάννη» που έπεσε στον αγώνα για τη λευτεριά και τα ιδανικά του λαού μας: και που αντιστοιχεί σε κάθε αθάνατο νεκρό Γιάννη αντάρτη και αγωνιστή.

Μαρίας Π. Γιακουμέλλου: «Υψη και Βάραθρα» σελ. 64, Αθήνα '83, «Μαιρίδης». Είναι το τέταρτο ποιητικό βιβλίο της εξαιρετης λυρικο-δραματικής πονεμένης κι αδικημένης ποιήτριας και διηγηματογράφου, που τραγουδάει με πικρα και βαθιά συναισθηση και με αβίαστη οικία τέχνης τις αδικίες και τον ανθρώπινο πόνο των ημερών μας.

Μίνας Πέτρου-Βενετσιάνου: «Ο Άγγελος της Ειρήνης» σελ. 54 «Μαιρίδης» Αθήνα '86. Το ένατο βιβλίο της σπουδαίας λυρικής ποιήτριας με τη γερή ψυχολογική αρματωσιά και στα θεατρικά της έργα και την αληθινή βιωτική συμμετοχή της στα πράγματα, με μια λαγάρη πεμτοισιακή ποιητική τέχνη = καθρέφτη ανθρωπιστικών ιδεών και αισθημάτων.

Σωσώς Πέτρου-Βλάσση: «Της Αγάπης, της φιλίας και του έρωτα» σελ. 46, Αθήνα '86. Είναι το έβδομο βιβλίο της, με ελαφρότονα ποιήματα που σφίζουν από πνεύμα κι ένα ύφος ρητορίας, έκφραση αιθόρμητη κι αβασάνιστη, αλλά, με μια στάση αισθηματικής ζωής και ειλικρίνειας.

Λημήτρη Πλίτση: «Ηλιαχτίδες του απομεινόμερου» σελ. 48, Βόλος '86. Το τέταρτο ποιητικό βιβλίο του βολιώτη ποιητή, με γνήσιο ταλέντο, σύγχρονη ελλειπτική γραφή και αξιολογούς αντιπολεμικούς και κοινωνικούς στίχους. Τα δύο κοινότητα ποιήματα του «Εσπερινού» δεν είχαν θέση ανάμεσα στην πρωτοτυπία των άλλων.

Κώστα Χωρεάνθη: «Η Βερενίκη των ψιμυθιών» σελ. 54, Αθήνα '86 «Ωρίων». Είναι το ένατο βιβλίο του συγγραφέα με μεγαλόπνευστες και δραματικές σε βάθος και πλάτος ποιητικές συνθέσεις, με υψηλό και πληθωρικό ύφος, που συγγενεύει με διαστάσεις Σαράντου Παυλέα. Σε ορισμένα σημεία φτάνει και σε τραγικές κορυφώσεις.

Τάκη Γιαννόπουλου: «Ελεγείες», σελ. 76, Αθήνα '86. Είναι 36 ποιήματα μεγαλόπνοα με ομηρικές εικόνες. Δυνατή και χορταστική τέχνη, με ανώτερα ιδεώδη, αισθητική γνώση και θαυμαστές εμπειρικές βαριατσιόνες.

Τάκη Σκανάτοβιτς: «Μυριώνυμη ποίηση» σελ. 64, Αθήνα '86. Το έβδομο βιβλίο του ποιητή με συμβολική, μελαγχολική κι απαισιόδοξη

τέχνη, από το ανήσυχο και κιβόηλο παρόν και για το αβέβαιο μέλλον. Μια ποίηση με φιλοσοφική διάθεση, με προσωπικό τόνο, πρωτότυπη και συμπαθητική.

Ανδρέα Β. Παπαδημητρίου: 1) «Έμμετρα-Σατιρικά» 2) «Ποιήματα 1» και 3) «Ποιήματα» 2). Σελ. 140, 84, και 80 Θεσ νίκη '84 και '85. Και τα 3 βιβλία του Τρικαλινού ποιητή, είναι γεμάτα από σατιρικούς στίχους απλούς, απλοϊκούς και χαμηλότοτους. Στίχοι που θίγουν καταστάσεις και «κακώς κείμενα» αιθόρμητοι τερπνοί και περιπαιχτικοί.

Ευγενία Ρέγκου — Σγουρού: «Σωρείτες» σελ. 64, Πάτρα '86. Μια έκτη συλλογή με απαλές λυρικές φωνές, δοσμένες με τριφερή ανθρωπιστική αγάπη από την ευγενική ποιήτρια.

Γιώργου Κ. Παππά: «Πέραν του χειμάρρου των κέδρων» σελ. 94, Αθήνα Το ενδέκατο βιβλίο του συγγραφέα με συμβολικά και ρεαλιστικά ποιήματα = καταγγελίες και διαμαρτυρίες για τους πολέμους τη ζωή και την ύπαρξή μας, με ξεχωρες ενοράσεις για την αγάπη και την ομορφιά του κόσμου, που χάνει τ' αγαθά του ειρηνικού του βίου.

Αίγλης Ζωγράφου — Σιμαλαρίδου: «Στο ρυθμό της Ζωής» σελ. 60, Αθήνα '84. Πέμπτο, βιβλίο της ποιήτριας με ιεραμιάδεις δραματικές εσώτερες φωνές, με ρεαλιστικά ψήγματα και στίγματα κοινωνικών καταστάσεων, με εποπτική ματιά και συμπόνια στον ανθρώπινο πόνο.

Αντώνη Σαμιωτάκη: «Άλικο» σελ. 80, Κοκκινιά '86. Τρίτη συλλογή, ζεστής καρδιάς αληθινή ποίηση του νέου τροβαδούρου, τέχνη αξιολογική, με βαθύ συναισθημα και δραματική υφή, αξιαγάπητα ποιήματα με ιδανικά και μηνύματα.

Βαγγέλη Χ. Παππά — Παμφίλη: «Ηπειρωτικοί ορίζοντες» σελ. 64, Αθήνα '87. Ένατη συλλογή του πατριδολάτρη και φισιολάτρη ποιητή. Τέχνη και μαστοριά του στίχου πληθωρική. Έκφραση προσωπική. Θέματα ποικίλα κοινωνικά, στ' αχνάρια του Κοτζίουλα. Μια ποίηση ρίμας αρμονική, πονετική, άμεσα συγκινησιακή που λυτρώνει και λυτρώνεται κι ο ποιητής απ' αυτή.

Γιάννη Γαλανού: «Ημερολόγιο» σελ. 56, Πάτρα '86. Ποιητική συλλογή δέκατη τρίτη του γνωστού και συμπαθητικού συγγραφέα Γιάννη Πανίτσα με τις αφειδωλες αφιερώσεις του... Πολλά ποιήματά του έχουν απεγνωσμένες αντιπολεμικές κραυγές. Όσο κι αν φαίνεται διαμαρτυρόμενος για τις κοινωνικές αδικίες, πολλοί μπροσουρικοί στίχοι του, τονώνουν την ελπίδα και την αγάπη της ζωής.

Πεζογραφία

Περικλή Ροδάκη: «Στον ίσκιο του θανάτου», σελ. 182, έκδ. «Λίνος» Αθήνα '86. Είναι το 22ο βιβλίο, εκτός από τα 12 μεταφραστικά του, μια ιστορική και αντιστασιακή νουβелоγραφία με αληθινά πρόσωπα, ήρωες αγωνιστές, από τις περιπέτειες, τα βάσανα και τα μαρτύρια των φυλακών, των ανώμαλων καταστάσεων και του εμφυλίου. Ότι περιγράφει κι αφηγείται σ' αυτό το έργο του ο χαλκέντερος αγωνιστής συγγραφέας (νυν δ/ντής σύνταξης της μεγ. εγκυκλοπαιδείας «Υδρίας»), είναι και βιώματά του.

2) «Ο τούρκικος εθνικισμός, η γενοκτονία των Αρμενίων και το ξερίζωμα του Ελληνισμού της Μικράς Ασίας» σελ. 52, Αθήνα '86, έκδ. «Αρμεν. Λαϊκό Κίνημα». Είναι μια ερευνητική και σπουδαία εργασία του Ροδάκη.

Γιάννη Νικολόπουλου: «Διονύσιος Σολωμός ο εθνικός μας ποιητής» (Η ζωή, το έργο του, η εποχή του). Σελ. 294, αθηναϊκές εκδόσεις «Νέοι καιροί». Είναι μια εξαιρετική μελέτη του γνωστού συγγραφέα της αντιστασιακής και παιδικής λογοτεχνίας.

Χρήστου Σκανοάλη: «Το βιβλίο ενός τυφλού» σελ. 110, Αθήνα '86 έκδ. «Χρήσιμα βιβλία». Είναι το 1βδομο και βραβευμένο μυθιστόρημα για μεγάλα παιδιά του Ηπειρώτη εκπ/κού και συγγραφέα της παιδικής λογοτεχνίας με ειδικές διακρίσεις. Έργο γλαφυρό, διδαχτικό και πρωτότυπο.

Γεωργίου Χ. Χιονίδη: «Ο Δημήτριος Βικέλας και ο δεσμός του με τη Βέροια, 150 χρόνια από τη γέννησή του» (1835-1985). Θεσ/νίκη '86. Είναι μια δεύτερη μελέτη από 16 σελίδες και ομιλία που έδωσε ο πρώην βουλευτής και γνωστός Μακεδόνας ιστορικοπολιτικός συγγραφέας Χιονίδης, προς τιμή του παλιού λογοτέχνη Δ. Βικέλα που ενώ γεννήθηκε στη Σύρο, ο πατέρας του ήταν από τη Βέροια και η μητέρα του Ηπειρώτισσα.

Χρήστου Χριστοδουλάκη: «Αρακτώτικα αφηγήματα», σελ. 80, Αθήνα '86. Είναι το ένατο βιβλίο του αντιστασιακού και φιλειρηνιστή ποιητή με αληθινές ιστοριούλες και πολλά ιδιοματικά και λαογραφικά στοιχεία, από θυμητάρια των γερόντων της σαμωτικής ζωής, αληθινών μύθων και θρύλων από τον καιρό της τουρκοκρατίας.

Ηρίανου: «Με το 7ο Σύνταγμα του Ε-ΛΛΣ στα βουνά της Εύβοιας», σελ. 136, Αθήνα '86. Ο Βαγγέλης Σκαρλής ή Ηρίανος, έβγαλε το περίσσιμα της καρδιάς και της μνήμης του, στο βιβλίο αυτό, από το αντάρτικο της Εύβοιας. Και καλό έκανε. Είναι τ' απομνημονεύματά του από τη

δράση του Συντάγματός του, στην ιδιαίτερη πατρίδα του. Τιμή και περηφάνια του.

Σπύρου Εργολάβου: «Παιδεία και Ζωή», σελ. 212, Αθήνα '86, έκδ. «Γρηγόρης». Βιβλίο εμπειρικό και παιδαγωγικό με παραδείγματα αρχαίων φιλοσόφων και αξιωματικά διδάγματα, που ο τίτλος του τα λέει όλα.

Τάσου Ζόμπολα: «Διαδρομή» σελ. 110, Αθήνα '85. Το ενδέκατο βιβλίο με διηγήματα του γνωστού δικηγόρου πεζογράφου, με θέματα από την Εθνική Αντίσταση και τον εμφύλιο.

Αλέκου Βασιλείου: «Το Κωσταλέξι Φθιώτιδας κατά την γερμανική κατοχή και την Εθνική Αντίσταση». Σελ. 46, Αθήνα '86. Ένα λεύκωμα με μικρά βιογραφικά, μαρτυρίες, χρονικά στοιχεία και φωτογραφίες πατριωτών που πήραν μέρος και πολλοί θυσιάστηκαν στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα, ξέχωρα τιμητικό για το χωριό του συγγραφέα.

Γιώργου Ζημιανίτη: Χωρίς φραγμό», σελ. 118, Αθήνα '86, «Νέα Σκέψη». Το τρίτο βιβλίο του Λαρισινού συγγραφέα με διηγήματα από τη σύγχρονη κοινωνική ζωή.

Γιάννη Αθ. Αδάμου: «Από τη δράση της μυστικής επαναστατικής εταιρίας της Τσαρίτσανης 1902-1910». Μικρό ανάτυπο με ιστορικά ντοκουμέντα, έκδ. εφημερίδας της Ελασσόνας που είχε δημοσιευτεί στο «Θεσσαλικό Ημερολόγιο». Λάμπρος Μύλαμας

Το «Σχολείο και το Σπίτι»

Είναι ένα μικρό κομψό και σπάνιο περιοδικό, που βγαίνει κάθε μήνα στην Αθήνα και θά 'πρεπε να το παίρνει το μεγαλύτερο ποσοστό από τους νεώτερους Έλληνες λειτουργούς της λαϊκής μας παιδείας, αλλά και γονείς. Το εκδίδει πάνω από 20 χρόνια ο γνωστός, από τους πιο φωτισμένους δασκάλους μας, τίμιος, πνευματικός άνθρωπος, ο Γιώργος Κυριαζόπουλος, Έρατούς Η, στην Κυψέλη.

Ο Γ.Κ. είναι ένας πρωτομάστορας της αληθινής γραφής, είναι ένας γενναίος αγωνιστής της ιστορικοκοινωνικής και παιδευτικής Αλήθειας. Είναι ένας στυλίστας με πολιτισμένο ύφος κι απέραντες γνώσεις. Κερδίζει και γοητεύει τον αναγνώστη, με τα πειστικότερα επιχειρήμα-
τα.

Θεατρική ζωή και κίνηση

Για το Ηπειρωτικό Θέατρο

Μικροκαμπάνιες
Του Θεράποντα Μελιγαλά

Ήταν καιρός να πούμε το λόγο μας, για το τυπικά υπάρχτο και ουσιαστικά ανύπαρχτο Ηπειρωτικό Θέατρο, που σήμερα, ακούγεται με τόνομα ΔΗ.ΠΕ.ΘΙ.

Ιδρύθηκε πριν 10 χρόνια με τη βοήθεια πολλών ανθρώπων των γραμμάτων και τεχνών και με τη συμβολή των αείμνηστων θεατροδασκάλων Πέλου Κατσέλη και Σωκράτη Καραντινού. Είχε και έπρεπε να τηρήσει έναν ιδιαίζοντα εθνικοτοπικό προορισμό, που όποια σχήματα και ονόματα κι αν άλλαξε, δεν κατάφερε ως τώρα να επιτελέσει αυτόν τον ιδιότυπο σκοπό, που στο πρώτο άρθρο του καταστατικού του Οργανισμού Ηπειρωτικού Θεάτρου υπαγορεύονται και αξιώνονται με σαφήνεια τα παρακάτω: «Η θεατρική καλλιτεχνική και πολιτιστική ανάπτυξη στον ηπειρωτικό χώρο. Η διαφύλαξη των πνευματικών παραδόσεων του τόπου, και η προώθησή τους. Η πρόκληση του ενδιαφέροντος των εντοπίων φορέων, στο να γίνουν γνωστά τα καλλιτεχνικά επιτεύγματα του ηπειρωτικού λαού και η προβολή των Ηπειρωτών καλλιτεχνών και θεατρικών συγγραφέων». Απ' όλα αυτά τα σπουδαιοφανή και υπέροχα λόγια, δεν έγινε τίποτε στην πράξη. Πάντα βέβαια, επιδίωκαν με άγνοιες και μωροφιλοδοξίες οι ανίκανες ακατάλληλες κι αδιάφορες διοικήσεις, από τον Ο.Η.Θ. και μέχρι σήμερα, όπου και ο ξενόφερτος διευθυντής του κ. Ν. Παπαδάκης (που ορίζει και καθορίζει τα πάντα) καταφέρουν να λέγεται «Ηπειρωτικό» να μεταμορφώνεται σαν την κυρία Πομπαδούρ του Λουδοβίκου... αλλά χωρίς να φαίνεται ό,τι είναι στ' αλήθεια, σαν τη γυναίκα του Καίσαρα. Και θα ρωτούσαμε: Μήπως, η μετεξέλιξή του σε «ημικρατικό» ή «δημοτικό», θα εμπόδιζε,

ή θ' ανάτρεπε το σκοπό του; Ή μήπως είναι αρρώστια στα ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ η ξενομανία και το συμφέρο των πολυπαιγμένων έργων, για ευκολίες των σκηνοθετών, ή των απαλλαγμένων από συγγραφικά δικαιώματα, γι' ανάλογες και προσωπικές οικονομικές ωφέλειες; Τί θα 'χανν' απαντήσουν οι κατά καιρούς ανεπαρκείς διοικήσεις και ο καλλιτεχνικός δ ντής του;

Γιατί το ΔΗ.ΠΕ.ΘΙ δεν το πλαισιώνει το ώριμο και σοβαρό θεατρόφιλο κοινό της Ηπείρου; Γιατί δεν κατάφερε ν' αποχτήσει σφραγίδα ηπειρωτισμού που να δικαιολογεί την ύπαρξή του; Γιατί να ροκανίζονται τα κονδύλια του ΥΠΠΟ, 25 περίπου εκατομ. δρχ. κάθε χρόνο, καθώς και τα έκτακτα του Δήμου, χωρίς την ανάλογη και πρέπουσα θεατρική διαπαιδαγώγηση του ηπειρωτικού λαού, με έργα από την ίδια την ιστορική του υπόσταση και τη σημερινή κοινωνική του εξέλιξη; Γιατί να μην έχει κατάλληλη και ικανή με ειδικές γνώσεις κι ευθύνες διοίκηση; Γιατί να συνεχίζει μια ερμαφρόδιτη κατάσταση, με διάφορες ρεπερτοριακές αυθαιρεσίες και συναλλαγές και με κανένα νέο και πρωτόπαιχτο έργο, ούτε καν μ' ελάχιστο εισιτήριο για τον Ηπειρώτη θεατή; Ο λαός, θέλει κι αναζητεί πάντα το καινούριο. Κι όταν δεν το βρίσκει, ανέχεται ό,τι του δίνουν με τη σχετική του αδιαφορία. Γιατί, αν τ' άλλα περιφερειακά θέατρα, δεν ανέβασαν ούτε 25 ελληνικά στα 100... Το Ηπειρωτικό δεν τίμησε κανένα έργο Ηπειρώτη συγγραφέα ως τώρα. Κι ας μην ισχυριστούν για το «Καληνύχτα Μαργαρίτα» που είναι του Γ. Σταύρου κι όχι του Δ. Χατζή, καθώς και για την «Πρόβα», του από πατέρα Κερκυραίου

καλού ηθοποιού Γ. Αρμένη. Καλλιτεχνική Επιτροπή είναι πάντα ο δ' ντής του κ. Παπαδάκης, που κάνει τις επιλογές, και κομπάρσοι του, ένας ηθοποιός του και ο Κρητικός καθηγητής της Φιλοσ. Σχολής κ. Γερ. Καψωμένος. Έτσι, παρασταίνεται στα κεφαλοχώρια της Ηπείρου, φάρσες του Ντ. Φο, «Δράκο» του Σβαρτς, «Χαρτοπαίχτη» του Χουρμούζη (που ερμηνεύει τέλεια εφέτος στην Αθήνα ο κορυφαίος Καρακατσάνης) και τρελά του Ιονέσκο... όπως το Σερραϊκό πέρυσι που έπαιξε Μαριβώ. Ο ηπειρωτικός λαός, που πάντα περίμενε μίαν αξιοποίηση των δικών του γνήσιων καλλιτεχνικών και συγγραφικών δυνάμεων, για μίαν αναγκαία ιστορικοκοινωνική θεατρική αγωγή και πάνω στα δικά του πεπρωμένα, δεν ωφελήθηκε τίποτε ως τώρα. Γι' αυτό, μένει σιωπηρά στο αρχαίο ρητό: «απέχω και ανέχω» καθώς και στον Δημόκριτο το «χαλεπόν υπό χείρωνος άρχεσθαι».

Για τους «Κερκεμέζους»

Δεν ξέρουμε, σαν τι διθύραμβο νά 'ψαλλε ο πάπας της θεατρικής κριτικής κ. Γεωργιοσόπουλος (ο και βραβευμένος προσφάτως πάρα του πάπα της λογοτεχνικής κριτικής κ. Μερακλή, με χρήματα βέβαια του λαού προς δόξα του εξορκισμένου «συγκροτήματος») για τους «Κερκεμέζους» του κ. Γ. Χριστοφιλάκη το Δεκέμβρη στη Νέα Σκηνή του Εθνικού. Και τούτο διότι, ο θεατροκριτικός έπλεκε εγκώμιο στον πρώτο, στην απολογία του προγράμματός του, για το πώς έγινε άνθρωπος του θεάτρου. Αν όμως, βγήκε όπως ελπίζεται ο ίδιος καθηγητής από τη δραματική σχολή του Κ. Μιχαηλίδη, ή και ηθοποιός... συγγραφίας έπρεπε να γεννηθεί από τη μάνα του. Γιατί, οι γνήσιοι και πηγαίοι λογοτέχνες και δη του θεάτρου (που είναι το δυσκολότερο είδος του λόγου) γεννιούνται, δεν γίνονται. Ούτε λοιπόν η ενδεχόμενη εύνοια του ΥΠΠΟ, ούτε του κ. Πολιτόπουλου, και μήτε τα διάφορα φιστιβάλ της Δ. Ευρώπης που επισκέπτεται, ούτε οι όποιες πείρες και μιμήσεις, μπορούν να τον κάνουν αληθινό συγγραφέα τον κ. Χριστοφιλάκη. «Με πορδός δι βύφονται τ' αυγά».

Από πλευράς ρεπερτορίου, το Εθνικό βρίσκεται σε υποτρόπιες επιλογές τον τελευταίο καιρό. Ο καθέ μας πειραματίζεται και σερβίρει τις όποιες μπαλαφάρες του, με σάλτσα τις γνωστές κι ακατάσχετες αισχρολογίες... για να ξεγλιούνται,

να την παθαίνουν οι θεατρόφιλοι και να φεύγουν απογοητευμένοι κι οργισμένοι.

Τους «Κερκεμέζους» του, ο κ. Γ. Χριστοφιλάκης όπως εξομολογείται ο ίδιος, έγραφε χρόνια... χαλώντας 70 κιλά χαρτί... και σκηνοθετούσε μήνες... και δεν εύρισκε σώμα αδαμαίου πραξιτέλειου Ερμή ηθοποιού, να μας δείξει τ' αχαμνά του... Μα τελικά βρήκε μια «Ρεβέκκα» όμορφη και την ξεγύμνωσε στη σκηνή, για ποικιλία και για ηδονοβλεψίες θεατές. Όμως, ούτε η γύμνια, ούτε η γλιστριδόγλωσση χυδαιολογία, ούτε οι δυο βιολιτζήδες της βυζαντινής μελωδίας, ούτε ο μόνος έξοχος στα μέτρα του ήρωας παπούς (Κ. Κοκάκης) μπόρεσαν να περισώσουν την αηθέστατη κομφουζιακή παράσταση, με 20 περίπου ηθοποιούς... Τα γλωσσικά ήθη, πέρα για πέρα, έξω από την εποχή του εμφύλιου. Σαν συναρμολόγος και φκιασιδωτής της παράστασης ο ίδιος, δεν έζησε και δεν βίωσε τα γεγονότα της εποχής εκείνης όπου, ο έφηβος Έλληνας, ντρεπόταν σαν μνηστήρας, να φιλήσει τη μνηστή του, ακόμα και να την αγγίξει, μπροστά στο οικογενειακό του περιβάλλον.

Την εποχή που θ' αποπειραθεί να περιγράψει και να ζωντανέψει ιδιαίτερα στο θέατρο ένας συγγραφέας, πρέπει να την έχει ζήσει και βιώσει έντονα ο ίδιος, σε όλες τις φάσεις και τις πτυχές της, και να την έχει αφομοιώσει απόλυτα, για να την αντικαθρεφτίσει πειστικά και δίκαια στην τέχνη.

Από διαβάσματα κι ακούσματα, δεν γίνεται εύκολα έργο αληθινό και διδαχτικό.

Την εποχή του εμφύλιου, οι νεότεροι συγγραφείς, αν δεν έχουν ισχυρό και γνήσιο τάλαντο, θά 'ναι καλύτερα να μη την αγγίζουν.

Όταν δεν υπάρχει πειθώ στ' αλλοπρόσαλλα επεισόδια, πώς να υπάρξει συγκίνηση και δίδαγμα;

Ούτε δράμα ούτε κωμωδία ήταν οι πολυδιαφημισμένοι και λιγόφουροι «Κερκεμέζοι», παρά, φάρσα κακής ποιότητας, με ασύνδετα στιγμιότυπα. Ήταν μια πρόκληση, που κακοποιούσε την ιστορία, όσο κι αν είχε κάποια πολιτική σκοπιμότητα, προς όφελος των κρατούντων.

Η πιότερη ντροπή, ως πάει στ' εκείνους τους ανευθυνούπεύθυνους που με τα ονόματά τους σε Συμβούλια κι επιτροπές, ανέχονται τέτοια δαπανηρά και πειραματικά παρυστασιακά έκτροπα, που όσο κι αν κάνουν θόρυβο με το κατεστημένο, μοιάζουν τους άδειους τενεκέδες, ή τους νταγερέδες... και τα κούφια καρύδια.

Λάμπρου Μάλαμα
Διάλογοι με τη Τζίνα
Φωνές ματιών και λογισμών
Ανθρωπομορφικό μυθιστόρημα
για μικρά και μεγάλα παιδιά

Με το σφυρί στα Καμώματα

Αλλότρη-συναφή και παράταιρα..... Του Άλκη Φωτεινού

Περί λογοτεχνικών συντάξεων

Είμαστε από τους πρώτους που εκθέσαμε από το βήμα τούτο, απόψεις και θέσεις σχετικές με το θέμα των λογοτεχνικών συντάξεων. Και θα επιμείνουμε, να μη καταργηθούν οι διαβαθμίσεις. Αλλά, να συνταχθεί και να ψηφιστεί ειδικό Διάταγμα, που να καθορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων των συγγραφέων, και να δικαιώνονται ανάλογα με την προσφορά τους. Αυτό σημαίνει δικαιοσύνη και μάλιστα υπέρτερη, σύμφωνα στον καθένα με την απόδοση, να 'ναι η αμοιβή του. Και όπως υπαγορεύουν τ' αδιαμφισβήτητα προσόντα και η αξία κατάθεση του καθενός, στα τεμένη του εθνικού πνευματικού μας πολιτισμού.

Μ' αυτές τις απόψεις συμφωνεί και ο κ. Γ. Κουρνούτος, που πρώτος είχε σχεδιάσει (ως δ' ντής Γραμμάτων και τεχνών του υπουργείου παλιότερα) σχετικό Διάταγμα για τις συντάξεις λογοτεχνών, και τις πολέμησαν τότε — όπως ο ίδιος μας πληροφόρησε — οι κατέχοντες μεγαλόμισθοι ακαδημαϊκοί και τραπεζοϋπάλληλοι, Σπύρος Μελάς, Κωστής Μπασιτιάς, Ηλίας Βενέζης και άλλοι μεγαλοσχημονες των γραμμάτων. Ο πνευματικός αγωνιστής της δημοκρατίας και της ανθρωπιάς Θεόφιλος Φραγκόπουλος έγραψε στο «Έθνος» της 20-11-86 και τούτα:

«Υπάρχουν συγγραφείς που έχουν αποδώσει ένα έργο πολύ σημαντικό; τότε η θέση τους είναι στον κατάλογο των ετήσιων διακρίσεων, των ειδικών επιδοτήσεων... Πόσοι είναι οι συγγραφείς αυτοί; Λέκα, είκοσι, τριάντα, μέσα σε δέκα χρόνια; Παραπάνω δεν είναι...»

Μ' αυτές τις γνώμες του φίλτατου Μπούλη, είμαστε σύμφωνοι. Αλλά, με την ισοβάθμιση των λογοτεχνικών συντάξεων που επικαλείται, δε συμφωνούμε.

Η ισοπέδωση δεν είναι δικαιοσύνη και μάλιστα σοσιαλιστική. Ούτε μπορείς να κατατάξεις κα' να βαθμολογήσεις στην ίδια κλίμακα, τ' αηδόνι με το σπινό, ή το καναρίνι με το σπουργίτι. Μήτε να συγκρίνεις σε ομορφιά κι αρμονία την τριγόνα και την παγόνα με την

κουρούνα.

Πώς και γιατί ν' αδικούμε; Οι άνθρωποι οφείλουν να προσέχουν και να σέβονται και τους φυσικούς νόμους.

Το τριαντάφυλλο μοσχοβολάει πιο δυνατά και πιο ευχάριστα από το ζουμπούλι κ.ο.κ.

Είναι κάποιιοι που πήραν λογοτεχνικές συντάξεις οίκτου κι ελεειμοσύνης «ένεκεν»... που, ή δεν είχαν εργασίες άξιες λόγου, ή είχαν κάποιες ισχνές κι ασήμαντες και που ποτέ δεν έφτασαν στο λαό.

Γι' αυτό, η ισοβάθμιση είναι άδικη.

Το ΥΠΠΟ δεν έπρεπε ν' αφήνει όποιες φαρμαστικές και χαρισματικές παρενέργειες. Γιατί, δεν είναι φιλανθρωπικό κατάστημα.

Όσοι έχουν κάποια, έστω και μικρή παραγωγική σχέση με τα γράμματα, κι όταν δεινοπαθούν στο γέρμα τους, ή και δεν έχουν άλλη σύνταξη, οφείλουν ν' αποτεινούνται στο υπουργείο Πρόνοιας...

Οι πραγματικοί λογοτέχνες, πρέπει να μπορούν να διεκδικούν ό,τι τους ανήκει, ό,τι δικαιούνται αξιόπρεπα, με βάση κάποιες κατοχωρήσεις νομοθετικής διάταξης που πρέπει επιτέλους να γίνει. Για να μην υπάρχει αυθαιρεσία ούτε σε κριτές επιτροπής, ούτε σε διεκδικητές.

Κι ακόμα, να υπάρξουν διατάξεις που να μπορούν, οι τυχόν αδικημένοι να υπερασπίσουν το μόχθο τους σε ποιότητα και ποσότητα και σε ανώτερα δικαστήρια.

Αν δικαιούσαι π.χ. σύνταξη Α' κατηγορίας και αδικείς για διάφορους λόγους από μια επιτροπή κρίσης, να μπορείς να καταφεύγεις και να υπερασπίζεις το δικίο σου και σε ανώτατο δικαστικό κλιμάκιο.

Η ισοβάθμιση στερείται το αντίκρυσμα. Δεν μπορεί να παίρνουν όμοια σύνταξη συγγραφείς που αναλώνουν τη ζωή τους στα ωφέλιμα για το λαό, την πατρίδα και τον πολιτισμό γράμματα και τέχνες, μ' εκείνους που γράφουν, ή αντιγράφουν με κάποιο ταλέντο, ή και ατάλαντοι λίγα «χομπιερίστικα» πραγματάκια.

Ο Πολύβιος έλεγε: «Ο καλός κριτής πρέπει να κρίνει τους συγγραφείς, όχι από τα παραλείπόμενα, (σ.σ. ή τα φιλειδόμενα) αλλά, απ' όσα έγραψαν».

Τα «κρατικά βραβεία»

του κυρ-Μανώλη και της τριανδρίας

Ο κ. Μ. Γιαλουράκης, έχει πολύ υπερτιμήσει την αξία των κρατικών λογοτεχνικών βραβείων.

Νά 'ναι μακάρια, κι αφελής αθωότητα; και μάλιστα σε βραβειοχρήματα που δίνει η ταχτική προεδρεύουσα κρατικοπαρέα των κ.κ. Σαβοϊδη-Μερακλή ή Αργυρίου, από τον καιρό της χούντας μέχρι σήμερα, με τους σιγονταδόρους κομπάρσους;

Ρόζιασε τις παλάμες του από τα χιροκροτήματα... ο τάλας ο κυρ-Μανώλης. Και ισχυρίζεται ότι: «Είναι νομικώς και ηθικώς απαράδεκτο να περνούν από επιτροπή όσοι πήραν κρατικά βραβεία».

Υμνολογίες και όος του χαβαδάκι στη στήλη του, της Κυριακάτικης «Λ». Δεν μπόρεσε ν' αντιληφθεί ότι: Τα «κρατικά» βραβεία που απονέμει η αναφερόμενη τριανδρία, εξαρτώνται από τα κέφια, τις συμπάθειες, και τα συμφέροντά τους, αφού είναι: Αλήδες και Βελήδες, Μπραϊμηδες και Ζαϊμηδες όλα τα χρόνια στο κατεστημένο των γραμμάτων...

Στα κάτω της γραφής, έχουν τις διασυνδέσεις τους με 3-4 γνωστούς εκδοτικούς οίκους... και πώς να μη τους προτιμούν;

«Κρατικά» βραβεία κύριε Μ. Γιαλουράκη σημαίνουν: Σαβοϊδής, Μερακλής και Αργυρίου. Αυτοί εναντίον «ην η αρχή» και άνευ σαβοϊδίου, μερακλίου και αργυρίου... «ουδέν γέγονεν», για να θυμούμαστε και τη ρήση του Ν. Τριγοριάδη κατά Λούσημανη το 1922...

Αλλά, απ' όσους ενοηθήθηκαν ως τα σήμερα με «κρατικά» τί σημαίνει αυτό για το λάσ; Μη δένεις το πηλίκον.

Αυτά για τους «μπράτιμους» όμως, σημαίνουν συναλλαγές και φιλοπροσωπίες. Για τους βραβειοαποδέχτες... μόνο χρήματα!

Ποιός πολλά ποιός λιγότερα, όλοι οι κόλατοι... και οι φίλοι τους «βραβεύτηκαν». Ως και ο Σκαρίππας, ο σχωρημένος που χόλιαζε και ενθουζούσαν πως «θα πιθάνει αβράβειτος» (!) Μα, αυτό είναι, κατάντημα βραβείων (!) Γι' αυτό, κι εκτός από τους κοουλτουριάρηδες, και τους αφελείς, κανείς δεν προτιμάει ν' αγοράσει βιβλίο με «κρατικό βραβείο». Αφού το θεσμό τον έχουν ξεφτιλίσει.

Τα σοβαρά, τ' ασέκαστα, έγκυρα κι αντικειμενικά και δίκαια βραβεία τέχνης, τα σεβόμαστε και τα επικροτούμε, γιατί, ήξεραν οι αρ-

χαίοι μας κλασικοί την αξία τους, όταν τα καθιέρωναν σε διαγωνισμούς.

Το να απονέμουν βραβεία, ισόβαθμοι κι ανώτεροι στο είδος, δημιουργοί λογοτέχνες και κριτικοί, τότε έχει αξία το βραβείο να το δεχόμαστε.

Όταν όμως σε βραβεύουν και χωρίς να σε κρίνουν, κατώτεροι, κατεστημένοι και βεντέτοι φιλόλογοι, ή φιλολογούντες και λογοτεχνίζοντες, καλυμμένοι κι απ' ορισμένους λογοτέχνες ταμιματζήδες, τότε αυτά ισοδυναμούν με ηθικές παραχωρήσεις και οικονομικές καταχρήσεις.

Ισχυρίζεται ο κ. Γιαλουράκης, ότι όσοι συγγραφείς παίρνουν, απ' οποιουσδήποτε κριτές, και για οποιαδήποτε κατασκευάσματα «κρατικά βραβεία», πρέπει αργιόγι να παίρνουν όποιας κατηγορίας σύνταξη (!)

Η άποψη αυτή, δεν είναι παρά, ουτοπιστική και άδικη. Πως είναι δυνατόν, όταν χαρίζουν 200 και 300 χιλ. δρχ. (έστω και με την όποια υποκειμενική κρίση) σε φίλους χωρίς κανένα άλλο κριτήριο σαν «κρατικό βραβείο» 3 και 5 άνθρωποι πολλές φορές στα τυφλά, να δώσει το κράτος σύνταξη τιμητική; «Το κράτος λέει ο ζωγράφος Μυταράς βοηθάει τους «καλλιτέχνες» και όχι την Τέχνη». Και «συνήθως ενοεί τους μέτριους καλλιτέχνες».

Ας πούμε ένα παράδειγμα:

Σκαρώνει, γράφει, ή αντιγράφει, ένας επιτήδειος ένα βιβλίο, πιάνει φίλια με τη μόνιμη, ή εναντίον προεδρεύουσα τριανδρία, και παίρνει «κρατικό βραβείο»... Ε, λοιπόν κατά την ουτοπιστική και άδικη γνώμη του αγαπητού κυρ-Μανώλη, πρέπει να του δίνει και τιμητική σύνταξη το κράτος. Ελάτε παραδύλα κατσίκια (!)

Αι θα θέλαμε να πούμε ότι, ο κ. Γ. δεν είναι σε θέση να ελοπιεύσει και να επιθεωρήσει το φως, ή το σκοτάδι και κύρια το παρασκηνίο και τα τηλέφωνα (μόνο) που κανονίζουν αυτές τις υποθέσεις, την ανέλιξη, ή την υποβάθμιση και την πτώση των προϊόντων και υποπροϊόντων της κοουλτούρας και υποκοουλτούρας στον τόπο μας. Αντίθετα, και καλός κριτικός είναι, και πολύζρονη θητεία και πείρα έχει, πάντο στα λογοτεχνικά μας πρόσωπα και πράγματα. Γι' αυτό όμως χρίος για νά 'ναι συγκεκριμένος, δίκαιος και ευθύβουλος στους στόχους του, να χωρίσει τα στείρα από τα χαϊάρια. Και να μη μας λείπει ότι «η βράβευση βιβλίων, είναι βράβευση ποιότητας κειμένων...»

Ξέχασε λοιπόν όταν ήταν κι αυτός παλαίτιρας σ' επιτροπές... ποιός βράβευσε και γιατί,

Ακόμα δε χώνεψε την ταχτική και τα (β)ρωμείκα ήθη, ότι, όποιος κολακεύει και καίει λιβάνια στα παντζάκια των μελών της επιτροπής, παίρνει τα «κρατικά» βραβεία. Κι όσοι, (όπως ο γράφων) πολεμούν τις αδικίες και ξεσκεπάζουν και καταγγέλλουν τις εύνοιες και τις συναλλαγές, δεν παίρνουν ποτέ τέτοια βραβεία, κι αριστουργήματα να γράφουν;

Γιατί λοιπόν αυτοί να γίνονται επαίτες στην όποια σύνταξη δικαιούνται... και οι όποιοι ευνοημένοι κυρ-Μανώλη αρτιογι, να τιμούνται ασυζητητί και με «πανομοιότυπες» συντάξεις;

Δε θα θέλαμε να πούμε πως ο υμνητής των «κρατικών βραβείων» είναι για χαμομηλάκι... Όμως, τί να γίνει, αφού «το γήρας ουκ έρχεται μόνον» σε πολλούς. Αλλά και μετά μωπίας,τσιμπλών τε και πόνων;...

Πάντρεμα βουνών μετά κραιομανών...

Ο φίλος Λιουμπομίρ Λέβτσεφ πρόεδρος της Ένωσης Βουλγάρων Συγγραφέων και υφυπουργός Κουλτούρας, με το σύντροφό του διερμηνέα Κύριλο Τοπόλεφ, και μια «χρυσή» παρέα της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών... πάντρεψαν το φθινόπωρο στη Βουλγαρία ως και τα βουνά, τον Όλυμπο μας με τη Ρίλα... Ντούρος γαμπρός ο Όλυμπος, (άιντε ψυχή μου)! Πανέμορφη νυφιά η Ρίλα!...

Ο γάμος ήταν πλουσιοπάροχος, και «ετελέσθη γαστριμαργικότατα» στο πολυτελές εστιατόριο του ιστορικού Μοναστηριού!

Τα στέφανα αντάλλαξαν οι σιτευόμενοι στο πρυτανείο της ΕΕΛ νονοί με 13 (γρουσουζίκος οβρείκος αριθμός) παρακούμπάρους και παρακουμπάρες...

Τί θα προκύψει όμως απ' αυτούς τους γάμους; Θα 'χουμε απόγονους φυσιολογικούς, ή με καισαρικές;... Αλλά, κατά τα φαινόμενα... και τα της κοιλίας «τεκταινόμενα»... μάλλον προμηνύεται νηνεμία και απραξία,στεριρότητα (!)...

«Ακαδημαϊκές» καντρίλιες

Ο κ. Τ. Αθανασιάδης «Πανθέος» ή «Μάρμος» έγινε «αθάνατος» χαράς ευαγγέλια, επιτέλους για τον πετροχαρισμό... χαρείτε να χα-

ρούμε, κι όλοι στην ακαδημία των άχρηστων μπουλούκων μπρούκλιδων να μπούμε (!) Όλοι δηλαδή, οι φίλοι του φίλου μου Μπούλη... που πρότεινε ο ίδιος σε μια του επιφυλλίδα στο «Έθνος». (Αστεία ή σοβαρά;). Γιατί δηλαδή δεν αξίζουν όσο ο κ. Μάρμος; Και άκουσον... άκουσον, τί πρότεινε ο φίλος των φίλων. Προσόντα να ιδείτε, όχι οδοντόκρεμες...

Φανταστείτε μόνο τις φάτσες τους να γίνουν — λέει — ακαδημαϊκοί και να φορέσουν αυτοί φράκο και τήβενο (και όχι βέβαια, ο αγαθός Μάρμος που έχει στους «Φρουρούς της Αχαΐας» του, το διάκο με πρεσβυτερικά άμφια και τη σαρακοστή το Μάη) αλλά, βάλτε με νοι σας και κρατηθείτε... για όλη τούτη την προτεινόμενη «ακαδημαϊκή» κουιστώδια: Ταχτσή, Καρούζο, Κότσιρα, Παπαδίτσα, Σαμαράκη, Βασιλικό, Στεριόπουλο, Κόρφη, Φραγκιά, Σαχτούρη, Νικολαΐδη, Αναγνωστάκη, Βαρβιτσιώτη και Σαβιοδη.

Ιδού λοιπόν στάδιον δόξης λαμπρόν, μελλόντων ακαδημαϊκών... και όχι ο κ. Πανθέος που ήταν μοναδικός υποψήφιος και είχε την εκλογή του στην τσέπη με το φίλο του κ. Πέτρo Χάρη...

Κι ας λένε οι κακές οι γλώσσες ότι λογοτεχνικά ο «Πανθέος» είναι και κακός «μεταφορέας εκ του γαλλικού...» Ας βρουν και οι παραπάνω «χρισμένοι» από τον κ. Φραγκόπουλο νεοϋποψήφιοι, προστάτες... Κι ας ειπε ο Παν. Κανελλόπουλος ότι «είναι λυπηρό να βρίσκεται η ακαδημία Αθηνών σ' αυτό το κατάντημα...» Και το άλλο μέλος της ο Κ. Τσάτσος (εξ οικείων τα βέλη) ότι το ίδρυμα των «αθανάτων» «έχει ανθρώπους που κοιμούνται όρθιοι...»

Και γιατί να μη κοιμούνται μακαρίως, οι καημένοι οι κουκουβάγηδες, αφού είναι ισόβια για το λαό πεθαμένοι, πριν την ώρα τους;

Μύκεια καμώματα

Να ζει η πολιτική τραγωδίστρα του καιρού μας, που ανάδειξε και κρατάει σε καθημερινή προβολή τον τόσο αξεδίψαστο σ' αυτή και μ' όλα τα καμώματα του κ. Μύκη. Αν κάτι δε γράψουν την πάσα μέρα γι' αυτόν οι εφημερίδες της Αθήνας... είναι αφιλότιμες, μάλιστα.

Δε σκέφτονται που δεν τρώει ούτε ψωμί ο κανακάρης μας. Κι όταν κερδίζει καμιά νίκη ο κ. Μητσοτάκης, τότε ο σύντεκνος χορεύει τρελό «Πεντοζάλη» (!) Τί δηλαδή να μη τον συγχαρεί κιόλας...

Ξέρω ότι εσείς θα πείτε πως τα καμώματα αυτά, είναι τυπικά και διπλωματικά, ή συντοπίτικα κι αυθόρμητα, ή βγαίνουν κι από τα συχνά αντιφατικά

βίτσια τ' αρχιμουσικάνου!

Όμως, μην είστε άδικοι... Ο κ. Μύκης είναι διαλεχτικός και τηρεί πιστά το «τα πάντα ρει» πρώτα στον εαυτό του. Γι' αυτό αλλάζει και πολλές γνώμες την ημέρα!... Κι όποιος τον κακολογήσει... να του βγει το ένα μάτι.

Βραβεύσεις και αντιφατικές παραβραβεύσεις

Δεν μπορέσαμε να καταλάβουμε, γιατί και από τι, ο κατά πάντα σεβαστός και αγαπητός λόγιος γιατρός κ. Μαν. Αναγνωστάκης, έλαβεν εφέτος το Α' κρατικό βραβείο ποίησης, απ' τον κ. Μερακλή και τους κομπάρσους του. Γιατί λένε πάντα οι αρμόδιοι και οι κριτές, στις αλλοπρόσαλλες ταχτικές και αντιφάσεις τους ότι: δεν βραβεύουν το σύνολο της προσφοράς ενός συγγραφέα, αλλά, ένα βιβλίο της χρονιάς του. Δήλωσαν εισηγητικά, πως στη περίπτωση του κ. Μ.Α. βράβεισαν το μόνο ποιητικό βιβλίο του με τίτλο «*Τα ποιήματα 1941-1971*» που έχει βγάλει από χρόνια. Τότε, γιατί τον θυμήθηκαν τόσο αυθαίρετα και μπαγιάτικα, αφού, ο άψογος σε ήθος δεν τύπωσε από τότε ξανά φρέσκη δουλειά του; Μήπως λοιπόν τίμησαν αυτή του τη συλλογή με τα καλά παλιά ποιήματα που έγραψε σαν μελλοθάνατος αγωνιστής; Μήπως βράβεισαν «*Τα υπέρ και τα κατά*» το γερό εκείνο βιβλίο με τις πολιτικο-κριτικές και δραματικές του αλήθειες; Μήπως το δίσκο που του μελλοποίησε από χρόνια ο κ. Μύκης; Ή μήπως το ταξιδιωτικό του από την Κίνα που είχε δημοσιεύσει κάποτε στην «*Αυγή*»; Ή μήπως τις παρεμβάσεις του σ' ένα συμπόσιο της Κρήτης; Όπως και νά 'ναι, οι 300.000 δρχ. του λαού πήγαν στην τσέπη του αγαπητού και κατά πάντα εξαιρετού Μανώλη.

Αλλά, θα πρέπει κάποτε, να υπάρξει σοβαρή κριτική και συνέπεια στην αποτίμηση των μορφών και των αξιών της τέχνης, ν' ανέβουν οι κριτές σ' ένα ύψος αποστολής, που να στηρίζουν γερά και ακλόνητα τις δικαιολογίες των βραβεύσεων. Γιατί, αν βραβεύουν σύνολα έργων, γιατί πριν 4 χρόνια ο κ. Αργυρίου (της ίδιας πάντα παρεοφωφίας) βράβεισε για το πρώτο του βιβλίο έναν φίλο του, τον κ. Γιατρομανωλάκη; Και γιατί αντιφάσκουν εφέτος στους άλλους ευνοούμενους αιτιολογώντας ότι, τους βράβεισαν το φειτενό βιβλίο τους, όπως του εκατομυριούχου μεταφραστή της «*Ελένης*» του Γκαίτη κι άσχημοι βεντέτου

στην οθόνη της Τ.Υ. κ. Α. Κοτζιά, που του έδωσαν Α' κρατικό μυθιστορήματος για το βιβλίο της χρονιάς, τη «*Φανταστική του περιπέτεια*»; Ή του κ. Αλ. Πανσέληνου, του κ. Στ. Βαβούρη κ.λπ.;

Κρίμα που δεν ξέρουν τα λόγια του Ασωπίου, που τα κάνουν εν αγνοία και ευνοία τους επίκαιρα: «*Ο ποιητής είτε ως αετός, είτε ως στρουθίον, πρέπει πάντοτε να ίπταται. Αλλά, πτηνά τα οποία όχι να πετάξωσι, αλλά ουδέ τον βόρβορο να υπερπηδήσωσι, δεν δύνανται, αδικούσι και τα τετράποδα εν ταυτώ και τα πτερωτά*». (Αλίμονο, γέμισε ο ποιητικός ουρανός μας τσιροπούλια)!

«Λογοτέχνες απολιτικοί»

Η κ. Ρ. Κακλαμανάκη, γνωστή βουλευτίνα και υφυπουργίνα... ολίγον τι λογοτεχνίζουσα, βασανίζεται ακόμα, όπως έγραψε, για το ... «*αν είναι η λογοτεχνία «**ε**» ασυμβίβαστη με την πολιτική*» και της δήλωσε — λέει — «*ένας έγκυρος λογοτέχνης και καθηγητής πανεπιστημίου*» (μάλλον πρέπει να 'ναι ο γνωστός βεντέτος, ο εις όλα τα κόμματα και τις καταστάσεις παρών, και μη τα πάντα πληρών, ότι:

«*Εμείς οι λογοτέχνες δεν έχουμε καμιά δουλειά με την πολιτική... Είναι σωστό σε μεγάλο βαθμό, το ότι ο συγγραφέας και ιδιαίτερα ο λογοτέχνης, δεν μπορεί να ασχολείται με την έμπρακτη πολιτική, παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις...*».

Μπράβο στον κ. καθηγητή. Βαθμολογείστε τον με 20 και θαυμαστικά σε εισαγωγικά (!). Αν είναι αυτός, ας τον χαίρονται κάποιοι αριστεροί της μόδας, που τον θεωρούνε δικό τους (!)...

Τώρα καταλάβαμε, γιατί, δεν μπήκε στις λίστες υποψηφίων των περασμένων πολιτικο-δημοτικών εκλογών, ούτε ένας λογοτέχνης σε όλους τους Δήμους της χώρας, ενώ οι θεατρίνοι... θριάμβεισαν και παντού υπερτιμήθηκαν κι εκλέχτηκαν δημ. άρχοντες.

Πίστεψε λοιπόν τον «έγκυρο συζητητή» της, τον ελπιστόμενο και αντιφατικό πολιτικάντη, η κ. Ρούλα. Εισηγήθηκε «αρμοδίως» γιατί δεν πρέπει να σπαταλάνε το χρόνο τους οι λογοτέχνες με τα πολιτικά... και αποκλείστηκαν όλοι από τις υπηρεσίες των κοινών! Άλλωστε, έτσι χρειάζεται: το πνεύμα στη γωνία... όταν πρωτανεύει το ποδόσφαιρο, το βίντεο, το χασίσι κι ο βεντετισμός σε μια «μοντέρνα» κοινωνία (!)

Πού είσαι, έστω κι εσύ Τζ. Όργουελ, να τους θυμίζεις πως: κάθε άποψη για τέχνη απολιτική, είναι ταυτόχρονα μια θέση πολιτική σε τέχνη αντιδραστική.

Πονηρά βραβεία

Ο κ. Γ. Ρίτσος πήρε «βραβείο ειρήνης» και από τον ΟΗΕ!... Μπράβοοο! Και γιατί όχι: Αφού οι Αμερικάνοι το απονέμουν. Άιντε του χρόνου και το Νόμπελ...

Για τους στίχους του, γέμισαν τα στήθια του και παραγέμισαν παράσημα...

Μην πείτε πως τέτοια γεγονότα για την πατρίδα μας δεν τα εκτιμάμε. Όποιος πει το αντίθετο, «σπιρί στη γλώσσα του».

Ή μην πείτε πως ζηλεύουμε τόσες δυσβάσταχτες τιμές και διακρίσεις!

Το απορίας σας άξιο διασκεδάζουμε... για το πως, τόσες δάφνες σηκώνει ο καημένος!

Μήπως, μετά τα 9 τελευταία μοντερνοπορνό βιβλία του, τον βράβεισαν επειδή αποκήρυξε (με δήλωσή του στην τελευταία σελίδα στα «Παράξενα πράγματα» το Σοσιαλιστικό Ρεαλισμό και δεν έχει όπως είχε θέση σ' αυτόν;

Αν είναι έτσι, τότε με το δίκιο του να κερδίζει βραβεία, γιατί υπηρετεί τον εκφυλισμό και την αντιδραστική τέχνη, που σιμφέρει στους ντόπιους και ξένους αφέντες. Έτσι, οι πάπες του καπιταλισμού έκαναν καλά και τονε βράβεισαν!

Ποιόν θέλατε να βράβειαν... Κανέναν επαναστάτη ποιητή, τύπου Μολόζι, ή Λουμουμπα, τύπου Βάρναλη, ή νέον Τσε Γκεβάρα; Έχουν γνώση οι φύλακες τί κάνουν. Αφερίμ!

Βέβαια, για όσους αμφιβάλλουν ότι δεν εκμαιεύτηκε... ας ρωτήσουν τον αδερφό του Αμερικάνοι. Πρέσβη στην Αθήνα... κ. Έντμοντ Κίλι, που ζει στη Νέα Υόρκη και είναι μεταφραστής έργων του κ. Ρίτσου... Διότι, αυτός έκανε την πρόταση απονομής στους 1.100 υπαλλήλους της Ένωσης Συγγραφέων του ΟΗΕ... Κι αυτοί όλοι, έκαναν την πρόταση του κ. Κίλι ομόφωνα αποδεκτή. Κι όχι γιατί του 'λειπε του Ρ. ένα τέτοιο βραβείο, ακόμα, σαν το «Λένιν»!... Αλλά, είπαμε, που μείνατε άναυδοι, παραξενεμένοι και περιεργοι με το οξύμωρο γεγονός.

Μην ξεχνάτε ότι: Ο «σοσιαλισμός» τρέφει και παρατείνει το βίο του καπιταλισμού. Και ο καπιταλισμός συντηρεί πρόσκαιρα το «σοσιαλισμό».

Τιμή και δόξα... ανεξερεύνητες οι βουλές των κυρίων...

Σαββατιανή τουβούλικη διαίτα

Γιατί απορείτε μα τον άι-Φανούρη, κι οργίζεστε και ξεοργίζεστε με τάχα μπούρδες και τρελά κάθε Σάββατο στην ΕΡΤ, του κυρ-Νιόνιου του Σαβόπουλου; Αφού ο καημένος ο αρχιαλαλούμης που τελευ-

ταία... από μουσικάντης αναβαθμίστηκε και σε «γλωσσολόγος» (!) Μάλιστα. Με τα καθαιρενοισιά-νικα μαθήματα που κάνει στο κοινό, δεν πληρώνεται και πολλά... μόνο 300 ή 500 χιλιάρικα σε κάθε εκπομπή τσεκώνει ο ταλαίπωρος. Και «ζήτω η λιτότητα». Τί σας φταιεί ο δόλιος που παίζει τον παπατζή με τόσα φληναφήματα; Τα θέλουν οι «ιθύνοντες» της ΕΡΤ που τον τιμούν και τον καμαρώνουν για να την κάνει πιο γρήγορα από ΕΡΤ σε ΕΒ)ΕΡΤ.

Διαμαρτύρονται καθημερινά στον αθηναϊκό Τύπο, για το μπλα-μπλάδικο διαιτολόγιο του Νιόνιου, που θέλει λέει το «ελεύθερον δημοκρατικόν και πειρατικόν της τηλεοράσεως» (!) Άλλοι γράφουν: «Η εκπομπή του «Ζήτω το ελληνικό τραγούδι» είναι μια μικρογραφία του αλαλούμ, της κακογουστιάς, της κενότητας, της έπαρσης, της καμαρίλας και της αλληλοφαγωμάρας των συνθετών για την πίτα...»

Ρε τι αφαλοκόβονται οι ζηλιάρογατοι; Αφού οι ίδιοι ερτιτζήδες τον έχρισαν και νεοφώτιστο παρασιτολόγο του βρικολακισμένου λογιατατισμού; Ας πάσουν λοιπόν οι κακολογίες και τα παράκονα. Νομίζουμε ότι, με το δίκιο του ο κυρ-Νιόνιος, διεκδικεί την αιθεντική εκπροσώπηση της αθηναϊκής ζούγκλας, του παραλογισμού της «πάσας» της μάσας και της κλάσας (!)

Τέλος, μην πείτε ότι: μουσία, κοιλιές, τιράντες και προγούλια... θέλουν εκείνο που 'λεγε (ο θεός σχωρέστον) δαιμόνιος τσιγγανόγυφτος Λουντέμης με το ισχυρό του τάλαντο: «Χε... να βρω... κατ... να μουσκ... και κλα... να στεγ...»

Λόξα παραβεντετισμού

Αν από τα καλλιτεχνικά καφενεία των μακρομήτηδων κ.κ. Τσιβιλίκηδων της τουβούλας και τις άλλες σνομπαριστικές τηλεοπτικές συχοπαρουσίες και παραπροβολές των ιδίων λούκι-ηδών του παραβεντετισμού, δοθούν περικαλώ πρωτεία και σ' έναν κύριο Δ. Χριστοδούλου στην Τ.Υ. χαλάλι του: να παραχωρούνται αρπίοι. (Κι ας χαρακτήρισε λίγο χοντροκομμένοις κι άγριους τους στίχους του, στο βιβλιοπωλείο Ζαχαρόπουλου πρόσφατα ο λόγιος κ. Μερακλής). Μην τον αδικήσετε, και μην τονε βασκάνετε. Δοξάστε τον. Δόξα και πάλι δόξα... που δε γίνεται αέρας κοπανιστός, ούτε μονιμότητα παραβεντετισμού. Για χάρη άλλωστε της καιροσκοπας, προσκηνιακής παρακουλτούρας, που κρέπει να 'χουν οι μπανανίες... γιατί αλλιώς.. δε γίνεται η τριχα = τριχιά, ο σάλιαγκας = αετός, κι ο πιγκουίνος = λιόντος (!)...

«Διακαής» πόθος

Εχ, ρε πόσο θά 'θελα να ξανακούσω μια «μπαχατέλα» εκπομπή, πού 'χε στις 4-11 — η ΕΡΤ 1, μ' απαγγελίες σουρεαλιστών ποεταστρον που ούτε οι ίδιοι δεν καταλάβαιναν τί

έλεγαν, και ήταν ηλικιωμένοι και τους κατηύθυνε μια άχρωμη κι άτονη κουλτουριαροπούλα (!) Και μετά το χαβά μου, θ' αναρωτιόμουν: Γιατί νά 'χω σχέση με τον απλό και φυσικό λόγο της ποιητικής ουσίας, την αληθινή ποίηση και το λαό; Αν δεν είχα... θά 'μουν πρώτος κι εγώ ο ταπεινός στην οθόνη, με τα στριφνά κι ακαταλαβίστικα φιλολογάκια και φιλολογούντες, που παρουσιάζει το κατεστημένο, για να κακοποιούν τα γράμματα και την ποίηση των φυσικών πραγμάτων και των κοινωνικών προβλημάτων.

Είναι κάτι ποσά!...

Τί θα λέγατε για τούτα τα ποσά δαπανών του ΥΠΠΟ που «ευεργετούν» γενικότερα τον «εις άρτον και θεάματα» φιλοθεάμονα και ειδωλοπλάστη μας λαό;

1) 30 εκατομμ. δρχ. τον περασμένο Αύγουστο στην Επίδουρο μόνο για δυο παραστάσεις της κ. Βουγιουκλάκη και του κ. Σολωμού;

2) Τα 55 (είπαν για 80 ποιός ξέρει) εκατομμύρια δρχ. για επιχορήγηση του κ. Κουν;

3) 6 εκατομμύρια ειπώθηκε πως πήρε για ένα ποιητικό συμπόσιο που οργάνωσε στη Γλυφάδα ένας κ. Γιαν. Εμίρης καθώς και για ένα άγνωστο περιοδικό του «Πολιορκία», είν' αλήθεια;

4) Και σε κάθε έκδοση ενός κουλτουριάρικου περιοδικού εγκεφαλικού κι ερμητικού «Η Λέξη» το επιχορηγεί το ΥΠΠΟ με 150.000 δρχ. ή και περισσότερα;

5) Καταγγέλθηκε από εφημερίδες της Αθήνας και από το «Ποντίκι» στις 12/12/86 ότι για του Βασ. Βασιλικού το ελεεινό σήριαλ «Καφενείο εμγκρέκ» στην ΕΡΤ, που λήγδωσε (χωρίς καμιά ουσιαστική υπηρεσία χρόνια στο πρυτανείο της... ο συγγραφέας του), όπως ισχυρίστηκε ο δ/ντής παραγωγής του κ. Κάρμποτ, παραλήγδωσε ο παραγωγός κ. Σ. Γεωργιάδης... και αντί 1.800.000 δρχ. άρπαξε 3.237.750 στο καθένα, από τα 16 επεισόδια (!) πώς δικαιολογήθηκαν αυτά; Το σύνολο κόστους παραγωγής του «Καφενείου...» κόστισε συνολικά 51.798.000, δηλαδή υπάρχει μια διαφορά 20-23 εκατομμύρια. Τί γίνεται; Κι ύστερα λέμε πως πλουτίζουν ορισμένοι πειραματικοί και πειρατές ευνοιοσκηνοθέτες.

6) Είναι αλήθεια ότι το νέο «Σήμα» της ΕΡΤ 2, στοίχισε εκατομμύρια και πόσα; Ζήτω η λιτότητα(!)

Κοψομεσιάσματα

Στην πρεμιέρα της «Όπερας της πεντάρας» του Μπρεχτ, που έγινε στο «Αμφιθέατρο» με σκηνοθεσία Σπ. Ευαγγελάτου, ο λαστιχοσπόνδυλος κοντυλοφόρος της «Κυρίας Αρσενίας» χαϊδιάρης όλων των κατεστημένων, κ. Π. Μάτεσις πήγε να ξεπεράσει το Χατζηαβάτη σε μεσοκοφιές και τουμπελέκια, μπροστά στην κ. Υπουργό Πολιτισμού και στο σύζυγό της· και ακριβώς τη στιγμή που ο κόσμος χειροκροτούσε τους ηθοποιούς για την καλή παράσταση, ο κοψομεσιάρης έσπασε τις παλάμες του με τεμενά πού 'γλειφε χώμα για το υψηλό ζεύγος...

Τσικνομυτιές

Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ειρήνης, μ' επικεφαλής τον πρόεδρό του Ρόμες Σάντρα, απένειμε φέτος το βραβείο «Χο-Τσι-Μινχ- στο Εθνικό Αφρικανικό Κογκρέσο (ANC) και στην οργάνωση για την απελευθέρωση της Ναμίμπια (SWAPO) για τους αγώνες τους ενάντια στην Κυβέρνηση της Νότιας Αφρικής για το «απαρτχάιντ» κατά του διεθνούς ιμπεριαλισμού και υπέρ της ειρήνης. Κι ένας φίλος μου όταν άκουσε την είδηση, τσικνωσε τη μύτη του, γιατί δεν το 'δωσαν στο Γιάννη Ρίτσο...

Αποφθεγματικά διδάγματα

- Εμείς οι ταλαίπωροι άνθρωποι, νομίζουμε πως οι θεοί κυβερνούν τον κόσμο· ενώ τον κυβερνάει μόνο η ανάγκη!
- Στους κακούς, κακό πρέπει να κάνει ο καλός.
- Θέλω κακό να παθαίνει ο κακός.
- Άμα δεν τιμωρούνται οι κακοί, απλώνει το κακό παντού κι όλους τους πνίγει.

Ευριπίδης «Εκάβη»

- Αιτία πάντα των ταραχών στις πόλεις, στάθηκε η ασυνενοησία των πολιτών.
- Είναι πολύ αλμυρό το ξένο ψωμί, και πολύ σκληρό ν' ανεβοκατεβάνεις ξένες σκάλες.
- Ο πάπας αφορίζει και ξεαφορίζει κι έτσι εύκολα λεφτά κερδίζει.
- Στη γή των χριστιανών, ριζώνουν και βλασταίνουν κακά φυτά, που σπάνια δίνουν έναν καλό καρπό.

Λάντης «Καθαρτήριο»

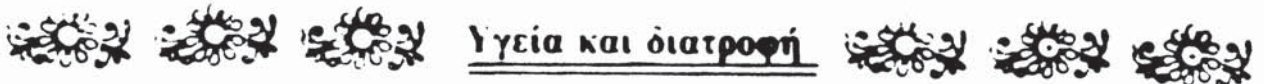

Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα

Λόγια που καίνε
του Στέλιου Κεντηρή

Ο Συγγραφέας έχει χρέος να γράφει την αλήθεια. Δηλαδή, δεν πρέπει να την αρνείται, ούτε να την παραλείπει, κι ούτε να τη μασκαρεύει. Η αλήθεια είναι χρήσιμη, όταν μετατρέπεται σε ενέργεια.

Υγεία και διατροφή

Κοινωνικά καθεστώτα με φιλολαϊκή πολιτική, φροντίζουν και προστατεύουν και τη δημόσια υγεία. Προσπαθούν να ελέγχουν τα μέσα διατροφής, σε κάθε τους διακίνηση και κατανάλωση. Αυτό γίνεται γιατί, το κράτος υπολογίζει τη ζωή και τη δύναμη του κάθε πολίτη που εργάζεται «ο ένας για τον άλλον και όλοι για το σύνολο».

Όταν όμως ο άνθρωπος βλέπει το συνάνθρωπό του, σαν αντικείμενο εκμετάλλεισης και μόνο... τότε, το κίνητρο της αλληλεγγύης του κέρδους, θα του δώσει και σάπια κρέατα (που είσαι Μπαλόπουλε, Θεός σχωρέστον) και μοσχαρίσια με ορμόνες από τις σύντεκνες χώρες της ΕΟΚ και λάδια Ισπανίας = δηλητήρια, και κάθε λογής αφίσικες συνθετικές ουσίες βλαβερές, και στα κοτόπουλα και στα ψάρια και στα λαχανικά κ.λπ.

Σε κοινωνίες που θριαμβεύει η ασιδωσία του ατομικού κέρδους, δεν έχει ο πολίτης πως και από πού να προφυλαχτεί.

Γι' αυτό, όσο μπορεί, ας προσέχει τη διατροφή και την υγεία του, ζώντας πιο κοντά στη φύση και στους νόμους της. Γιατί όπως λέει κι ο Δημόκριτος «όποιος είναι δούλος του χρήματος, δεν μπορεί να είναι δίκαιος». «Μόνο τα κοινά ψάρια δεν έχουν αγκάθια».

Βαβυλωνίας μπανανία

Ξέρετε μήπως φίλοι μου, μια χώρα μπανανία, όπου ανθίζει και καρποφορεί κάθε φιλής μαφία; Χώρα που δεν προλαβαίνει κανείς να μεθάει απόλα τα ξενόφερτα αγαθά της (!) Καημένη μπανανία, που σε λατρεύουν και σε πατούν τόσοι και τόσοι αστέρες διεθνούς πειρατείας (γράφε μαφίας κι αλητείας). Χώρα που την ευλογούν οι Αμερικάνοι του 6 στόλου, ή της όποιας βάσης, και μεθάνε, γλεντάνε, σκίζουν σημαίες και τα σπάνε... και... χαίρουν άκρας ετεροδικίας (!) Γιατί όχι; Οικονομικοί και στρατιωτικοί αφέντες δεν είναι στον τόπο αυτό, τί χολοσκάτε;

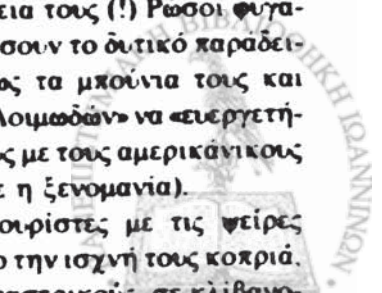
Έρχονται Πακιστανοί και Μεσανατολίτες και ξεγελάνε μπανανιοπούλες Αφροδίτες! Παντρεύονται, πηδάνε, σκοτώνουν, παρατάνε... Τους προσφέρεται και λίγη αναψυχή σε πρόσκαιρη φυλακή... Κι «αλέ παρτί» και «μπεν βενούτο».

Έρχοντ' Εβραίοι κι εκδικούνται τους Παλαιστίνιους. Περιπλανώμενοι Χιλιανοί τσιγγανολωποδύτες, με γνώση που στη χώρα αυτή ευδοκίμούν οι κλέφτες.

Έρχονται Τούρκοι τάχα αυτόμολοι που καίνε δάση... και Πέρσες που παρασταίνουν τους εκαίτες και τους αντιχομεινήδες. Εμιγκρέδες Πολωνοί που αναδειχνοται Αλκαπόνηδες σε αρπαγές και διαρρηξείς.

Έρχονται Κολομβιανοί χασισέμποροι και κάνουνε «χρισές δουλειές» με την «ειδαιμονη» ονειρική κραμάτεια τους (!) Ρώσοι φυγάδες που για να δοκιμάσουν το δυτικό παραδεισο, άρπαξαν αιητς ως τα μπούντα τους και δρακετεύουν ακ' το «Λομωδών» να «ευεργετήσουν» τους μπανάνιους με τους αμερικάνικους ιούς. (έμφυτη βλέπετε η ξενομανία).

Έρχονται αλητοτοριστές με τις ψείρες τους, κι αφήνουν μόνο την ισχνή τους κοπριά, για να βάζουνε τους παστρικούς, σε κλίβανομελάδες.

Έρχονται οι μούν-ηδέ-, κρισνηόδε, λάμη-
δε, κι αρμαγηδόνηδε κ.λπ., εκμαυλιστές με
ντόλαρς... Άλλοι με γουλιὰ κι φαλια αδιανιά,
άλλοι με ντουλαριάδες κ.λπ., βγαίνουν σε κε-
ντρικές πλατείες και την παίζουνε τρελά... πό-
τε με κιθαρίτσες και ψαλτήρια του θεού τους.
Άλλοτε κερνώντας λουκουμάκια τα τυφλό-
ψαρη σε δρόμους, κι άλλοτε μ' εκμαυλιστικό
εμπόριο βιβλίων μαγικών και σκοτεινών, ή
τάχα ινδιάνικων κι εξωτικών σπαλέτων, κα-
σκολιών και φουστανιών· μα και με δέλιαρ
τουαγιών σε ολονόχτιες προσευχές κι ελιωθε-
ρογαμίες...

Κι άιντε να φτιάξεις κοινωνία γνήσια, ηθι-
κή σε τέτοια μπανανία! Κι άιντε να καταλάβεις
και να νιώσεις μια τέτοια ελιωθερία και δημο-
κρατία... (γράφει ασυδοσία κι αναρχία, ασέ-
βεια, παραφροσύνη και αυθαιρεσία). Όσοι
λοιπόν τη γνωρίζετε αυτή τη χώρα, ανιβείτε
στο ψηλότερο βουνό της και φωνάξτε δυνατά:
Ζήτω η ζουγκλοκομποφουζιακή βαβυλωνίας
μπανανία (!)...

Γούστα ρομιόν

Λώστε στους ημιμαθείς και αμαθείς ρομιούς
κούφιους τίτλους, κολακίες, «οφίτσια» κι α-
ξιώματα, προεδριλίκια, γραμματιλίκια, τα-
βέρνις, σκυλάδικα, κινγάδες, δάνεια και γιω-
ταζί, συχνές εκλογές σε κόμματα και σωμα-
τεία, ταξίδια, γιορτές, γιορτές και μοντέρνα
ζωή... αλλά και Καμιατερού «νιρά», «άγιες» Λι-
θινασίες, δακρυσμένες εικόνες και θάματα σε
τζάμια κι εκκλησίες, έγχρωμες τηλεοράσεις,
βίντιο και πορνοταινίες, ποδόσφαιρα, προ-πό
και βία στα γήπεδα, κοκα-κόδες, «μάλμπορια»,
σουβλάκια, «χάμπουργκερ», «φισσι-φούντι»,
ντίσκο και ούφο, μάσις και ζάπλις, θάματα
τριλά και ακρούματα, σκύλους να τρώνε στο
ίδιο τραπέζι, να κοιμούνται μαζί, να μαγαρί-
ζουν πιζοδόρμια και σοκάκια... και την Ελλά-
δα, μας την έχουν κάνει... όπως έλεε ο μέγας
Μύκης της «αλληνοτουρκικής φιλίας»... α-
γνωρίστη «σκυλάδα» (!) «Η από γαλάρα...
«στίρφα αγιάδα»... όπως την έλεγε ένας γρα-
φικός πολιτευτής Καπόγλου... Και τότε, «έξω
πάμι καλά» και μέσα... δι μας νιάζει, «Ζιμάν
φου κι απάνω τούρλα» και «ο μήνας έχει εννιά»,
Γεια σου ρομιά, τιμπιζανά» (!)

Ντελίριο «μερσεντέδων»

Κακόμορι λαί μου, μη μας βασκαθούν οι

τριακόσιοι (όχι του Λεωνίδα, γιατί θα ταπα-
χτούν τα κόκκαλά του!) Γους βολεμπές εννοώ,
εκτός βέβαια λίγων εξαιρέσεων, έπαθαν τα τι-
λευταία χρόνια ντελίριο κι αμώκ με τις «μερ-
σεντέδες» (!)

Έχουν βλέπετε παντρευτεί όχι την ταλαί-
πωρη Βουλή και τις παχυλές αποζημιώσεις,
αλλά, τις μερσεντέδες· και μ' αυτές ελκύουν
όποιες κι όσες νύφες θέλουνε... Οι μερσεντέ-
δες φίλοι μου, τους πήραν τα μυαλά! Και τις
γλεντάνε, όχι μόνο στ' «Αστέρια» Γλυφάδας
και στα «Περιβόλια τ' ουρανού»... παρά κι όλ'
η Ελλάδα κ' η Ευρώπη είναι δική τους· και
προπάντων η Ελβετία, για πολλούς, με τις
νομερρίστικες τσως καταθέσεις... και τις βο-
λικότερες κερδοφόρες επενδύσεις.

Ψήφισαν λοιπόν φοροουπαλλαχτικούς κι ευ-
εργετικούς νόμους, για τις αφεντομουτσούνες
τους... και τις αγοράζουν μόνο 150 χιλ. δρχ.
την κάθε μία. Έχουν κι από τρεις-τέσσερις ο
καθένας· και με ανάλογα κόλλα, τις μεταπουλά-
νε μέχρι 30 εκατομμύρια δρχ.

Αλλά, τόσο χαρτοπαρά με το τσουβάλι, τί
να τον κάνουνε κι εδώ; Τον επενδύουν παριπέ-
ρα, Μπράβο τους! Αυτό θα πει εμπορική και
λίαν κερδοφόρα πολιτική... στην κακοπαθημέ-
νη Ελλάδαίτσα μας. Τί τα θέλετε, τί τα γυρεύε-
τε!

«Γου κόρακα τ' αγιά δε βγάζουν περιστέ-
ρια». Για το μοντέρνο μερσεντοπαθή ρομιά, το
χρήμα δε γίνεται μέσο, αλλά, σκοπός ζωής.

Ατιμοφισίες και κηδεμονίες

Με τ' άγρια και ειδικθέστατα εγκλήματα
στη χώρα μας, που αλληλοσφαζόμαστε σαν
κατσίκια, και πιτιόμαστε και μας τρών και τα
σκυλιά... γινήκαμε για κλάματα!

Το φταίξιμο πρώτα βέβαια τό 'χει η Πολι-
τεία, π' αφήνει τους νόμους να χαϊδιθούν τους
φονιάδες... ενώ έπρεπε νά 'ναι τόσο σκληροί,
που να τους τιμωρούν με αντίποινα, όπως θα
όριζαν από αρχαιοτάτων χρόνων, όλοι οι φιλό-
σοφοι της ηθικής σκέψης και των ηθικών νό-
μων, όλων των κοινωνιών.

Θα πρέπει δηλαδή, να περιμένουν ένα βι-
ντετισμό τα ποινιμένα θάματα της νέμεσης, για
να δικαιωθούν, ή και με το νόμο της Αντιγό-
νης:

Αλλά, γιατί οι Αμερικάνοι αφέντες διατη-
ρούν την ποινή του θανάτου στη χώρα τους,
σαν κόρη οφθαλμού; Ένώ στα προτεκτοράτα

τους, επέβαλαν (μέσω ΕΟΚ και Συμβ/λίου Ευρώπης) την κατάργηση της θανατικής ποινής:

Εκτός δηλαδή από την παραχαιδεμένη Τουρκία του Οζάλ και του Χαλέ-φογλου, εμάς, μας έχουν για ευτελούς επιπέδου αποικία:

Εδώ, βρήκανε βέβαια κι έδαφος, κάποιους ανισόρροπους, ανώμαλους κι ακαταλαβίστικους κουλτουριάρηδες, που παρασταίνουν τους «ανθρωπιστές» και τους «μεγαλόψυχους» και την κατάργησαν με νόμο της Βουλής: και με αποτέλεσμα:

Επί κυβερνήσεων της Δεξιάς να είμαστε θηριοστάσια σχετικά περιορισμένα.

Από το '81 όμως και δώθε που κυβερνάει το Κέντρο, τα θηριοστάσια έχουν αμολιθεί ασύδοτα, κ' η χώρα μας πάει να γίνει ζούγκλα, από κακοποιούς, ξένους μαφιόζους, τρελοίς και φονιάδες που δρουν ασύδοτοι κι ατιμώρητοι!

Από πού λοιπόν να φιλαχτούν οι αθώοι:

Στους αποικιοκράτες, το έγκλημα συμφέρι νά 'ναι ελεύθερο, να υποθάλλεται και να εκτρέφεται συστηματικά.

Τι θ' απογίνουμε; Κρίμα! Και ο Αριστοτέλης υπεραμύνεται των αντιποίνων στα «Ηθικά Νικομάχεια»: «Όταν, δε γίνεται η ανταπόδοση στην πράξη του κακού, επικρατεί κατάσταση δουλείας. Μια τέτοια ανταπόδοση εξασφαλίζει την ισορροπία της πολιτείας». Και ο Ραδάμανθις όρισε τα αντίποινα που επικροτούσανε κ' οι Πυθαγόρειοι. «Όταν κανείς υφιστεί τις συνέπειες, της αδικίας που διέπραξε: αυτό είναι καθαρή δικαιοσύνη».

Τα «θρήσκα παιδιά...»

Τους εκατόνταρχους, φαρισαίους και θρησκοκάπηλους κατηγορεί ο θεολόγος και κοινωνιολόγος κ. Γ. Μουστάκης, με τις παραεκκλησιαστικές οργανώσεις. Τί του κάνουν πάλι οι «άγιοι» των αγίων; *Θέλουν — λέει — τους νέους θρησκόληπτα μαλάκια κοντά τους*. (Και τότε δεν τους ήθελαν όλοι οι θρησκέμποροι;)

Κατηγορεί τις ηγεσίες αυτών των οργανώσεων, γιατί λέει *«αποβλακώνουν τα παιδιά, σαν οργανώσεις ανόητες και τυφλές»*.

Βάρδα να μη κατηγορεί τις εκκλησιαστικές... και θίγει τις τετρακούβερτες περιουσίες τους, με τα τσιφλίκια, τ' ακίνητα και τα «φιλέτα» οικόπεδα, σχεδόν η μισή γη της Ελλάδας που είναι γι' αυτούς γη του «Κυρίου»... κι απέ... οι παραεκκλησιαστικές... ούτε τυφλές εί-

ναι, ούτε ανόητες: εκπορεύονται από τα γνωστά κέντρα Λόντρα — Παρίσι — Νιού Γιρκ — Ουασίγκτόνα και Ρώμη, τα παιδιά του θεού, του ήλιου, του Μω, του Μουν, του Κρίσνα, του Λάμα, του Γιεχωβά, του Ραζνί Γκουρού, και τόσα άλλα, με πακτωλούς δολαρίων, για τον εκμαυλισμό, τον προσηλυτισμό και την ταχύτερη αποβλάκωση μεγάλης μερίδας νέων και μεσήλικων Ελλήνων... Κι εσύ καημένο μου Μουστάκη... *«φταίνε τα γομάρια και χτυπάμε τα σαμάρια»*: Στρίβε λοιπόν το μοιστάκι σου, αγρίεψε και μη κεισματώνεις και τους δικούς μας «αγίους» (!)... γιατί *«κοντά στα στεγνά, καίγονται και τα χλωρά»*. «Ου μη φάγεις κρέας, ίνα μη τον αδελφόν σου σκανδαλίσεις» (!) Και προπαντός, να προσκυνάς τις Παναγιές όταν δακρίζουν και συχνά δακρίζουν στη Δαυμαρκία οι εικόνες (!)

«Πολιτιστικές» προαγωγές

Έφαθε χάλι ανεκδιήγητο, με τα σκουπίδια το Δεκέμβρη, η «πολιτιστική πρωτεύουσα Ευρώπης» της νονάς της, των σουπερ-ταξιδίων, των υπερδεξιώσεων, των «μπιενναλ-ιστικών παιγνιδίων, των μιντελιστικών λιχοιδίων, των τόσο δαπανηρών αισχροθεατρολογιών και πασών των ελγινείων ή αλλέως, Ελλάδος και παφλάδος άστου, ή «ομορφη Αθηνά» («πουν' τα χρόνια κείνα...») ή νεωτεριζόντως αποκαλούμενη και «τερατούπολη» και «ζούγκλα» την έφαθε με τα σκουπίδια το Δεκέμβρη! «Οίτως ειπείν ημείς» εκ' αυτών, των σκουπιδό-ορέων της νέας Βαβυλώνας εκαθήσαμε και μοσχομυρίσαμε, και «εκλαίσαμεν πικράς».

Όταν μάλιστα, η τρέλα και το «σνομπ» των κυρατσών γιωταχήδων, μοπιλιάριζαν τους κεντρικούς δρόμους: και τα κλάξον ωριόμενα σαν λυσσασμένα θηρία... τότε εισπνεύσαμε ποικίλα αρωματικά ζεφύρια. Όταν η κόλη είχε μεταβλήθει σε σκουπιδόκοπροχάνειο εγκυμονοίσης χολέρας. Έπιανες τη μύτη σου και ήθελες φίμωτρο για τις δυνατές ευωδιές της απεργίας των σκουπιδιαραίων.

Έτσι λοιπόν η Αθήνα μας, εκτός των προαστίων, προήχηθη και σε πολιτιστική πρωτεύουσα της οικουμένης (!) Αφερίμ και καραμπιμπερίμ (!)

Εταιρείες «θαυμάτων» και γαστρονομικών έδεσμάτων

Για την απάνθρωπη εκμετάλλευση σε βάρος των αφελών πιστών-προσκυνητών της Τήνου κάθε Δεκαπενταύγουστο, από την εταιρία βιομηχανίας θαυμάτων... γίνεται το σώσε! Χρυσάφι με ουρά!...

Οι κομπογιανίτες πουλάνε ως και το χόμα του

ναού της Τήνου για «άγιο» και πανόλβιο (!)

Είναι σε θέση οι Σιμωνίτες να ζωντανέψουν ψεύτικαως και την εικόνα της Παναγιάς στη λιτανεία... οι αγιογδύτες.

Κι όλα αυτά, πρέπει να τα καλύπτουν έντεχνα στις αρχές. Νά 'χουμε και το «πράσινο φως» της πολιτικής εξουσίας.

Γι' αυτό στην περασμένη επέτειο, στο πανλουκούλειο γέιμα της μητρόπολης, που ήταν και ο κ. πρόεδρος της Δημοκρατίας... κουβάλησαν αστακούς κι από τη Μύκονο, γιατί δεν έφταναν της Τήνου, σ' ένα όργιο ρωμαϊκών και βυζαντινών εδεσμάτων, ηγεμονικών, που κόστισε 3.600.000 δρχ.

Πόσα θά 'τρωγε απ' αυτά το προεδρικό ζεύγος και η κουστωδιά των υπουργών;...

Να μας ζήσει λοιπόν η εταιρία των «αγίων» πατέρων και θαυματουργών της Τήνου (!)

Πώς λοιπόν να χαριστεί στο λαό που περιμένει (τον άλλον αιώνα θα την έχει) εκκλησιαστική περιουσία, από τέτοιους μεγιστάνες κληρικούς, ποικίλης και κραιπαλισμένης αστακοειδούς γαστρονομίας;...

«Αλλ' ω κατηραμίνοι φαρισαίοι υποκριταί». Θά 'λεγε ο καημένος ο Ναζωραίος σ' αυτούς: «Εποιήσατε τον οίκον του πατρός μου οίκον εμπορίου». «Λιατί ουσί κυρίως δουλεύειν;» «Εν ω μέτρω μετρείτε, μετρηθήσεται υμίν».

Άκυρπος προσηλυτισμός

Οι λεγεωνάριοι και μαμελούκοι της παγκόσμιας αντικομμουνιστικής λεγεώνας του Μουν και του Σιγκλάουμπ... με την αίρεση CAUSA τα πληρωμένα και λιχρίτικα κενέφια του λυσσαλέου κομμουνιστοφάγου Νοτιοκορεάτη μεγιστάνα Μουν, κολλητού του «Ράμπο» Ρέηγκαν στις ΗΠΑ, που διαθέτει πακτωλούς δολαρίων σε όλο τον κόσμο, παρασταίνοντας το νέο Θεό και χτυπώντας τον κομμουνισμό με την προπαγάνδα του, είχαν πάρει το Νοέμβρη μπάλα μετά την Αθήνα Θεσ/νίκη Πάτρα και τα κατακαμένα Γιάννινα.

Αλλά, οι μούν-ηδες στην Ήπειρο, απ' τα γαυγίσματά τους τα μαινόμενα, τα βρήκανε μπαστούνια και πήρανε φόδες, ως και από συνεπείς χριστιανούς που στάθηκαν θαρραλέοι κι αποκαλυπτικοί για τα όργια και τα εγκλήματα των μούν-ηδων στη Λατινική Αμερική...

Έτσι, κι αφού απιλήθηκαν επεισόδια... αναγκάστηκαν «κελετισμένων των θηρών» με λίγα περιέργα, άβουλα και γιλασμένα ανθρωπάκια, που τα κουβάλησαν με παράδες και προσκλήσεις... να βάλουν την ουρά στα σκέλια και να φύγουν νύχτα, από την ανιχνυστική και άκυρη προσυλιτιστική αποστολή τους

Διαλογικά ερωταπαντήματα

ΤΙ ΕΠΙΕ ο δεσπότης της Κεντρικής Αφρικής Τιμόθεος Κοντομέρκος, περιβόητος ερωτύλος, την ώρα που αποχαιρετούσε προσωρινά το χαρέμι του;

— Έψαλλε τούτο πως: «είναι ευλογημένα από το θεό τα χέρια που πασπατεύουν και χαϊδεύουν το κορμί μου... την ώρα του αποχωρισμού...».

Και ποιοί τον άκουσαν;

— Αυτοί που τον άκουσαν, έκαναν έκθεση ότι ο Κοντομέρκος-μερακλής «έχασε την έξωθεν καλήν μαρτυρίαν για ανώτερο θρόνο».

Και οι άλλοι δεσποτάδες που δεν την έχουν ούτε αυτοί την «καλήν μαρτυρίαν» ούτε την «τσιπα ντροπής» τί θα κάνουν;

— Ε, αυτοί, όλοι μαζί, κι ο αρχιεπίσκοπος... θα του δώσουν προαγωγή, θα τον κάνουν πατριάρχη Αλεξανδρείας (!)

ΤΙ ΛΗΠΟΚΑΛΥΨΑΝ οι Άγγλοι πρόσφατα για τις νοθείες του κ. Καραμανλή;

— Ε, χαρά στην αποκάλυψη. Αυτό γίνεται μόδας ίντριγκα σε κάθε ετυμηγορία κοινοβουλευτικού καθεστώτος. Τι δηλαδή, οι Έλληνες την έχουν τη νοθεία τούμπανο, κ' οι τόρρυδες κρυφό καμάρι; Λες και οι ξύπνιοι, ή, οι έχοντες μνήμη, δεν ξέρουν ότι πάντα εδώ, οι μειοψηφίες της κάλπης, μ' ένα σύστημα απάτης, μετατρέπονται σε πλειοψηφίες στη Βουλή; Ή μπας και ξέχασαν ότι το 1956 και 1961 που διπλοτριπλοψήφισαν κανταριασμένοι οι καυοφάνταροι... κοντά τους δεν ανασταίνονταν και ψήφισαν κ' οι πεθαμένοι και τα δέντρα; «Αλησμονώ και χαίρομαι θυμούμαι και λυπούμαι...!».

— ΒΡΕ ΕΙΜΑΣΤΕ στο ΝΑΤΟ, ή δεν είμαστε; Βρε έχουμε φίλους και «σύμμαχους» τους μεμέτηδες ή όχι;

Και αμφιβάλλεις; Αφού είμαστε στην Ε-ΟΚ μπορεί να μην είμαστε στο ΝΑΤΟ; ΕΟΚ και ΝΑΤΟ, δεν είναι πάντοτε το ίδιο αφεντικό-ρηγάτο;

Και γιατί δεν παίρνουμε μέρος σ' όλες τις ασκήσεις στη Μεσόγειο με τους Τούρκους;

Απέχουμε σε μερικές διότι: Υπάρχουν ασκήσεις «αδερφοσύνης» με φοβέρες κι απει-

λές στην Κύπρο, στη Θράκη στο Αιγαίο...

— Και οι «προστάτες» τί κάνουν;

— Αυτοί είναι «αμέτοχοι» σαν «ακριβοθώρητοι» ενοικιαστές των βάσεων «εκατέρωθεν».

— Μα έτσι... είμαστε και λίγο έξω από το Νάτο;

— Ε, μη το παίρνεις μετρητοίς. Πότε μέσα, πότε έξω, μέσα-έξω, έξω-μέσα, είμαστε για πάντα... μέσα (!)

— ΤΙ ΠΡΑΝΤΑΧΤΑ μαθήματα είχε τελευταία η ΕΡΤ;

Αα, δεν τα πήρες μυρουδιά; Η μόχα κατάκλυσε και αρωμάτισε την ατμόσφαιρα. Μαθήματα αποστείρωσης γυναικών, κορνοταινίες τολμηρές, μάθημα μαριχουάνας... απορρυπαντικά, σερβιέτες, κωλόπανα, γουέστερν* και τις ίδιες παρεοφατρίες, των κουλτουριάρηδων, με τ' ασυνάρτητα κι ακατανόητα σουρεαλιστικά τους.

— Μασαλά (!)

— ΤΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ έχουν οι νέοι εδώ πέρα;

— Δημιουργούν πολλά προβλήματα, ή προποιοούνται ότι έχουν, από τα 10 τους χρόνια, ως την εφηβική και μεταφηβική ηλικία.

— Και γιατί πολλά; Μήπως τα προκαλεί η αφροντισιά της Πολιτείας;

— Είναι κι αυτή βέβαια, αλλά και μόνοι τους οι κανακάρηδες οι νέοι, κακομαθαίνουνε στα τεμπελίκια τους, μ' αρρωστημένα χάρδια. Απείθαρχοι πολλοί, δε δίνουν σημασία, από τα 15 ως τα 25 μήτε για τη μόρφωσή τους και μήτε για το μέλλον τους.

Έτσι, σχεδόν το 70% μαθαίνει πρώτα να καπνίζει, από τα 10 ως τα 17 τους. Κι έπειτα το 40% φουμάρει και τσιγαριλίκι... κι ένα ποσοστό ρέπει στην αναρχία, τη διαφθορά το έγκλημα.

Σ' αυτή τη νιοφύντανη νεολαία... έρχεται ανήσυχο και σκοτεινό το μέλλον της πατρίδας!

«Σπιτάκι μου που σ' έκλεισα και σε διπλομαντάλωσα!»

— Και το κοινωνικό μας σύστημα;

— Απαντά: «Μη μου τους κύκλους τάραττε».

— ΓΙΑΤΙ ο Ρήγκαν με τον Σουλτζ κηρύζανε το '87 σαν «Έτος της Τουρκίας», και τα δολάρια πάνε σύννεφα;

— Σκέφτηκαν ίσως να ξαναλλάξουνε τις α-

γαπητικές Ελλάδα κι Οσμανλία (!)

— Βρε βρε, τους γερο-ξιούρηδες... Δηλαδή σαλιάρικα-σαλιάρικα... θα μας ζητήσουν και καρτούζες (!)

ΤΙ ΑΚΟΥΣ στην Αθήνα κάθε Παρασκευή;

— «Καλό Σαββατοκύριακο», «Καλό Σαββατοκύριακο» και κόντρα «Καλό Σαββατοκύριακο». Και δεν προλαβαίνει να περάσει το ένα, κι έρχεται λαχταριστό, για γλέντι και για καθισιό και τ' άλλο (!)

— Και πότε δουλεύουν οι Ρωμιοί;

— Α, φίλε μου, ψοφάνε στον ιδρώτα (!) Τι να σου πω, κοντεύουν να πεθάνουν από τα τεμπελίκια, τις ξάπλες, τα χοιζούρια και τα μαχμουρλίκια. Ξέρουν καλά το δωδεκάλογο της οκνηρίας (!) «Αν ήτανε καλή η δουλειά δουλείσανε κι οι δεσποτάδες».

— ΤΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ο Τύπος της Αθήνας κάθε μέρα;

— Εγκλήματα και κόντρα εγκλήματα φίλε μου!

— Ε, δεν πιστεύω. Τα παραλές. Για πες μου ένα, για παράδειγμα.

— Σου θυμίζω λοιπόν, ένα, για να πάρεις και μια γεύση από τους «άρρηκτους» δεσμούς της μοντέρνας ελληνικής οικογένειας (!)

Στις 20-11-86, ένας Μαντζώρης, χωματάς, με 4 κουμπουριές, έστειλε στο χώμα τη φιλενάδα του Τσεχπενάκη, τσαχπίνα και τον πατέρα της Ντρίκο μαζί. Σε μια στιγμή — είπε — του θόλωσε το μάτι του από το ούισκι, κι από μια βρισιά. Ο φονιάς είχε 5 παιδιά και ήταν χωρισμένος από τη γυναίκα του. Η γκόμενα είχε 2 παιδιά κι αυτή χωρισμένη από τον άνδρα της. Κι ο πατέρας της κι αυτός χωρισμένος από τη γυναίκα του...

Ιδού λοιπόν παράδειγμα υποδειγματικών οικογενειών προς δόξαν του «πατρίς — θρησκεία — οικογένεια» (!) και του «Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών» των κολονέλων και της παπαδοκρατίας (!)

— Πω, πω! Βρε τι με λες; (όπως έλεγε κι ο ταρνανάς της Λωζάντρας (!) Ρε μπράβο σας υπεραφέντες Αμερικάνοι, πετύχατε κι εδώ να διαλύετε τις οικογένειες... όπως και σ' όλες σας τις αποικίες! Μασαλά!

— ΜΕ ΤΟΥΣ «έρανους της αγάπης» πόσα εκατομμύρια πάλι συνάχτηκαν για τους χρυ-

σοποίκιλτους μερσεντεδοπασάδες, τους ασεβέ-
στατους και χοντρόλαιμους βαρελοκοίληδες
πριμάτους;

Α, όλα κι όλα, ως εδώ και μη παρέκει.
«Πίστευε και μη ερεύνα», κύριε. «Ανεξερεύνη-
τοι αι βουλαί του Κυρίου» (!)...

●
ΤΙ ΕΓΙΝΕ πάλι με κάποιους Ιρανούς
φυγάδες;

‘Ακου φίλε μου. Ξαν να μη μας φτάνουν
τα τόσα έξοδα που πληρώνουμε για τους δι-
κούς μας φυλακισμένους... Ταΐζουμε συνέχεια
και ουκ ολίγους αλλοδαπούς. Τώρα και Πέρ-
σες ημιγκρέδες, ύποπτους και πράκτορες, που
το εβρένικο καθεστώς τους διοχέτευσε πρό-
σφατ’ από τον Έβρο. Είναι μα την αλήθεια
πολλά τα κακά που μας βρίσκουν! Και δε μας
φτάνουν τα δικά μας χάλια, έχουμε και τα κε-
λεπούρια του Ισλάμ (!) Λες και βρίσκουν όλα
τα διεθνή παράσιτα στη χώρα μας άσυλο, για
να «τρών να πίνουν, και «στην Άρτα να φοβε-
ρίζουν...» εκ του ασφαλούς.

●
ΤΙ ΕΙΧΕ πει αμίμητο ο Γ. Κατσιφάρας
που έχει τόσο πλατιά διαδοθεί και θα τον αφή-
σει αθάνατο;

Ναι, είχε πει το πασίγνωστο για την αση-
μαντότητα πολλών στελεχών του ΠΑΣΟΚ. Το
«αν δεν ήταν ο Ανδρέας γι’ αυτούς... δε θα τους
γνώριζε ποτέ, ούτε ο θορωρός της πολυκατοι-
κίας τους».

Σωστά! Μωρέ μπράβο ειλικρίνεια και με-
τριοφροσύνη! Δίκιο έχει ο άνθρωπος, τόσα
πολλά υπουργιλίκια και τρανά αξιώματα, σε
τόσα λίγα προσόντα... δεν τά’χαν ιδεί οι πίο-
τεροι... ούτε στο όνειρό τους.

●
ΤΙ ΤΡΩΝΕ την σήμερον ημέραν περισσό-
τερο οι Έλληνες καλοπερασάκηδες;

Τα βίντεο φίλε μου και τις πορνοκασέ-
τες... Βιντεοφάγοι οι ρωμιοί, κι ας είναι και με
δανεικά. Τα ροκανίζουν με τα δόντια (!) Πί-
νουν βέβαια και ουίσκι... ακαταλόγιστα (!)

●
ΤΙ ΛΗΛΩΣΕ ο κ. Γεννηματάς για το αίη-
τς;

‘Αστα και μη ρωτάς, θλιβιρά μαντάτα...
5.000 Έλληνες ως την ώρα είναι φορείς του
αίητς!

Αυτά κάνουν οι ακαταλόγιστες μάσες με
τα συχνά πυκνά αλλαζοπηδήματα... ο πανσε-
ξουαλισμός της εποχής, τα τεκνά και οι χασί-

κλες με τις σύριγγες. Τα δίποδα του καιρού
μας, αυτοκαταστρέφονται. Απαρνιούνται τους
φυσικούς νόμους. Δεν έχουν μέτρο και στο
σεξ, όπως τ’ άλλα ζώα τα τετράποδα. Λουλικά
ανθρωπόμορφα που δε χορταίνουν παραβιά-
σεις, υπερβολές και καταχρήσεις.

Βρε τί τα θέλεις τα λόγια τα πολλά; Εγώ
ξέρω ότι το αίητς είναι αμερικάνικος ιός, που
ξέφυγε επίτηδες από τα πειράματά τους... και
σιγά-σιγά μολύνει όλο τον κόσμο! Αυτή είναι
πανούκλα τρομερή... και ξεχάστε πια τα
«τσερνομπίλια».

●
ΤΙ ΚΑΝΕΙ ο κ. πρωθυπουργός μας και δε
δίνει τόση σημασία στα εσωτερικά προβλή-
ματα της χώρας;

Δε βλέπεις που δεν ευκαιρεί από τ’ αερο-
δυναμικά ταξίδια του, τις υποδοχές των ξένων
καλεσμένων ή διερχομένων, τις συνεδριάσεις,
τις συσκέψεις, τις αναδιρθρώσεις, τις αναδο-
μήσεις, τα συμβούλια των 6, το Κυπριακό, το
αιγαιακό, το μεσανατολικό, το τριτοκοσμικό
κ.λπ. κ.λπ.; ‘Ολ’ αυτά βέβαια δεν τα θέλει ο
ίδιος, αλλά, τί να κάνει αφού τα δημιουργούν
εσκεμμένα οι δανειοδότες αφέντες μας;

●
ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ με τα ναρκωτικά στη νεο-
λαία της Αθήνας;

‘Αστα, τρέλα φοβερή! ‘Ακου ένα παρά-
δειγμα από το «Έθνος» τις 6.9.86: «Μυρμη-
γκια τα πρεζάκια γλιστρούσαν ανάμεσα στους
θάμνους. ‘Αλλα ήταν πεσμένα κάτω, γλαρωμέ-
να από τα χαπάκια και τα σιρόπια. ‘Αλλα
σκαρφαλωμένα πάνω στα δέντρα σε κατάστα-
ση τρέλας.

‘Αλλα αγκαλιασμένα, δύο-δύο, τρία-τρία,
μέσα στο λήθαργό τους. Ανάμεσά τους το παι-
δί μου, ο Βαγγελάκης.

Μαυροκίτρινος. Να μη μπορεί να σταθεί
στα πόδια του... ‘Ορμησε ο άντρας μου πάνω
του να το σκοτώσει... Και γω να μην ξέρω τι να
κάνω. Το παιδί να τραβήξω; ‘Η τον πατέρα του
να συγκρατήσω;»

Μια μάνα, η Νότα Αρβανίτη, κάνει ρεπορ-
τάζ το δράμα της ζωής της...»

Αυτά μες στην καρδιά της Αθήνας. Κι ο
λαός περιμένει ακόμα ο ταλαίπωρος... της
Βουλής το νομοσχέδιο (!)...

●
ΠΩΣ ΒΑΦΗΠΙΣ τον Ανδρέα;

«Είμαι βαθιά συγκινημένος» από τα έργα
του!!!...

— Αστεία το λες, ή σοβαρά;
 — Γιατί αμφιβάλλεις πως σοβαρολογώ;
 — Όχι δεν αμφιβάλλω. Αστεία πράματα!
 'Ισως ο πατέρας του αμφέβαλλε κάποτε «ο Γέρος της Δημοκρατίας» όταν τον συγκοφάντησε στο δημοσιογράφο Γ. Σκούρα: «Ο Ανδρέας παιδί μου του είπε — είναι μια αριθμομηχανή. Προσθέτει προβλήματα. Αφαιρεί οπαδούς. Πολλαπλασιάζει τους αντιπάλους και διαιρεί το κόμμα». Ο «γέρος» δεν τα πρόβλεψε καλά... ή το μέλλον τον διέψευσε;

— ΤΙ ΚΙΝ/ΦΙΚΟΣ θρίαμβος ήταν εκείνος σε στοά της οδού Ακαδημίας στην Αθήνα τις αρχές Δεκεμβρη;

— Ήταν η ταινία «Χρώμα πορφύρο» του Στήβεν Σπύλμπεργκ. Ουρά η αφελής, η άποικη και ντολτσεβίτικη νεολαία, για ν' αιχθήσει άθελά της, του οικονομικού μεγιστάνα, τα υποδουλωτικά και ηλιθιοποιητικά καπιτάλια, βλέποντας ταινίες που καταργούν σχεδόν το λόγο, τη δραματουργική εξέλιξη και αναπτύσσουν μόνο τέχνη εικόνας, για τάχα λήθη στο παρελθόν, μα στην ουσία, για κατάργηση μηνυμάτων, διδαγμάτων και ιδανικών. Είναι οι λεγόμενες «ποπ-κορν», άχυρα ανοήτων εντυπώσεων «χάπυ-εντ» για τους μαμελούκους της καταναλωτικής κοινωνίας του αμερικάνικου συρμού (!)

— ΔΕΝ ΕΙΔΕΣ στην ΕΡΤ 1 το γελοίο κι αντιπνευματικό σύνθημα: «Όταν δε βλέπετε τηλεόραση, διαβάστε ένα βιβλίο». Δηλαδή, βάζουν οι «εγκέφαλοί» της, το κούφιο κι ανόητο πρόγραμμα της Τ.Β. προτεραιότερο κι ανώτερο απ' όποιο χρήσιμο και διδαχτικό βιβλίο!

Το βιβλίο λοιπόν εκ περισσού. Κι όχι σαν είδος πρώτης ανάγκης για τη μόρφωσή μας.

— Αίσχος! Σαν να λένε: Ιδέστε πρώτα τα προγράμματα της τουβούλας που είναι σκοτεινά, διεφθαρμένα, πρόχειρα... για να μην ανοίξετε ποτέ τα μάτια σας, σε φώτα καλών βιβλίων...

— ΠΟΙΟΣ ΤΥΠΟΣ έχει τα πρωτεία, για ύπουλες και μπηχτές αντισοβιετικές καμπάνιες στη χώρα, τώρα με τον και πάλι στο προσκήνιο παλιό αστέρα Ζαχάρωφ της φυσικοπολιτικής επιστήμης και κάτι αστερίσκους της τάχα φιλελεύθερης κουλτουροπολιτικής, όπως τον Μπουλάτ Οκουτσάβα;

— Απορείς; Και ποιός άλλος θα διεκδικού-

σε τα πρωτεία, από το «άγιο» Συγκρότημα Λαμπράκη με την «άψογη», την «εξώλης και προώλης» ιστορία του;

— Φτίστε το μη βασκαθεί (!)

— ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕ το «Ιραγκκαϊήτ» στην Αμερική, και το «Κοντραγκκαϊήτ» που έκανε τόσο κρότο;

— Ήταν το μεγαλύτερο σκάνδαλο τα 50 τελευταία χρόνια, που έκανε τους οικονομικούς εγκέφαλους της Γουώλ Στρητ, ν' απολογηθούν σχετικά με τα όπλα που πουλούσε κρυφά ο «Ράμπο» με την κλίκα του στο Ιράν... και το χρήμα που εισέπρατταν πήγαινε σε ενίσχυση των αντικαθεστωτικών ανταρτών της Νικαράγουας «Κόντρας». Και ήταν ακόμα «μια ιστορία κλοπής και απάτης, χωρίς παρόμοιό της σε μέγεθος: Ήταν το πρόστιμο ύψους εκατό εκατομμυρίων δολαρίων που η Επιτροπή του Χρηματιστηρίου Αξιών της Νέας Υόρκης (SEC) επέβαλε στον κυριότερο σινεργό Ιβάν Μπόεσκι».

— ΟΙ ΧΩΡΕΣ του δυτικού κόσμου το ξέρουμε ότι, πάντοτε συγκλονίζονται από τα ηθικά και οικονομικά σκάνδαλα· κι όχι μόνο από τα «Ιραγκκαϊήτ», και τα «Γουώτεργκαιήτ»... παρά, απ' όλων των αλκαπόνικων μορφών και διαστάσεων τα σκάνδαλα. Εκείνο όμως, που δεν μπόρεσα να χωνέσω, ήταν και το σκάνδαλο του βαμπακιού στη Δημοκρατία του Ουζμπεκιστάν, όπου οι καταχρήσεις του ξεχείλισαν, την οργή και την αγανάκτηση σε μια χώρα μάλιστα με διειθνόμενη και υποτιθεται πειθαρχημένη οικονομία, που αναγκάστηκε ο ίδιος ο Μ. Γκορμπατσόφ να τιμωρήσει με θάνατο τους «ιθύνοντες»!

Γιατί τόση βρωμιά κι ασυνέπεια και μες στην καρδιά του υπαρκτού Σοσιαλισμού;

— Διότι, ο άνθρωπος δεν μπόρεσε ακόμα να ξεπεράσει τις αδυναμίες του. Είναι δυσπόστατος. Είναι ατελής. Κι όσο οι άνθρωποι θα παραμένουν ατελείς, θά' χουν και τα καλύτερα ακόμα καθεστώτα τις ατελείες τους. Χρειάζεται σωστή και ανθρωπιστική παιδεία και καλλιέργεια, καθημερινή διαφώτιση 100 και 200 χρόνια. Και προπάντων ο άνθρωπος που αδικεί εκούσια, χρειάζεται τη σκληρή τιμωρία και τ' αντίποινα, την πειθαρχία και το σεβασμό στα πάντα και στους πάντες. Μόνο με τους σκληρούς νόμους συνετίζονται οι πολλοί και περιορίζεται το κακό στην κοινωνία. Πάντως,

ο υπαρκτός Σοσιαλισμός φαίνεται πως έχει λιγότερα σκάνδαλα και κακά.

●
ΤΙ ΕΠΙΑΝ οι Σοβιετικοί Τσαπόφσκι, Αταμαλιμπεκόφ, Γκλίικμαν και Μπελικίμ, 27 χρονών 54, 61 και 41 αντίστοιχα, που είχαν πάει πριν λίγα χρόνια στις ΗΠΑ «να βρουν καλύτερη ζωή»;

Ανακοίνωσαν στην Ουάσιγκτον ότι, επιστρέφουν στην πατρίδα τους, διότι αυταπατήθηκαν και δήλωσαν:

«Η ζωή που βρήκαμε στις ΗΠΑ δεν συμβιβάζεται με τις λέξεις δημοκρατία κι ελευθερία. Νομίζουμε ότι στην ΕΣΣΔ, θα είμαστε πολύ πιο ελεύθεροι, απ' ό,τι είμαστε εδώ».

Βρε τα κακομαθημένα αποδημητικά! Τί ονειροπωλήσεις! Οι δοκιμές τους έγιναν δοκιμασίες! Καλά να πάθουν, για να μάθουν. «Ο παθός μαθός».

●
ΠΟΙΟΣ ΠΑΡΑ λίγο θα έπαιρνε απδ τις 21 Νοέμβρη την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρώπης;

Λες για το κογκλάβιο ακριβοπληρωμένων τζερεμέδων;

Μάλιστα.

Η Τουρκία με τον υπουργό της Χαλέ-φουγλου, που θα διαδεχόταν τον Ιταλό Ανδρεόττι.

Μα η Τουρκία είναι υπόδικη για τ' ανθρώπινα δικαιώματα.

Δεν έχει σημασία. Είναι η χαϊδεμένη αδερφή των εταιρών.

●
ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ στην Κολομβία και στη Βολιβία οι χρυσοκάνθαροι του εμπορίου της κοκαΐνης;

Λολοφονούνε τον οποιοδήποτε πολεμάει τα ναρκωτικά! Αφού σε 11 πολιτείες των ΗΠΑ, αυτά τα ευεργετικά της ευθανασίας πρεζο-αγαθά, έχουν ολότελα αποποινικοποιηθεί με το σύνθημα «ζείσε νέος, πέθανε νέος». Χαίρε αγγελικοπλάσμενε «ελεύθερε κόσμε» (!)

●
ΤΙ «ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ» είν' αυτά που λεν οι φοιτητές στην Κίνα του Τένγκ Χσιάο Πίνγκ;

Είναι τέτοια που προκάλεσε ο Τένγκ και οι συνεργάτες του με την «πολιτική των ανοιχτών θυρών». Ενώ ο Μάο, ως πριν 10 χρόνια που ζούσε ήθελε: η Κίνα να στηρίζεται στις δικές της δυνάμεις, στα δικά της γιγάντια πόδια. Ο Τένγκ με τους κακούς χειρισμούς, έδωσε το σύνθημα: «γεννεείτε πλούσιοι, ιδιοκτή-

τες, κεφαλαιοκράτες». Επέβαλε έτσι μια οικονομική κατοχή με τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και τη Δ. Γερμανία, στο εμπόριο και στις επενδύσεις: και... ζήτω που καήκανε (!) Το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών, από τ' αγαθά που κουβάλησαν οι ξένοι εταίροι μεγιστάνες κι έγιναν μπουρλότα στις ψυχές των νέων, έφτασε τα 8 δις δολάρια. Από δω και πέρα, χαίρε βάθος αμέτρητο (!)

— Χμ, όπως λάλησαν οι ηγέτες (καλά να πάθουν), χορεύουν τώρα οι φοιτητές... Κι ο Γ. Γρ. του κόμματος παραιτήθη κι έκανε την αυτοκριτική του, κατά του αστικού φιλελευθερισμού(!)

●
— ΓΙΑΤΙ μας παραζάλισαν οι ρηγκανόφιλοι με το Αφγανιστάν;

— Διότι κόβονται για την ελευθερία των λαών, και μάλιστα... για το κράτος των Κούρδων που δεν αφήνουν να γίνει, των Παλαιστίνιων, το ίδιο και των Αρμένων, διότι το «Ιρανγκαϊήτ» και οι «κόντρας» στη Νικαράγουα, είναι ελευθερία σκοτωμών, όπως το «απαρτχάϊντ». Ξέρουν τί κάνουν τα γεράκια του Κίσινγκερ και του Μακ Φάρλεϋ, του Μπρεζίνσκι και του Ποϊξτέντερ, για να πάει η ψυχή των ελεύθερων δούλων γρήγορα και σίγουρα στον παράδεισο της ευθανασίας (!)

Χρεωκοπίες και κίνδυνοι «Κραχ»

Μέσα στο 1986, στις ΗΠΑ, χρεωκόπησαν 138 τράπεζες· και προμηνύεται χρεωκοπία και άλλων.

Ο διακεκριμένος συγγραφέας και κριτικός Θ. Δ. Φραγκόπουλος γράφει στο «Έθνος» πρόσφατα ότι: «Κανένα κράτος στον κόσμο δεν είναι τόσο αναξιόχρεο και καταχρεωμένο, σαν τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Πάει το δολάριο, απειλείται οικονομικός πόλεμος ανάμεσα (κρατηθείτε να μην πέσετε) στην Αμερική και την Ευρώπη της ΕΟΚ από του χρόνου!...»

Κι ο διαπρεπής οικονομολόγος Τζων Γκαλμπραϊήθ δήλωσε τελευταία ότι: «είναι επί θύραις ο κίνδυνος μιας τελεσίδικης χρεωκοπίας ενός «κραχ» όμοιου μ' εκείνο του 1929...» 'Ισως έχει δίκιο. Γιατί οι αυτοκράτορες πολεμοκάπηλοι, όταν διαγράφουν την τροχιά τους, παρακμάζουν και χάνονται, σαν τα μυρμηγκία που βγάζουν φτερά.

Αυτά κάνουν οι τάχα «προστασίες» κι εξω-

τερικές βοήθειες, οι πολυέξοδες πυρηνικές δοκιμές και οι «πόλεμοι των άστρων».

Όπως φαίνεται, θα επιζηήσουν στο μέλλον σίγουρα τα συστήματα με τις διευθυνόμενες οικονομίες, που αποδείχονται πλεονεχτικότερα έστω και με ανάλογες βελτιώσεις και σχετικές αναμιξεις κι αναδιαρθρώσεις.

Αυτά κάνει ο άδικος, ο δόλιος κι απάνθρωπος πειρατικός πλουτισμός, με τους τοπικούς πολέμους και τις αποικιοκρατικές αρπαγές ανά την υφήλιο, από τους έξαλλους κερδοσκόπους... που αν ήταν σήμερα ένας Ισοκράτης θα τους συμβούλευε: «Προτιμάτε τη δίκαιη φτώχεια, από τον άδικο πλουτισμό».

Οι «προστάτες» και τα κάρβουνα

Βρε τους γιάνγκηδες, τους τόρρυδες, τους κανακάρηδες «φίλους και σύμμαχους» Αγγλοαμερικάνους (!) Το πόσο μας αγαπάνε και πόσο μας πονάνε, δεν το σκεφτήκατε ποτέ, πώς εφαρμόζουν όλο και με νέες φόρμουλες το «διαίρει και βασίλευε»... παλιά τους τέχνη κόσκινο.

Χειμώνα-καλοκαίρι, για να μη κρικάνουμε βλέπετε, στα Βαλκάνια, ανάβουν φωτιές και κάρβουνα στα μειονωτικά ζητήματα: Μακεδονικό, Θρακικό, Βορειοηπειρωτικό, Υφαλοκριπιδικό, Αιγαιακό, Κυπριακό και... δόστου χαβαδάκι, με τους ασκούς του Αίολου στα μίσση και στα πάθη. Πότε στο φουλ και πότε στο ρελαντί. Μας έπριξαν τα ούμπαλα. Μας έφαγαν όλη τη ζωή του 20 αιώνα με τα ίδια και τα ίδια... να ζώνουν τους αφελείς τα φίδια!

Μας ορφάνεψαν από αδερφοσύνες και χαρές ολάκαιρες πεντηκονταετίες!...

Πού να συμφέρει τους αρουραίους από τα σκοτεινά λαγούμια της υπερατλαντίας, να ζητήσουν οι βαλκανικοί λαοί με ειρήνη και ομόνοια!...

Τόσοι και τόσοι πόλεμοι κατά καιρούς και χωρισμοί κι απομονώσεις!

Μόνο έτσι αυτοί, διασπασμένους κι εχθρικούς τους διαφεντεύουν τους λαούς.

Τη χώρα μας την έχουνε σκακιέρα, κι εμάς μας παίζουνε σαν πιόνια!

Όποτε κι όπου θέλουν συμπάνε τα κάρβουνα κι ανάβουν φωτιές πολέμου, αφού και ο από «βορρά κίνδυνος» ξέφτισε και παρήλθε... μας τον μετέθεσαν «από ανατολάς» (!) Και οι καημένοι οι λαοί διαμαρτύρονται:

— Δεν έχουμε διεκδικήσεις και σωβινιστι-

κά προβλήματα. Αλλά, να σεβαστούνε οι επιδρομείς τα δικαιώματά μας.

— Όχι. Θα σας φτιάξουμ' εμείς προβλήματα.

— Μα δεν έχουμε εχθρούς.

θα σας φτιάξουμε και εχθρούς.

— Μα δεν έχουμε διαφορές, τις λύνουμε μόνοι μας ειρηνικά και φιλικά.

— Όχι. Πρέπει να έχετε, σας τις δημιουργούμ' εμείς για νά 'μαστε διαιτητές. Τί σοί «προστάτες» και νατοϊκοί «σύμμαχοι» είμαστε, να μη σας φτιάχνουμε απόλα:...

Εχ βρε καφερέ κι αείμνηστε Ανδρέα Κάλβο πού είσαι να μας ψάλλεις με την τυραννοχτόνα λύρα σου:

«Καλύτερα καλύτερα
διασκορπισμένοι οι Έλληνες
να τρέχωσι τον κόσμο
μ' εξαπλωμένην χείρα
ψωμοζητούντες
παρά προστάτας να 'χωμεν».

Μετανιωμένοι

δακρυόλουστοι εμιγκρέδες

Όπως δε ζει το ψάρι στη στεριά, η «αγία» του Αιγάλεω χωρίς κοροίδα, κι ο Μύκης που δεν τρώει ψωμί αν δε γράψουν γι' αυτόν κάτι οι εφημερίδες της ημέρας, γιατί «ο Μύκης είναι όλη η Ελλάδα»... έτσι και οι Ρώσοι δεν ζουν χωρίς πατρίδα.

Από κοινωνία σε κοινωνία, κι από χώρα σε χώρα, το ζήτημα των φυγάδων, των εμιγκρέδων, ήταν πάντοτε και θα παραμένει αιώνια ανοιχτό.

Ο άνθρωπος, ιδιαίτερα ο νέος, έχει την ανησυχία, την περιέργεια και την τάση, ή αν θέλετε την απληστία και τη φιλοδοξία ν' αλλάζει ρυθμό ζωής, ή και τον εγωισμό να μαλώνει, να γκρινιάζει, να πεισματώνει, κι όταν μετανιώνει νά 'ναι αργά!

Έτσι και οι Ρώσοι δεν μπόρεσαν ν' απαλλαγούν από τα ζιζάνια της αλλαγής κλίματος, τρόπων ζωής, ψυχολογίας παραξηγήσεων, μεταναστευτικής δοκιμασίας και περιπέτειας.

Τώρα γυρίζουν από το εμιγκρέδικο καζάντιο των ΗΠΑ... ομαδικά για τη Σοβ. Ένωσή...

Δεν μπόρεσαν — είπαν — να προσαρμοστούν στις συνθήκες ζωής της Δύσης.

Χμ, δε σκέφτηκαν πως το λουλούδι στον τόπο του ανθεί! Τώρα, γυρίζουν κλαίοντας και

φιλούν το χώμα της πατρίδας.

Οι Ρώσοι έχουν μια λεπτή ψυχοσυνθετική ιδιοσυγκρασία. Αλλά, μαζί και μιαν άκρατη πατριδολατρική αδυναμία. Όλοι αυτοί που γιρίζουν τώρα και τους καλοδέχεται ο Γκορμπατσόφ σα μεγαλόψυχος πατέρας, τους άσωτους υιούς, έφυγαν μόνοι τους κατά καιρούς. Ξενομανία βλέπετε (!) Έρθαν στη Δύση γεύτηκαν τον «παράδεισο» των Χάρλεμ και των Μπάουρι στις ΗΠΑ... και τώρα, μετανοούσες μαγδαληνές, επιστρέφουν στην Ιθάκη τους.

Τί τα θέλετε, τί τα γυρεύετε! Βάλτε τον όποιος χώρας νέο άνθρωπο που δεν έχει ανάλογη παιδεία και σωστή φιλοσοφική γνώση, να ζει σ' έναν παράδεισο... αυτός θα ζητήσει την κόλαση, σαν το γύφτο της παροιμίας που τον πήραν από το καλύβι στο παλάτι, κι αυτός ήθελε τα πέντε κάρβουνα στο λασποκάλυβό του!

Να μου ζήσετε ρωμιοί μου περιπετειάρχες, που επιβεβαιώνετε περήφανα την αριστοφάνεια ρήση: «πατρίδα τ' ανθρώπου είναι όπου ζει καλύτερα» και το του Ευγ. Βούλγαρη ρητό που 'γραφε στο μεγάλο δάσκαλο του γένους και φανατικό πατριδολάτρη Αθ. Ψαλίδα, από τη Μόσχα στην Τεργέστη: «Του γαρ σοφού, πάσα μεν η γη πατρίς, πόλις δε ο κόσμος».

Ποντιφηκοζιζάνια

«Όπως γνωρίζετε» (ταχτική φράση του τ. πρωθυπουργού φρυδάριου) «είμαι βαθιά συγκινημένος» (πρελούντιο του νυν), στα Σκόπια εόρευει Κεντρικό Συμβούλιο «Μακεδονικού» με τις ευλογίες τ' Αμερικάνου Πρέσβη στο Βελιγράδι...

Μάθετε πως η «φιλομακεδόνικη» προπαγάνδα παίρνει διαστάσεις και με εκθέσεις σε Αμερική, Αυστράλια κι Ευρώπη. Ως και ο πάπας σύσσωμος με το Βατικανό του, παραχώρησε αίθουσα στο εκεί Μουσείο του, κι οργανώθηκε έκθεση σλαβομακεδόνικης τέχνης.

Βρε βρε το «θεόσταλτο» εκ Πολωνίας ποντιφηκάριο, φοβάται, μη μειωθεί η δράση κ' η παράδοση του Βατικανού, σε δολοπλοκίες, μηχανορραφίες και διασπαστική προπαγάνδα στους βάλκανικούς λαούς. Να, λοιπόν, αυτά είναι τα κηρύγματα ενότητας κι ομόνοιας του πάπα... «Αι χείρες, χείρες Ησαύ, και οι φωνές, φωνές Ιακώβ».

Νικοδήμιες ιερεμιάδες

Ο φίλος μου, ο «ευτυχοδυστυχίας» κ. Νικοδήμος, ξιφούλκησε πάλι πριν από λίγον καιρό στο «Βήμα» της χρονογραφίας του και γιόρτασε σαν σειρήνα στριγλιάρια την επέτειό του «τείχους» του Βερολίνου. Έσκουξε ο καημένος και θρήνησε πάλι, ιερεμιακά και κασανδριακά, γιατί «φυλάκισαν» — έγραψε — έναν ολόκληρο λαό».

Εχ μωρέ φίλε μου, μεγάλη φόρα πήρες από φανατισμό και ουτοπία. Βέβαια, εγώ πιστεύω ότι σου ξεφεύγουνε και δεν τα μετράς σωστά, ούτε τα μέτρα του «τείχους» που δεν ξεπερνούν τα 2 ύψος, ούτε τα συρματοπλέγματα' αλλ' ούτε και τις «δεκάδες χιλιάδες κάθε μήνα» που φεύγανε από την Ανατολική «κόλαση», και πήγαιναν στη Δυτική «παράδεισο»... της κεντρικής λεωφόρου... στο Δυτ. Βερολίνο με το κάθε μέτρο και στάση και μια πόρνη κ.λπ., κ.λπ., ανομολόγητα...

Αλλ' αν έφευγαν από 10.000 την ημέρα... σήμερα, από τότε, δε θά 'χε μείνει λαός στην Ανατ. Γερμανία, να δημιουργήσει το σύγχρονο «σοσιαλιστικό θαύμα» της εποχής μας, όπως το αποκάλεσε και ο στρατηγός Κ. Κωνσταντινίδης.

Έτσι, τον απληροφόρητο και προκαταλημμένο διαφημιστή, τον ενημερώνουμε, πως, πριν 10 χρόνια που περάσαμε από το Δυτ. Βερολίνο... έμπαιναν ομαδικά οι Δυτικογερμανοί στον Ανατολικό τομέα, κι έτρωγαν κι έπιναν με πολύ φτηνό κόστος ζωής... και ξαναγύριζαν στο Δυτικό, γιατί, η ακρίβεια του τιμάριθμου εκεί... τους έκανε και να πεινάνε!

Αυτά τα είδαμε με τα μάτια μας.

Όσο για το βιωτικό επίπεδο των Ανατολικογερμανών, αυτό ας ανοίξει τα μάτια του, να το μάθει ο χρονογράφος της συντήρησης, από στατιστικές.

Τέλος, το τείχος ήταν ευεργέτημα για τους Γερμανούς και για την Ευρώπη.

Η ιστορική καταξίωση και οι ραγδαίες σύγχρονες εξελίξεις, δικαιώνουν τους νικητές συμμάχους του Β' Π. Πολέμου. Έκαναν άγια, που χώρισαν τότε την αρριάνικη φυλή του φύρερ πολύ σοφά και προβλεπτικά στα δύο. Ο Στάλιν, ο Ρούσβελτ, και ο Τσόρτσιλ. Γιατί τότες, ήταν αναγκαίο κακό, και δόθηκε η καλύτερη λύση.

Η Γερμανία, αν ήταν ενωμένη θ' ανασυγκροτιούνταν, ταχύτερα από τις τέφρες... και

θα προκαλούσε με κυριαρχικές αξιώσεις και πάλι την Ευρώπη.

Αμαρτίες ηγετών... και ξεπεσμός γειτόνων

Οι Αμερικάνοι με το Βατικανό τους, το σιωνισμό και το μασωνισμό τους, που εξαχρείωσαν και την κακομοίρα την ιταλική κοινωνία... έχουν 2-3 χρόνια που λεηλατούν κι αποσιωθούν συστηματικά τώρα και τη γιουγκοσλαβική κοινωνία. Ανίκανη και καριερίστικη, η ηγεσία που διαδέχτηκε τον αμαρτωλό Τίτο, πέφτει από το κακό στο χειρότερο, και παραπαίει ανάμεσα σε προσχήματα «σοσιαλισμού», και σε τιφλή υποταγή και υπηρεσίες που προσφέρει στον καπιταλισμό. Τα τελευταία μάλιστα χρόνια «γην και ύδωρ». Έγιναν αλλοτριωτές της εθνικής τους ανεξαρτησίας, χώνοντας τους νέους «προστάτες» του Ράμπο... εκεί που οι καρτίζανοι έχυσαν ποταμιά αιμα τους στα 1944... για να οικοδομήσουν μετά την απειλειθέρωσή τους, μια πραγματικά δίκαιη και ισότιμη σοσιαλιστική ζωή.

Πόσο ακατήθησαν οι χιτρά! Και οι παλιές και οι σημερινές, βέβηλες πολιτικές ηγεσίες; Μαθαίνουμε πως ζουν πλουσιοπάροχα σε βίλες και παλάτια, με υπερπολυτέλειες, καταθέσεις στο εξωτερικό κ.λπ.

Οργίασαν τον τελευταίο καιρό, όχι μόνο με το ανίπαρχτο «μακεδονικό» που τους υπαγορεύουν οι αφέντες τους δανειοδότες, παρά και με τον αντισοβιετισμό τους, με αφορμή το Τσερνομπίλ. Μέχρι και τα σουπερ-μάρκετ, τα περνούσαν από καθαρή κλίβανο.

Το δηνάριο τό 'χουν ξεφτιλίσει (1 δραχμή = 3 δηνάρια). Ακρίβειες στο έπακρο. Τους Αλβανούς Κοσοβίτες σε τιμωρίες.

Έχουνε ρίξει τις μάξες σε άγρια μεταφυσική και σε θρησκοληψίες, εγκλήματα, κακά και πάσης φύσεως λωποδισίες...

Σ' αυτά τα χάλια βρίσκεται (όπως τα μολογούνε) η κυρα-γειτόνισσα σήμερα, κι ας είχε πριν 40 χρόνια, ένα, από τα δυναμικότερα αντιστασιακά κινήματα... στη μάνα και γριά Ευρώπη.

Τέρατα και σημεία καιρών

Το «Έθνος» της Αθήνας έγραφε πρόσφατα: «Το AIDS είναι η φωτιά που πέφτει στα Σόδομα και στα Γόμορα... Τρεις επιστήμονες, ένας Άγγλος, ένας Αμερικανός και ένας Ανατολικογερμανός, είπαν ότι το AIDS είναι ιός βιολογικού πολέμου που έφτιαξαν οι Αμερικάνοι...»

Και οι Αμερικάνοι Σόδομα και Γόμορα είναι...

Στον κήπο του νοσοκομείου μια παρέα φοι-

τητών της ιατρικής διακομωδούσε τη συμφορά που έχει εισβάλει και στη χώρα μας.

«Έρχεται πάρα πολύς κόσμος για εξέταση — μας λέει η υπεύθυνη του εργαστηρίου Μαρία Χατζηβασιλείου, μικροβιολόγος, λέκτορας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Εμείς κάνουμε διαγνωστική εξέταση για AIDS εδώ και 14 μήνες».

Το ότι οι Αμερικάνοι καταστροφείς του κόσμου, έχουν εφεύρει πολλούς και ύπουλους, κι ανύποπτους τρόπους εξόντωσης ανθρώπων και λαών, με ιούς και μικρόβια βιολογικού πολέμου θανατηφόρα, το ξέραμε από χρόνια. Άλλωστε τέτοια βιολογικά μέσα εξόντωσης, αντικάλων, έχουν χρησιμοποιήσει δοκιμαστικά και σε ορισμένους τοπικούς πολέμους.

Φθείρουν λοιπόν αυτά τ' απάνθρωπα συστήματα και σκοτώνουν ποικιλότητα τον κόσμο. Όπως εξαπέλιψαν την πανούκλα του Αιητός.

Όσπου να καταλαγιάσει ο πανικός και η ασιγχώρητη υστερική τρομάρα των «τσιρνομπίληδων» ρωμιών, κατέλαβε τώρα τη θέση της στις ψυχές των αποίκων η αμερικανοχολέρα του Αιητός...

Λαοί διαφωτιστείτε, αγρυπνάτε, φυλαχτείτε και αντισταθείτε!...

Το μυστικό της μακροζωίας είναι
Να ανήκεις εξ ολοκλήρου στη ζωή.

Ιορντάν Μίλεφ (100 χρονών)

Πόσες γνωρίζεις από τις φωνές που γροικάς μέσα σου; Από τις λαλιές που συγκροτούνε τη λαλιά τη δική σου; Ο αριθμός εκείνος είναι ο βαθμός για τη διαύγεια της σκέψης σου, και τη γνησιότητα της αγάπης, γι' αυτά που τραγουδάς! Από τότε που μαθαίνεις που κινούνται μέσα σου πλήθη για να υπάρξεις, ξεφορτώθηκες την πιο πολλή σαβούρα του εγωισμού, ξεκόλλησες από το στενό και τυφλό εγώ. Κι όταν αρχίσεις και γνωρίζεις τις φωνές - κραυγές, έχεις κατακτήσει την τέχνη, να ελέγχεις τη ζωή και τα έργα σου. Ξέρεις ποιός είσαι. Μα όταν μπορέσεις να εκφράσεις με τάξη τα όσα λένε οι φωνές εκείνες των περασμένων, των τωρινών και των ονειρών — του καλού και του κακού — τότες γίνεσαι υπεύθυνος ποιητής ή οδηγός· το ίδιο κάνει!...

Θέμος Κορνάρος

«Με τα παιδιά της θύελλας»

Φιλοσοφικά αποφθέγματα

Η μεγαλύτερη ευτυχία στον άνθρωπο είναι η προσωπικότητα· και το σπουδαιότερο καθήκον του καθενός είναι η εξυπηρέτηση της ολότητας.

Γκαίτε

Όπως οι οφθαλμοί φωτίζονται από το φως έξωθεν, έτσι κ' η ψυχή φωτίζεται από το διάβασμα.

Της παιδείας οι ρίζες είναι πικρές, αλλά ο καρπός γλυκός.

Οι παιδευμένοι από τους απαίδευτους, διαφέρουν, όσο οι ζωντανοί από τους πεθαμένους.

Οι γονείς που μορφώνουν τα παιδιά τους είναι άξιοι μεγαλύτερης εκτίμησης από τους γονείς που μόνο τα γεννούν· γιατί αυτοί τους δίνουν απλώς τη ζωή, ενώ εκείνοι που τα μορφώνουν, τους εξασφαλίζουν προϋποθέσεις γι' ανώτερη ζωή.

Αριστοτέλης

Κάθε ενέργεια πρέπει να λογαριάζεται σε σχέση με τη φύση.

Ο φυσικός πλούτος έχει όρια και αποχτιέται εύκολα.

Αν θέλεις να κυβερνάς τη ζωή σου, σύμφωνα με την αληθινή λογική, μάθε πως ο πραγματικός πλούτος στον άνθρωπο, είναι ν' αρκείται στο λιγιστό. Ποτέ το λίγο δε λείπει.

Επίκουρος

Όπως καλλιεργούνται τ' άγονα εδάφη, πρέπει να καλλιεργείται και το πνεύμα.

Δεν αρκεί η διανομή της γης στους δούλοπάροικους· πρέπει αυτοί να νιώσουν ότι έχουν μερίδιο σε όλα τα εθνικά αγαθά· και πρώτ' απ' όλα στην παιδεία.

Όποιος καλλιεργεί το φυλετικό μίσος, εγκληματεί ενάντια στην ανθρωπότητα.

Μαρτί Χουσί

Η μονη ηδονή που δεν κουράζει ποτέ τον άνθρωπο, είναι η ηδονή της μάθησης.

Αριστοτέλης

Τόλμα! Έτσι θα προοδεύσεις. Χωρίς τόλμη δεν υπάρχει πρόοδος.

B. Ουγκώ

Ο δειλός πεθαίνει πολλές φορές πριν από τον αληθινό θάνατο, ενώ ο ανδρείος πεθαίνει μόνο μια φορά.

Σαίξπηρ

Ανδρείος είναι εκείνος, που θυσιάζεται για την τιμή του έθνους, ή για το καλό της ανθρωπότητας.

Σ. Φράσερι

«Η επιλογή που πρέπει να κάνουν σήμερα οι άνθρωποι των γραμμάτων και της τέχνης δεν είναι ανάμεσα στην ΕΣΣΔ και τις ΗΠΑ, όπως συχνά ισχυρίζονται οι αντικομμουνιστές. Είναι ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο του πολιτισμού μας. Δεν υπάρχει εδώ «χρυσή τομή»: μπορεί κανείς να είναι είτε μ' εκείνους που προετοιμάζονται για πόλεμο, είτε μ' εκείνους που απορρίπτουν την τυχοδιωκτική πολιτική του ιμπεριαλισμού, κι εργάζονται για την ειρηνική συνύπαρξη και τον αφοπλισμό.

K. Τσερνιένκο

Για την ενότητα και την ομόνοια

Η ενότητα δημιουργεί τη δύναμη.

Αξίζει περισσότερο να συμφιλιώνεσαι, παρά να χτυπιέσαι.

Εκεί που οι άνθρωποι φιλονικούν, οι λωποδύτες πλουτίζουν.

Δυό άνθρωποι ενωμένοι είναι ένας περίβολος απο σίδηρο, είκοσι χωρισμένοι ένας τρύπιος φράχτης.

Ο Ρήγας Φεραίος για τη βαλκανική αδερφοσύνη

«... Όλοι οι άνθρωποι Χριστιανοί και Τούρκοι, κατά φυσικόν λόγον είναι ίσοι... Ο Βούλγαρος πρέπει να κινείται όταν πάσχει ο Έλληνας και τούτος πάλιν δι' εκείνον, και αμφότεροι δια τον Αλβανόν ή Βλάχον...».

(Από τα άρθρα 3 και 34 της Χάρτας του)

- Πρέπει να σεβόμαστε την πραγματική ζωή και να 'χουμε δυσπιστία στις αργιογι υποθέσεις, ακόμα κι όταν ικανοποιούν τη φαντασία μας.
- Το ωραίο στην τέχνη είναι: η τέλεια αντιστοιχία, η πλέρια ταύτιση ιδέας και εικόνας.
- Το έργο τέχνης θα είναι πραγματικά ωραίο όταν ο καλλιτέχνης αποδόσει σ' αυτό, ό,τι είχε βάλει για σκοπό του.
- Η καλή ζωή σημαίνει και δουλειά. Είναι αδύνατο να ζει κανείς χωρίς να δουλεύει. Πραγματικά η ζωή δίχως δουλειά, θα ήταν όλο κλήξη.

Τσερνισέφσκι

«Τέχνη και Πραγματικότητα»

... Και δια να μιλώ την αλήθεια κατατρέχομαι από τους δυνατούς. Θέλουν την αλήθεια, κι όποιος την ειπεί κιντύνευει. Αλήθεια, αλήθεια, πικριά που είσαι! Οι δυνατοί ρωτούν για σένα και ύστερα σε κατατρέχουν! ...

Γιαν. Μακρυγιάννης

Λάμπρου Μάλαμα

Κορφολογήματα Πείρας και Ζωής

Δοκιμιακοί Στοχασμοί
Παρατηρήσεις και χαρακτηρισμοί
κρίσεις συγκρίσεις και σχολιασμοί

Ελεύθερο Πνεύμα

Αγάπη και ζωή

Το να γνωρίσει κανείς την αγάπη των αδερφών μας, είναι το πιο υπέροχο πράγμα στη ζωή.

Το να γνωρίσουμε την αγάπη αυτών που αγαπάμε, είναι η φωτιά που τρέφει ζωή.

Αλλά, να έχει κανείς την εκτίμηση αυτών που δε γνωρίζει, των άγνωστων που ξαγρυπνούν στα όνειρα και στη μοναξιά μας, στους κινδύνους και στις αποτυχίες μας, είναι κάτι πολύ πιο μεγάλο και πιο ωραίο, γιατί εκεκτείνει την ύπαρξή μας κι αγκαλιάζει όλες τις ζωές.

Πάμπλο Νερούινα

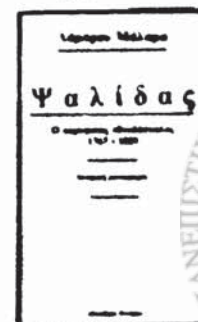
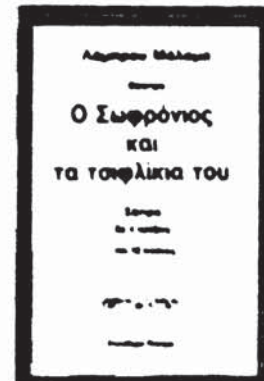
-Παιδική ηλικία και ποίηση- 1954

Η ιδανική, η γεμάτη με κοινωνικά ενδιαφέροντα και σκοπούς, είναι η καλύτερη και η πιο ενδιαφέρουσα ζωή, πάνω στη γη.

Μ. Ι. Καλίνιν

Η ευτυχία βρίσκεται στην ανάπτυξη και χρησιμοποίηση όλων των δυνάμεων και ικανοτήτων του ανθρώπου, για τη δημιουργία μιας ελεύθερης, χαρούμενης, εξασφαλισμένης, και πολιτισμένης ζωής στο λαό. Έξω από τη σχέση με την κοινωνία, χωρίς την κοινωνικά ωφέλιμη δραστηριότητα, δεν μπορεί να υπάρξει και ατομική ευτυχία.

Π.Α. Παβέλκιν

Με την Πειθώ των Αριθμών

Η πυθαγόρεια λογική σε γεγονότα, από διάφορες επίσημες στατιστικές

- Να που πάνε τα μεγάλα δάνεια. Οι εφημερίδες της Αθήνας χρωστάνε 8 δισεκατ. δρχ. Τη μερίδα του λέοντα χρωστάει όπως πάντα το Συγκρότημα Λαμπράκη 1.792.300.000.
- Οι σημερινοί Έλληνες εργάζονται μόνο 7 μήνες στους 12 του χρόνου, δηλαδή 220 μέρες, στις 365 που έχει ο χρόνος.
- Η Κυβέρνηση διόρισε στο δημόσιο το 1982, 10.806 υπαλλήλους, το 1983, 17.812 το 1984, 26.427 και το 1985 και 1986 υπολογίστε μόνοι σας.
- Τα στρέμματα στο Τατόι του βασιλιά Κ. Γλύξμπουργκ, ανέρχονται σε 42.000, στο Πολυδένδρι Αγίας Λαρίσης, 33.600 και στην Κέρκυρα 238.
- Στη χώρα μας καίγονται 600.000 στρέμματα δάση το χρόνο.
- Το 1985, η εισαγωγή ξένων αρτοσκευασμάτων στοίχισε 5 εκατομμ. δολάρια.
- Ένα παράδειγμα, από την κρατική μέριμνα για το βιβλίο και τον αθλητισμό στην Ελλάδα: Το 1983 για το βιβλίο διατέθηκαν μόνο 43 εκατομμ. δρχ. περίπου και για τον αθλητισμό σχεδόν 5 δισεκατομμύρια.
- 2.500 δισεκατομμ. δρχ. ξόδεψε το ΥΠΠΟ για την «Αθήνα πολιτιστική πρωτεύουσα, για το βιβλίο ούτε δεκάρα» και δεν συμπεριλήφθηκε καν στις διάφορες εκδηλώσεις.
- Το ποσοστό των αναλφάβητων και ημιαναλφάβητων στην Ελλάδα είναι μεγάλο και φτάνει τα 3.500.000 περίπου. Απ' αυτούς, ή δεν πήγαν καθόλου σε σχολείο, ή δεν έβγαλαν πολλοί ούτε το δημοτικό.
- Η ελληνική Εκκλησία έχει σε όλη τη χώρα 377 ιδιόρρυθμα ιδρύματα, αυτεξούσια, χωρίς κανέναν έλεγχο από την Πολιτεία. Η κρατική μάλιστα επιχορήγηση σ' αυτά, (ας αναφέρουμε ένα ετήσιο παράδειγμα το 1981), έφτασε στα 60.697.938 δρχ.
- Στην Κων/πολη, από 120.000 Έλληνες που ήταν προπολεμικά, έμειναν σήμερα μόνο 5.000.
- Η χώρα μας ξοδεύει για σπουδές, γιατρούς και τουρισμό στο εξωτερικό 200 εκατομμύρια δρχ. την ημέρα.
- Όπως ανάγγειλαν ειδικοί πνευμονολόγοι σε Συνέδριο, η Ελλάδα έρχεται πρώτη στη φυματίωση από τις χώρες της Ευρώπης.
- Η Ολυμπιακή Αεροπορική Εταιρεία, χρωστάει 43 δισεκατομμύρια δρχ.
- Το ποσοστό ανεργίας στους νέους της χώρας μας, φτάνει το 65%.
- Με τον ειδικό νόμο, 1591/86, 179 δημοσιογράφοι ακριβοπληρώνονται παχυλότατα από την ΕΡΤ.
- Στο μέγαρο Σταθάτου στη λεωφ. Βασιλ. Σοφίας δαπανήθηκαν τελευταία μόνο για χαλιά και κουρτίνες 26.000.000 δρχ.
- Από έκθεση του ΟΟΣΑ, η εθνική μας παραγωγή το 1987 θα έχει πτώση κατά 0,5%, αύξηση της ανεργίας κατά 390.000 και μείωση του ελλείματος εξ. πληρωμών σε 1.250 εκατομμ. δολάρια.
- Η Ελλάδα στις παραμονές του Β' Π. Πολέμου, είχε κατακλυστεί από 5.000 πράκτορες ξένων μυστικών υπηρεσιών. (Άγγλους, Γερμανούς, Ιταλούς, Αμερικανούς, Τούρκους, Βούλγαρους και Ιαπωνέζους).
- Στη χώρα μας έγιναν 50.000 αγωγές εξώσεων μέσα στο 1986.
- Ο αριθμός των φορέων του Αιήτς στην Ελλάδα φτάνει τις 5.000.
- Κάποια συμφωνία, ανάμεσα σε κράτος κι Εκκλησία, επί Κυβέρνησης Πλαστήρα στις 26-9-1952, υποχρέωσε το κράτος να πληρώσει 97.601.000.000 δραχμές (!) για την παραχώρηση του 1/3 της αξίας των εκκλησιαστικών κτημάτων, που υπολογίζονταν σε 141.333 στρέμματα αγρών, 601.544 στρέμματα βοσκοτόπων και 32.043 στρέμματα αγροληπτικά και εμφοτευτικά κτήματα.
- Από το 1974, ως το 1983, είχαμε στην Ελλάδα 12.402 νεκρούς από τροχαία δυστυχήματα, σε

ηλικίες από 15 ως 24 χρονών. Και 39.487 βαριά τραυματίες που το 1/10 απ' αυτούς πέθαναν. Υπήρξαν και 212.491 ελαφρά τραυματίες. Το 1984, σκοτώθηκαν στην άσφαλο 1.819, το 1985, 1.834, και μόνο ως τον Αύγουστο του 1986, 1.135.

Είμαστε η μόνη χώρα στην Ευρώπη με το μεγαλύτερο δείκτη τροχαίων ατυχημάτων.

● Στη Γαλλία, ιδιώτες και οργανώσεις ανοίγουν 460 «εστιατόρια της καρδιάς» όπως τα ονόμασαν, για να χορτάσουν την πείνα των φτωχών... Όταν παράλληλα 4 δισεκατομ. μερίδες βοδινού κρέατος είναι στις αποθήκες της ΕΟΚ.

● Ο πόλεμος του Ιράν-Ιράκ αφότου άρχισε, στοίχισε μέχρι σήμερα 1 εκατομμύριο νεκρούς, «εκατέρωθεν».

● Οι άνεργοι των χωρών της ΕΟΚ φτάνουν σήμερα τα 16 εκατομμύρια.

● Μέσα στο 1986 το Σαλβατόρ είχε 1.700 νεκρούς από τον εμφύλιο πόλεμο.

● Στις ΗΠΑ, ο ένας πολίτης στους 7 πεινάει. Το 40% είναι παιδιά και το 40% των άστεγων είναι βετεράνοι των πολέμων.

● Οι αντεπαναστάτες στο Αφγανιστάν, πήραν ως τώρα βοήθεια από τις Ην. Πολιτείες που ανέρχεται σε 1,5 δισεκατομ. δολάρια, κι από τη Δυτ. Γερμανία, την Αγγλία και ορισμένες αραβικές χώρες 1 δισεκατομ. δολάρια.

● Σε κάθε 100 Αμερικάνους, οι 3 βρίσκονται στη φυλακή.

● Μια πρόσφατη υπόγεια πυρηνική δοκιμή στη Νεβάδα από τις ΗΠΑ, είχε ισχύ 150 χιλιοτόνους και προκάλεσε σεισμική δόνηση μεγέθους 5,4 βαθμών της κλίμακας ρίχτερ, που έγινε αισθητός στις περιοχές του Λας Βέγκας.

● Το Παγκόσμιο Συνέδριο Ειρήνης που έγινε στην Κοπεγχάγη και συμμετείχαν 2.800 αντιπρόσωποι απόλο τον κόσμο, καταδίκασαν όλα τα πυρηνικά και χημικά όπλα, τις πυρηνικές δοκιμές και τον «πόλεμο των άστρων» που αποτελούν την εξωφρενικότερη παραφροσύνη όλων των εποχών.

● Ο «πόλεμος των άστρων» είναι τεχνικά αδύνατος, δηλώνουν 7.000 επιστήμονες και 15 κάτοχοι του βραβείου Νόμπελ.

● Ο μικρότερος πυρηνικός πόλεμος αν γίνει από την ανθρώπινη τρέλα, θα προκαλέσει 314.000.000 θανάτους.

● Από σήμερα μέχρι το 2.060, δηλαδή σε 73 χρόνια, οι υπεριώδεις ηλιακές ακτίνες θα προκαλέσουν 40 εκατομ. κρούσματα καρκίνου του δέρματος, από τα οποία οι 800.000 θα είναι θανατηφόρα.

● Τόσο ελεεινοί από τίφλα κι ενημέρωση είναι οι Αμερικανοί, απασχολημένοι αποκλειστικά μόνο στο «μαμ-κάκα-νάνι» και ιδιαίτερα οι φοιτητές, που το 60% στις ΗΠΑ όταν ρωτήθηκαν για το Σοβιετικό ηγέτη Μιχ. Γκορμπατσόφ, πολλοί απάντησαν πως είναι «χορευτής» ενώ οι περισσότεροι δεν ήξεραν με τι ασχολείται και ποιάς είναι!..

● Στην ΕΣΣΔ οι πολίτες εργάζονται 35 ώρες τη βδομάδα. Ενώ στις Ην. Πολιτείες εργάζονται 40 ώρες.

● Στη Νέα Υόρκη μέσα στο 1986, σημειώθηκαν 2.139 θάνατοι από Αίητζ. Δηλαδή 800 νεκροί περισσότεροι από την ίδια αρρώστια το 1985.

● Η παραγωγή πετρελαίου στην ΕΣΣΔ το 1986, έφτασε στο ρεκόρ των 650 εκατομμυρίων τόνων.

● Το 1985 οι επενδύσεις των Αμερικάνων, Ιαπώνων και Δυτικογερμανών στην Κίνα ανήλθαν σε 15 δις δολάρια.

● Κάθε χρόνο σε όλο τον κόσμο, πεθαίνουν από την πείνα 40 εκατομμύρια άνθρωποι.

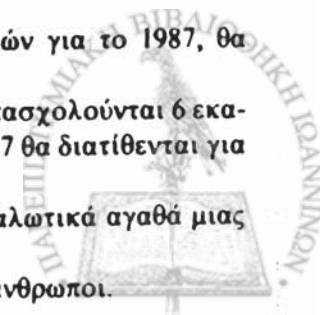
● Στην Ιταλία, εκκρεμούν 169.000 δίκες σε βάρος των μαφιών από τα τρομερά εγκλήματά τους και 45.000 είναι φυλακισμένοι.

● Το έλλειμμα του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού των Ηνωμ. Πολιτειών για το 1987, θα φτάσει στα 174,5 δισεκατομμύρια δολάρια.

● Στις στρατιωτικές και πολεμο-βιομηχανικές επιχειρήσεις των ΗΠΑ, απασχολούνται 6 εκατομμύρια άτομα. Το 1988, σε κάθε 100 δολάρια του κοινωνικού τομέα, τα 87 θα διατίθενται για εξοπλισμούς.

● Οι δαπάνες των εξοπλισμών στις ΗΠΑ, μειώνουν κατά 20% τα καταναλωτικά αγαθά μιας μέσης αμερικανικής οικογένειας.

● Από το κάπνισμα πεθαίνουν κάθε χρόνο σ' όλο τον κόσμο 2.500.000 άνθρωποι.

- Στη Χιλή, οι πολιτικοί εξόριστοι ανέρχονται σε 160.000. Και εκείνοι που αποτελούν «απειλή για την εθνική ασφάλεια» κι απαγορεύεται η επιστροφή τους στη χώρα, είναι 3.500.
 - Ο πρώην αρχιναξί αξιωματούχος των Ες-Ες του Χίτλερ και σημερινός πρόεδρος της Αυστρίας, Κουρτ Βαλτχάιμ, εισπράττει ως τ. γ. γραμματέας του ΟΗΕ ετήσια σύνταξη 81.650 δολάρια. Δηλαδή 1 εκατομ. δρχ. το μήνα.
 - Το 1985 στις ΗΠΑ, πέθαναν διπλάσιοι Αμερικανοί από δαγκώματα σκύλων... παρά από την όποια τρομοκρατία στην Ευρώπη.
 - Οι Ηνωμ. Πολιτείες με τους δρακόντειους νόμους των φυλετικών διακρίσεων, έχουν αφαιρέσει κάθε ανθρώπινο δικαίωμα και κάθε ελευθερία, σε περισσότερους από 35.000.000 μαύρους και άλλα περιθωριακά άτομα στη χώρα τους.
 - Ο ΕΟΤ και ο Γεν. Γραμματέας του που προσκάλεσε έναν Αμερικανό ηθοποιό τον Κλιφ Ρόμπερτσον σε κρουαζιέρα, στοίχισε 3.500 δολάρια περίπου.
 - Η Ιταλική Κυβέρνηση θα ξοδέψει φέτος για την πρόληψη του Αϊήτζ 37 εκατομμ. δολάρια· και η Ελλάδα 1 δισεκατομμύριο δρχ.
 - Κάθε χρόνο 3 εκατομ. άτομα πεθαίνουν σε όλο τον κόσμο από τη φυματίωση· και 4 με 5 εκατομ. παρουσιάζονται νέα παρόμοια περιστατικά.
 - Στους τελευταίους 18 μήνες, οι Ηνωμ. Πολιτείες πραγματοποίησαν 24 πυρηνικές δοκιμές. Και η ΕΣΣΔ προειδοποίησε ότι «αν κάνουν και την 25η θα επιχειρήσουν και οι Ρώσοι την πρώτη».
 - Το ποσοστό αυτοκτονιών των νέων στην Ιαπωνία, (την τόσο προηγμένη τεχνολογικά, και ευημερούσα οικονομικά) αυξήθηκε το 1986 σε 44%.
 - Το Πεντάγωνο ζήτησε από το Κογκρέσσο άλλα 2,8 δισεκατομμύρια δολάρια στα 289,2 δισ. δολ. που έχουν ήδη εγκριθεί για το στρατιωτικό προϋπολογισμό του οικονομικού έτους 1987 (που άρχισε τον Οκτώβρη).
- Απ' αυτά, 500 εκ. δολ. ζητούνται για το πρόγραμμα εγκατάστασης όπλων στο Διάστημα (SDI ή «πόλεμος των άστρων»), ενώ 110 εκ. δολ. προορίζονται για την έρευνα της SDI στους επόμενους μήνες.
- Σε 3 πόλεις του Καζακστάν, οι Αρχές συνέλαβαν 45 ναρκομανείς νέους με 50 κιλά χασίσι στην κατοχή τους· και ήταν απ' αυτούς που έκαναν επεισόδια και διαδηλώσεις στην 'Αλμα-'Ατα.
 - Στις Ηνωμ. Πολιτείες της Αμερικής κάθε 3 δευτερόλεπτα σήμερα, γίνεται κι ένα μεγάλο έγκλημα.

Δυο νέα έργα του Λάμπρου Μάλαμα

Κυκλοφορούν από τα κεντρικά βιβλιοπωλεία και τη δ/νση του συγγραφέα δυο νέα πρωτότυπα και διδαχτικά έργα του δ/ντή της Επιθεώρησής μας:

1) «Ψαλίδας ο κορυφαίος εθνοδασκαλός (1767 - 1829)». Μια υπεύθυνη κι εμπειριστατωμένη ιστορική μονογραφία, με πλούσια βιβλιογραφικά στοιχεία, για τον πνευματικό ηγέτη, το δάσκαλο των δασκάλων του γένους, τον προοδευτικό

αγωνιστή, τον έξοχο πατριώτη τον αναγεννητή της παιδείας Αθανάσιο Ψαλίδα και την εποχή του.

2) Ένα θεατρικό έργο σάτιρας σε 4 πράξεις και 12 εικόνες και τίτλο: «Ο Σωφρόνιος και τα τσιφλίκια του».

Μια πρόζα χαρακτήρων με σκηνική οικονομία, που αναφέρεται σε αγροτικό κίνημα και απαλλοτριώσεις, κι έρχεται πάντα σ' επικαιρότητα με την εκκλησιαστική περιουσία... δίνοντας μηνύματα κοινωνικού προβληματισμού, αυτοτιμωρία στην απληστία και δικαιοσύνη στο λαό.

Μηνύματα και απηχήσεις Από τον αγώνα του περιοδικού μας

Τον τελευταίο καιρό, πολλές αθηναϊκές και άλλες της διασποράς εφημερίδες, αναδημοσιεύουν κείμενα από το περιοδικό μας «Ελεύθερο Πνεύμα». Ανάμεσα σε άλλες, και η μεγαλύτερη σε κυκλοφορία στην Ελλάδα το «Έθνος» ανατύπωσε δικά μας σημειώματα και σχόλια, από τα τεύχη 60 και 61, σε τρεις πρόσφατες εκδόσεις του. Το ένα που είχε θέμα τη θλιβερή κατάσταση της νεολαίας μας, το άλλο σχετικά με τις λογοτεχνικές συντάξεις, και ένα για την αποτυχία του ΔΗ.ΠΕ.ΘΙ.

Ανάμεσα σ' άλλα ο ταχτικός συνεργάτης του διακεκριμένος λόγιος Θ. Α. Φραγκόπουλος τόνισε και τα παρακάτω:

«Η ιδιότητα και μαχητική Λογοτεχνική Επιθεώρηση «Ελεύθερο Πνεύμα» που εκδίδει ταχτικά ο δημιουργός της λόγιος και θιμόσοφος Λάμπρος Μάλαμας (και που ποτέ δε μασάει τα λόγια του) έχει πλούσια περιεχόμενα. Πέρα από την καθαρά λογοτεχνική του ύλη, έχει κείμενα που χαρακτηρίζονται κυρίως από την τολμηρή και γεμάτη απεριφραστή γενναιότητα σημειωματογραφία και σχολιογραφία του. Μπορεί κανείς να μη συμφωνεί σε όλα όσα γράφει εναντίον, του κάθε μορφής πνευματικού μας κατεστημένου· ωστόσο και εκεί ακόμα, ο τσουχτερός λόγος του, δεν παύει να είναι καιρός και να αντικατοπτρίζει μια λεβέντικη ψυχή.

.....
Γι' αυτό κι ευχαριστούμε το γνωστό κι αγαπητό συγγραφέα Λάμπρο Μάλαμα για τις μαρτυρίες του και τις φωνές του, που ευκαίω θα ήτανε, να διαβάζονται από κάθε άνθρωπο που ποιάει αυτό τον τόπο, και κάθε εστία πολιτισμού!...»

Θ.Α. Φραγκόπουλος
Αθήνα «Έθνος» 8/11/12/1986

Ο Τίμων Στρουθιάς για το «Ελ. Πνεύμα»

«Το λαμπρό και καταξιωμένο περιοδικό «Ελ. Πνεύμα» που εκδίδει και διειθύνει από την πρωτεύουσα της Ηπείρου, ο πολυγραφότατος και καταξιωμένος, ακάματος εργάτης των γραμμάτων Λ. Μάλαμας, ανεμίζει τους πλατιούς ορίζοντες της σκέψης, ταξιδεύοντας παντού, και υπερασπίζοντας τα μεγάλα ιδανικά του ανθρωπισμού, και του πολιτισμού. Απλώνει τα φτερά του και αγκαλιάζει το σημερινό κόσμο στις δομές του και στις εξελίξεις του. Το «Ε.Π.» ανεβάζει τον άνθρωπο σε φωτεινές κορυφογραμμές, σε ασύνορον ανθόκηπο, μ' όλα τ' αρώματα της δικαιοκρισίας και της προόδου. Σελίδες ζωντανές, αγωνιστικές, παλλόμενες, γεμάτες αλήθεια, αισιοδοξία κι ελπίδα. Με το στοχασμό της ουσίας, της καρδιάς και της συνείδησης, καλλιεργεί και προβάλλει όλα τα είδη του λόγου, όπως ο ίδιος ο τίμιος αγωνιστής δ/ντής του, ο άξιος των μουσών και των καιρών μας Λ. Μάλαμας, ακαταπόνητος κι εκρηχτικός στους πνευματικούς αγώνες, σταυροφόρος της δικαιοσύνης, του λαού και της ειρήνης...»

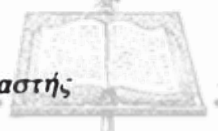
Τίμων Στρουθιάς, Λόγιος
«Αλλαγή», Πατρών

«Αγαπητέ και ανεκτίμητε Λ. Μάλαμα,
Το «Ελ. Πνεύμα» όταν έρχεται εδώ στο Βορόνεζ της Σοβ. Ένωσης, είναι για μένα η μεγαλύτερη χαρά κι ευτυχία και μ' απαλαίνει μου γλυκαίνει τον κόνο για την πατρίδα μας που τόσο αγαπώ! Το 61 τεύχος του περιοδικού σας που δημοσιεύσατε το ποίημα του Α. Κολτσώφ «Ο άνθρωπος» μου το πήρανε στο Μουσείο της Πόλης και μου ζητούν ακόμα ένα τεύχος με το αυτόγραφο σας. Σε κάποιες συναντήσεις μου στην Ένωση Συγγραφέων της περιοχής, μίλησα αρκετή ώρα για το «Ελ. Πνεύμα» και αναλύοντας τις εργασίες που δημοσιεύετε, μείνανε όλοι τους κατάπληχτοι!...»

Με βαθιά εκτίμηση
κι αγάπη

Γιώργος Βελλάς
Καθηγητής και μεταφραστής
Βορόνεζ-ΕΣΣΔ

Κριτική επιστολήΓια το νέο έργο του Λ. Μάλαμα
Ο Σωφρόνιος & τα τσιφλίκια του»Από τον ηθοποιό διηγηματο-
γράφο, ποιητή και κριτικόΑλέκο Χρυσοστομίδα

Αγαπητέ μου φίλε Λάμπρο

Σε μια εποχή που η διαστρέβλωση της αλήθειας και η διόγκωση της ψευτιάς, ο αποπροσανατολισμός του θεατρικού κοινού με τις διάφορες βαρύγδουπες αρλούμπες, και την παρουσίαση της θεατρικής πορνογραφίας ως υψηλής τέχνης, ήρθε η θεατρική σου σάτυρα «Ο Σωφρόνιος και τα τσιφλίκια του», σαν μαστίγωμα της ατιμίας, και σαν βροχόνερο στη θεατρική μας ανομβρία.

Οι ήρωές σου κινούνται γύρω μας, είναι δικοί μας, τους βλέπουμε να μας ξεγελούν να μας κοροϊδεύουν να μας ρουφάνε τον ιδρώτα μας «θεία εντολή» κι όμως εμείς δεν έχουμε το θάρρος να τους ξεσκεπάσουμε...

Γσύ με το έργο σου καταγγελία έρχεται με θάρρος που ποτέ δεν σου λείψε να τους απογυμνώσεις εξωτερικά κι εσωτερικά (ράσα συνείδηση) και νας μας τους παραδώσεις «προς κρίσιν».

Συνειδητοποιώ πια ύστερα κι από το άλλο πλούσιο θεατρικό σου έργο που μέρος του μόνο έχω διαβάσει πως η θεατρική σου γραφή έρχεται, να συμπληρώσει ένα κενό στη θεατρογραφία μας.

Γιατί δεν είναι μόνο, η «δράση», «τα ευρήματα» Εωσφόρος Μοιρασιά λιρών κ.λπ., «διάλογος καθαρά θεατρικός» που εμείς οι θεατρίνοι ξέρουμε να ξεχωρίζουμε...

Δεν είναι μόνο οι αφορισμοί, και οι ρήσεις, που απευθύνεις, αλλά ξέχωρα απ' όλα τούτα, συμπεράνα ότι καλά κατέχεις την τεχνική του θεάτρου...

Τούτο φαίνεται στους διαλόγους, στη διαίρεση των σκηνών, στη θεατρική οικονομία, όπως λέμε, και γιατί όχι στη σκηνοθετική σου αρετή (φαίνεται στις υποσημειώσεις σου και πολύ βοηθάνε το σκηνοθέτη)...

Και απορώ πως δεν βρέθηκε ένας από τις δεκάδες που επιδοτεί, ο ελλ. λαός, (εκών-άκων) να σκύψει στα έργα σου και να τ' αγκαλιώσει...

Κι αυτό φυσικά μιλάω για την Ελλάδα -- γιατί ξέρω ότι έξω σε ξέρουν οι θεατρικές σκηνές.

Δεν θά 'πρεπε όμως η κάποια απογοήτευση να σταματήσει τη δημιουργία σου... γιατί πώς να το κάνουμε φίλε Λάμπρο, η Τέχνη Σου οποιαδήποτε μορφή κι αν πάρει (θέατρο-πεζοποίηση) είναι αληθινή δημιουργία, όπως κι «Ο ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ».

Εύγε!

Σε φιλώ

Κι αντεύχομαι κάθε δημιουργία κι ευτυχία
Αλέκος Χρυσοστομίδης Κερατσίνι
3-1-87

Ο Γ. Κυριαζόπουλος ο γνωστός λόγιος και κριτικός δ/ντής του περιοδικού «Το σχολείο και το Σπίτι» σ' ένα πρόσφατο τεύχος του, που έγραψε για το νέο έργο του δ/ντή μας «Κορφολογήματα πείρας και ζωής» που κυκλοφόρησε τελευταία το «Ελεύθερο Πνεύμα», τονίζει ανάμεσα σ' άλλα και τα παρακάτω:

«Ο Λ. Μάλαμας, πλούσιος σε γνώση και πείρα ζωής, κατορθώνει το μεγάλο επίτευγμα της σύζευξης και της συμπύκνωσης γνώσης και πείρας, προσθέτοντας στην ανεξάντλητη δημιουργία του, τον καινούργιο θησαυρό σοφίας που μας χαρίζει σ' αυτό το βιβλίο του. Έργο που μαρτυρεί όχι μονάχα το φιλοσοφικό στοχασμό και την πνευματικότητα του συγγραφέα, αλλά και την αγωνιστική του επιθυμία — υποχρέωση να καταστήσει και όλους εμάς μέτοχους και ομοτράπεζους της συμπυκνωμένης σοφίας του, σαν πνευματικός άνθρωπος που γίνεται οδηγός και φωτιστής του λαού. Μας θυμίζει σε πολλά, έξω βέβαια από τη σοφία των σαλονιών του Λα Ροσφουκό τα «Ηθικά Αξιώματα». Το φωτεινό μυαλό του Λάμπρου Μάλαμα συμπυκνώνει τις ηθικές αξίες και έννοιες και την παγκόσμια σοφία στα 1285 αποφθέγματα = ψήγματα αποθησαυρισμένης σοφίας...»

Γ. Κυριαζόπουλος
Λόγιος παιδαγωγός και κριτικός

Αθήνα

Πρέπει να είμαστε θαρραλέοι, να παλεύουμε με τις αδυναμίες, να χρησιμοποιούμε με τόλμη το όπλο της κριτικής. Αυτό είναι ένα ισχυρό κίνητρο για το λογοτέχνη που πρέπει πάντα να αισθάνεται και να είναι μαχητής.

Γιούλιαν Σιμόνοφ

«Φίλτατε Λάμπρο,

Σαν προσφορά στην πολυπόθητη ειρήνη, σου στέλνω ένα πεζοτράγουδο, και τις ολόθερμες ευχές μου, για υγεία και δύναμη, να υψώνεις πάντοτε στεντόρεια τη φωνή της αλήθειας από το θαιμάσιο «Ελεύθερο Πνεύμα»... το μοναδικό σ' όλη την ελληνική επικράτεια.»

Με πολλή εκτίμηση
Παν. Ι. Παναγούλιας
Καθηγητής και συγγραφέας
Αθήνα

«... Για το περιοδικό σας «Ελ. Πνεύμα» πρέπει να σας πω, ότι, για μένα, αυτό, ήταν κάτι σπάνιο! Μου άρεσε πάρα πολύ και φυσικά εδώ πάνω το βλέπω για πρώτη φορά. Εκτίμησή μου είναι ότι αποτελεί μια μεγάλη προσφορά για την καλλιέργεια των Γραμμάτων και Τεχνών στη χώρα. Κι απότι ξέρω, δεν εκδίδονται ανάλογα τέτοια περιοδικά στην ελληνική επαρχία. Δυστυχώς το εκμεταλλευτικό σύστημά μας, δεν ευνοεί τα γράμματα και τις ωραίες και φιλότιμες προσπάθειες που γίνονται για την ανάπτυξή τους. Καταλαβαίνω λοιπόν πολύ καλά τις αγωνίες, τις δυσκολίες και τα εμπόδια που συνεπάγεται αυτή η έκδοση. Επιθυμώ να με γράψετε συνδρομητή καθώς και το Δημ. Σχολείο που εργάζομαι...»

Με τιμή κι εκτίμηση
Σίμος Καρπουχτής
Δάσκαλος Καστανούσα
Σερρών

«Αγαπητέ μου Λάμπρο,

Διάβασα το πρώτο μέρος από την περιήγησή σου στην Ιταλία. Η ιστορική περιγραφή σου για την Πομπηία, ήταν για μένα μια γραφή αισθητικής απόλαυσης εξαισία, μια πολύ ευάρεστη αναθύμηση και δικών μου εντυπώσεων. Είσαι αξιοθαύμαστος. Περιμένουμε και συνέχεια...»

Γεια-χαρά σου
Βαγγέλης Σουλτάνης
ποιητής-Θεσ/νίκη

«Αδερφέ Λάμπρο

Περιμένουμε πάντα το λαμπρό αποκαλυπτικό και διδαχτικό σου «Ελ. Πνεύμα» με ιδιαίτερη χαρά κι αγαλλίαση. Χαιρόμαστε μ' όλη μας την ψυχή την παραδειγματική πνευματική σου αγωνιστικότητα, που προσπαθεί μέσα στη θύελλα που περνάμε, να επιβάλει τη λογική,

την αλήθεια, το δίκαιο και την προκοπή γιαυτόν τον πολύπαθο λαό μας, που έχει όπως ξέρεις και τιμάς τόσα πολλά χαρίσματα... αλλά, του λείπουν τα καλά γκισέμια...»

Με πολλή αγάπη
Δημήτρης Ζάννης
Γεωπόνος και Λόγιος — Βόλος

Ο Βασίλης Γ. Κατσαβός για το «Ε.Π.» και για τη φυσική λαϊκή μας γλώσσα:

«Αγαπητέ μου Λάμπρο,

Παίρνω το «Ελ. Πνεύμα» συχνά και το χαιρομαι και το εκτιμώ για την ευθύτητα, την εντιμότητα και τη λεβεντιά του. Σ' αυτό τον κόσμο της παρακμής, της σύγχυσης και της αρρώστιας, φωνές όπως η δική σου, αποτελούν σωστή ευλογία...

Υποθέτω εκρόσεξες την έντονη και πολλαπλή κίνηση που σημειώνεται τον τελευταίο καιρό από τους αιώνιους αντίμαχους της φυσικής - λαϊκής γλώσσας, που παριστάνουν βέβαια τους «δημοτικιστές», αλλά που στην ουσία είναι σκέτοι καθαρευοισιάνοι.

Το δυστύχημα είναι ότι αυτοί από μας, που διαθέτουν σήμερα προσβάσεις και μέσα (λογουχάρη ο φίλος μου ο Κριαράς) δεν υιοθετούν δυναμικές και ριζοσπαστικές λύσεις. Οι άλλοι αγωνιζόμαστε όσο και όπου μπορούμε, δυστυχώς ασυντόνιστα ακόμα.

Μέσα στην όλη προσωπική μου έγνοια για το θέμα, σκέφτηκα ότι θα ήταν χρήσιμο να ταρακουνήσουμε λίγο τα νερά και στα Γιάννινα, προβληματίζοντας προπαντός τη φοιτητική νεολαία, ένα χώρο όπου οι αντίπαλοι μας (του τύπου Μπαμπινιώτη) μας πήραν, είν' αλήθεια, φαλάγγι.

Το βάζω στην κρίση σου και σε παρακαλώ να μου γνωρίσεις ό,τι σκεφτείς πάνω σ' αυτό. Αν συμφωνήσεις, να οργανώσουμε μια εκδήλωση, που θα περιλαμβάνει μια ή δυο εισηγήσεις (από μένα και —αν θέλεις— από σένα ή κάποιον άλλον, τον Κριαρά, ας πούμε), και στη συνέχεια, ανοιχτό διάλογο και συζήτηση με τους ακροατές...»

Σε χαιρετώ πολύ φιλικά και περιμένω
Βασίλης Κατσαβός
Φιλοθέη

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Πνευματικά και Καλλιτεχνικά Γεγονότα

Καίσαρες Ντε Σάντης. ο ποιητής της Στερνατίας

Του Παναγιώτη Πιτσιλά

Όταν γεννιέται ένας ποιητής, ένα σκοτάδι πιθαίνει.

Και όταν φεύγει, φωτιά αφήνει στην εστία της ποίησης και μας ζεσταίνει.

Ο Καίσαρης Ντε Σάντης ήταν ο ποιητής της Στερνατίας, ελληνόφωνη πόλη του Σαλέντου της Κάτω Ιταλίας. Ήταν ένας από τους τελευταίους που έγραψαν στην ελληνική σαλεντινή διάλεκτο. Γεννήθηκε στη Στερνατία το 1920. Η ζωή του ήταν γεμάτη στερήσεις και βάσανα. Ξενιτεύθηκε στη Γερμανία για αρκετό χρονικό διάστημα ως εργάτης. Εκεί συνάντησε πολλούς Έλληνες μετανάστες, από την Ελλάδα και κοντά τους έμαθε την ελληνική. Η πρώτη Καλημέρα και η τελευταία Καληνύχτα ήταν:

«Αόρφια σας αγαπώ!».

Έτσι πάντα στην καρδιά του τη Στερνατία με τους ανθρώπους της. Το υψηλό καμπαναριό της εκκλησίας και την Ελλάδα.

Μα πότερο απ' όλα, τον έκαιγε η μητρική του γλώσσα. Η ελληνική σαλεντινή διάλεκτος που έγραφε και τα ποιήματά του. Δεν μπορούσαν να τον κρατήσουν τα πλούτη της Γερμανίας.

Τι αυτό, σαν χελιδόνι γύρισε στη μητρική φωλιά. Τα λίγα ζίσταίνει η γλώσσα και το έκαιε πολλά.

Το πρώτο του ποιητικό βιβλίο εκδόθηκε το 1983. Έχει οι προς έκδοση τουλάχιστον άλλα 4-5 βιβλία. Θα βριθεί κανείς να τα εκδώσει;

Το όνειρό του ήταν να έρθει στην Ελλάδα. Κι εκεί

που προγραμματίζε για το 1987, πριν καν μπει ο καινούριος χρόνος προ-παραμονή πρωτοχρονιάς, μας αποχαιρέτησε!...

Το όνομα Ελλάδα τον έκαιγε. Όλα ήταν Ελλάδα. Και όταν μιλάμε Ελλάδα δεν εννοούμε μόνο ένα γεωγραφικό χώρο. Αλλά, τη γλώσσα και τους ανθρώπους της. Τη γλώσσα και την ιστορία της. Τη γλώσσα και τον πολιτισμό της. Τον Οδυσσέα, τις θάλασσες, τον ήλιο της ποίησης του Ομήρου. Όλα του μιλούσαν μέσα του. Και τ' άφωνα τα έκαιε τραγούδι.

Ντε Σάντης, όταν διάλεγες το δρόμο της προσφοράς για τους άλλους, όταν ζέσταινες στα δυο σου στήθη τη μητρική ελληνική σου γλώσσα, έβαζες ένα λιθάρι στο οικοδόμημα ζωή.

Όταν έγραφες ποιήματα όργωνες τη γη. Αυτό έκανες ποιητή. Σήκωνες τα βάρη να έρθει το αύριο βέβαιο. Το αύριο με την παράδοση μαζί. Τι η γραφή είναι ο μόνος άσβηστος ήλιος του χρόνου, που διαδοχικά περνάει από μέσα μας.

Ο Ντε Σάντης στο ποίημά του ΑΝΘΡΩΠΟΣ (ΑΝΘΡΩΠΟΣ) γράφει:

Rápi tu pu anammeni e'nn'arti
fidho zzeró tu novembriu pú o anemo i pérni
dendro xloro oi zzeró pú ó ragáno is pánni
zzilo lettó ói xronδό pu foria n'ó cazzi
lino pu annati ce oinemo to svinni
canno pu mon'anemo paí ce statti a finni
Tuo iñe ívo. ΑΝΤΡΕΠΟ!

ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ράπα (καλαμιά) του σιταριού που θα ξεραθεί /
ξερό φύλλο του Νοέμβρη που άνεμος το παίρ-
νει / πράσινο δένδρο ή ξερό που το σπα ανε-
μοστρόβιλος / λεπτό ξύλο ή χονδρό που θα το
κάψει η φωτιά /, λύχνος που ανάβει και σβήνει
ο άνεμος / καπνός που φεύγει με τον άνεμο και
αφήνει στάχτη. / Αυτός είμαι εγώ. ΑΝΘΡΩ-
ΠΟΣ.

Λάμπρου Μάλαμα:
Εφτά Μονόπραχτες
Κωμωδίες

Πώς λειτουργεί και αναπτύσσεται η λογοτεχνία στην Πολωνία

Ενημερωτικές εντυπώσεις
της Μαρίτσας Παρασκευά
Από το «Ποιητικό Φθινόπωρο»
Της Βαρσοβίας

Το «Ποιητικό Φθινόπωρο» Της Βαρσοβίας είναι ένας θεσμός που ξεκίνησε πριν από 15 χρόνια, καθιερώθηκε και συνεχίζεται σε χρονιάτικη βάση, κάθε Σεπτέμβρη με επιτυχία μέχρι και σήμερα.

Στόχος του είναι να φέρει σε άμεση επικοινωνία τους σύγχρονους Πολωνούς ποιητές με τα διάφορα ρεύματα της εποχής και τους συναδέλφους άλλων χωρών. Να δώσει έξω από τη χώρα την εικόνα της κουλτούρας της και γενικότερα της πολιτιστικής της στάθμης. Να προβάλλει το έργο των πνευματικών της ανθρώπων. Και παράλληλα να φέρει κοντά στον πολωνικό λαό μια εικόνα του έργου, όσων ζουν και εργάζονται πνευματικά σε άλλες χώρες.

Η διάρκειά του είναι 6 μέρες.

Εκτός από τις εργασίες που γίνονται σ' αυτό, τις ποιητικές βραδιές γνωριμίας που οργανώνονται και που αφιερώνονται τόσο στους Πολωνούς ποιητές (από τους πρώτους ρομαντικούς ως τους σύγχρονους) όσο και στους ξένους εκπροσώπους. Παράλληλα λειτουργούν εκθέσεις ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ.

Αυτό που κάνει εντύπωση από την πρώτη στιγμή που θα βρεθεί κανείς στην Πολωνία είναι: η υψηλή πολιτιστική στάθμη του λαού της, ο σεβασμός και η αγάπη που αυτός τρέφει για τις ρίζες, τις παραδόσεις, την ιστορία του. Και η φιλοξενία του.

Μια άλλη έκπληξη για μας τους Έλληνες πνευματικούς ανθρώπους είναι: η οργάνωση και τα δικαιώματα των Πολωνών συναδέλφων.

Υπάρχει μια Ένωση Πολωνών Λογοτεχνών που ιδρύθηκε το 1920. Μέλη της είναι το 75% των Πολωνών λογοτεχνών (σύνολο 800 μέλη. Μέσα σ' αυτούς συμπεριλαμβάνονται κριτικοί βιβλίου και μεταφραστές). Διοικείται από Συμβούλιο που καλύπτει όλες τις ιδεολογικές τάσεις.

Στεγάζεται σ' ένα παραδοσιακό κτίριο της Βαρσοβίας κοντά στην παλιά αγορά NTOM ΛΙΤΕΡΑΤΟΥΡΙ, ονομάζεται.

Μέσα εκεί υπάρχει και λειτουργεί ξενώνας για όσους λογοτέχνες έρχονται από την επαρχία, καθώς και για τα μέλη της οικογένειάς τους. Εστιατόριο και καφενείο, καθημερινά, όλες τις ώρες της ημέρας, για όλους γενικά τους λογοτέχνες.

Ο τιμοκατάλογος εδώ, είναι κατά πολύ χαμηλότερος από εκείνον των αντίστοιχων καταστημάτων.

Στο ίδιο κτίριο στεγάζονται τα γραφεία της Ένωσης. Υπάρχει αμφιθεατρική αίθουσα διαλέξεων βιβλιοθήκη πλούσια σε υλικό (βιβλία, κασέτες, αρχείο).

Με τον ίδιο τρόπο, όπως της Κεντρικής Ένωσης, είναι οργανωμένες και οι τοπικές Ενώσεις των άλλων πόλεων. Μία σε κάθε πόλη.

Σε κάθε βήμα, σε κάθε εκδήλωση, είναι κατάδηλο το πόσο οι Πολωνοί εκτιμούν τον πνευματικό μόχθο και τους ίδιους τους δημιουργούς. Και πόσο η Πολιτεία δίνει το προβάδισμα και φροντίζει για το ανέμβαση της κουλτούρας και της πολιτιστικής εξέλιξης του λαού.

Ο λογοτέχνης, εκτός του ότι σαν εργαζόμενος θα απασχοληθεί σε αντικείμενα που έχουν σχέση με τα ενδιαφέροντα του και τις γνώσεις του, θα πληρωθεί για κάθε τι που θα προσφέρει από τα συγγραφικά του δικαιώματα για κάθε βιβλίο του, που το τираζ του, δεν είναι παρακοιμημένο, ως το ποίημα ή ένα απόφθεγμα του, που θα τυπωθεί σ' ένα περιοδικό ή εφημερίδα. Ή θα μεταδοθεί από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

Οι λογοτέχνες και γενικά οι καλλιτέχνες, έρχονται σε άμεση επαφή με το κοινό. Κάνουν διάλογο για τη λογοτεχνία με τους μαθητές και τους σπουδαστές στα σχολεία, ορισμένες ώρες κάθε μήνα και αμείβονται γι' αυτό.

Μα πάνω από την αμοιβή, με τίποτα δεν ανταλλάσσεται η εμπειρία αυτή. Να κοιτάξεις το έργο σου μέσα από ένα κρυστάλλινο καθρέφτη, όπως είναι το μιαλό των νέων. Πόσα ερεθίσματα για δημιουργία μέσα απ' αυτούς τους διαλόγους; Τι αυτοκριτική και νιστέρι στη σκέψη και στον τρόπο έκφρασης;

Πώς αυτοί οι άνθρωποι να μην εξελιχθούν; Πώς να μην παράγουν. Πώς να μην πατήσουν βουνοκορφές. Πώς; Όταν η Πολιτεία αναγνωρίζει και προσφέρει κίνητρα κι όταν το αναγνωστικό σου κοινό, τρέφει και μπορεί ν' αξιολογήσει την προσφορά σου, γιατί έχει πάρει την ανάλογη παιδεία μέσα από τη στοιχειώδη εκπαίδευση;

Κάθε λογοτέχνης που ολοκληρώνει το έργο του, καταθέτει τα χειρόγραφα του στον εκδοτικό οίκο. Εκεί θα διαβαστεί από τον κριτικό που θα δώσει την έγκριση για την έκδοση. Από εκεί και ύστερα, η διαδικασία αρχίζει. Όλα βέβαια με κρατικά έξοδα. Για να μη σχολιάσουμε την ποιότητα της έκδοσης.

Ο λογοτέχνης θα συνεργαστεί μ' εκείνον που θ' αναλάβει την εικονογράφηση του βιβλίου του. (Εκεί ακόμα και οι ποιητικές συλλογές έχουν εικονογράφηση) κι αυτή η συνεργασία είναι μιας άλλης ποιότητας και επιπέδου, γιατί η παιδεία και η νοσητροπία τους, είναι σε πολύ υψηλότερο επίπεδο από τη δική μας.

Λάμπρου Μάλαμα:

Ο Σωφρόνιος και τα τσιφλίκια του

Ομιλίες του Α. Μάλαμα

Ο δ' ντής της Περιοδικής μας Επιθ' σης Α. Μάλαμας έδωσε και στο τελευταίο τρίμηνο του 1986, 12 ομιλίες από το Ραδιοφωνικό Σταθμό της Ηπείρου (ταχτικές εκπομπές κάθε Τρίτη ώρα 11.05) με θέματα:

1) «Ιστορικές αλήθειες — Πρόσωπα και ντοκουμέντα από τον πόλεμο του 1940». 2) «Αντινομίες Ελλήνων». 3) «Το νόημα και η αξία της Δημοτικής και βυζαντινής ποίησης και μουσικής και μερικά στοιχεία συγκριτικής». 4) «Για την ειρήνη και το νέο χρόνο».

Η ΠΣΕ τίμησε τη «Γυναίκα της Πίνδου»

Η Πανεπειρωτική Συνομιλνία Ελλάδας, για την εθνική επέτειο της 28 Οκτώβρη 1940, αφιέρωσε γιορτή στη «Γυναίκα της Πίνδου». Την εκδήλωση οργάνωσε η Επιτροπή Γυναικών σε συνεργασία με την Επιτροπή Νεολαίας, την 1η Νοέμβρη στην αίθουσα της ΠΣΕ Κλεισθένους 15, Αθήνα. Το πρόγραμμα είχε ομιλίες, αφηγήσεις αγωνιστριών από το πολεμικό μέτωπο, χορούς και τραγούδια.

Διαλέξεις Αλβανών Λογοτεχνών

Οι διακεκριμένοι Αλβανοί συγγραφείς Λαζάρ Σιλίκι τ. Γεν. Γραμμ. της Ένωσης Συγγραφέων και Καλλιτεχνών Αλβανίας, και ο ποιητής, μεταφραστής και κριτικός Πάνος Τσούκας, γνωστός της Ελληνικής Μειονότητας που πολλά πρόσφερε στην ανάπτυξη των Ελληνοαλβανικών Γραμμάτων, έδωσαν διαλέξεις το Νοέμβρη στα Τρίκαλα, στη Λάρισα και στην Καρδίτσα, με θέμα «Ποίηση και Λογοτεχνία στη Σοσιαλιστική Αλβανία» προσκαλεσμένοι από πνευματικούς και καλλιτεχνικούς φορείς της πολιτιστικής ζωής.

Τιμή στον Φ. Γιοφύλλη

Στη «Νέα Σκέψη» του Χρ. Κουλούρη Ζαλόγγου 8, Αθήνα, έγινε στις 10 Δεκέβρη φιλολογικό μνημόσυνο του αλησμόνητου ευγενικού και υποδειγματικού λογοτέχνη και δημοσιογράφου Φώτου Γιοφύλλη (Σπύρου Μουσούρη). Την ωραία και σεμνή πνευματική και αγωνιστική φησιογνωμία του Κερκυραίου ποιητή, κριτικού και λαογράφου, (που άξια τον αντιπροσωπεύει στη ζωή, η εξαιρετική συντροφισιά του ζωγράφου κ. Ναυσικά Γεωργιάδη-Μουσούρη), ζωντάνιψαν ανάμεσα σε πλειάδα συναδέλφων οι ποιητές Χρήστος Πύρπασος και Τάκης Νατσούλης μετά από εισαγωγή του Χρ. Κουλούρη. Απαγγέλιες ποιημάτων του αείμνηστου Γιοφύλλη, απέδωσαν οι κυρίες Σοφία Στρέζου και Μαίρη Χρήστου.

Βραβείο «Ιπεχτσιό» στον ποιητή Π. Τσουτάκο

Από τον ετήσιο βραβειοδοτικό θεσμό που έχει καθιερώσει πριν από χρόνια η άξια γυναίκα του φερόνυμου δολοφονημένου Τούρκου δημοσιογράφου και τίμιου αγωνιστή για τα προοδευτικά και ανθρωπιστικά ιδανικά των δυο λαών μας και την ειρήνη, εφέτος η κριτική επιτροπή, απένειμε το Α' βραβείο στον παλαίμαχο και γνωστό ποιητή της ειρήνης Παναγιώτη Τσουτάκο. Τον συγχαίρουμε..

Η Μαρία Δημάδη στην οθόνη

Ολοκληρώθηκε το γύρισμα του σήριαλ για την ΕΡΤ 2, σε 6 επεισόδια της Μαρίας Δημάδη με σκηνοθέτη το Γιώργο Πολίτη, στην περιοχή Αγρινίου. Μ' αυτό αξιοποιείται μια σπουδαία πτυχή της εθνικής μας Αντίστασης και μια ηρωίδα πατριώτισσα που εκτελέστηκε σαν κατάσκοπος του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ από τους χιτλερικούς στις 3/8/44. Η τόσο διδαχτική και συγκινητική ιστορία της Δημάδη που εργαζόταν στην υπηρεσία των Γερμανών για λογαριασμό της Αντίστασης, οφείλεται στο ομώνυμο βιβλίο του αντιστασιακού συγγραφέα Φίλιππα Γελαδόπουλου, που με ερευνητικό μόχθο, αξιοποίησε τα ντοκουμέντα κι έφερε σε φως την ανεκτίμητη ηρωίδα.

Πρωταγωνιστούν οι ηθοποιοί Ελένη Σάνιου, Βασ. Κολοβός, Χρ. Πάρλας και άλλοι, με τηλεοπτική διασκευή Βαγγ. Κατσάνη.

Διάλεξη του Απ. Τόλη

Ο πρόεδρος της Ιατρικής Εταιρίας Γιαννίνων διακεκριμένος παιδίατρος και λόγιος κ. Απόστολος Τόλης έδωσε το Νοέμβρη στην αίθουσα της Ετ. Ηπ. Μελετών στα Γιάννινα, μια πολύ σπουδαία και διαφορετική διάλεξη, με θέμα: «Η συμπτωματική θεραπεία σήμερα». Στο τέλος της ομιλίας του ακολούθησε και συζήτηση.

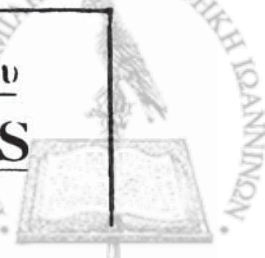
Ο λόγιος Γρ. Στεργιούλης

Ο Καρδιτσιώτης λόγιος και συγγραφέας κ. Γρηγόρης Στεργιούλης που έχει βραβευτεί και για λαογραφικές του εργασίες και είχε διατελέσει και αναπληρωτής νομάρχης Λάρισας, τοποθετήθηκε σαν έπαρχος στο ποιητικό νησί του αλησμόνητου φίλου και αγωνιστή ποιητή Φώτη Κάβου (Τριφύλλη) στα Κύθηρα. Η επιλογή του κ. Στεργιούλη από τους αρμόδιους για το ξακουστό «Τσιρίγο» είναι πολύ ταιριαστή, για επίζητες κι εποικοδομητικές υπηρεσίες, ιδιαίτερα και στην πολιτιστική ζωή του γραφικού νησιού.

Παναγιώτη Τουτάκου

AVIS AMORIS

Ποιήματα

Ο Γρηγόρης Τραγγανίδας

Ο πολυθαύμαστος για το νεαρό της ηλικίας του (μαθητής λυκείου) ποιητής που ζει και δημιουργεί στην Αθήνα Γρηγόρης Ν. Τραγγανίδας και που πρωτοφανέρωσε το πρόωρα ώριμο φυσικό του ταλέντο με ποιητικά βιβλία για την ειρήνη και άλλα κοινωνικά θέματα, από τα 13 του χρόνια, φέτος απόσπασε κι ένα βραβείο από το Κέντρο Αναζήτησης της Σύγχρονης Ποίησης στην Κατάνια της Ιταλίας, με το έργο του «Ο χορός του μικρού κύκνου». Τον συνοδεύουν οι ευχές και η αγάπη μας.

Λυρικό δράμα
του Ιωσ. Παπαδάτου

Ο νέος συνθέτης κ. Ιωσήφ Στ. Παπαδάτος, σπουδαγμένος και στην Ευρώπη, πήρε μέρος τον περασμένο Αύγουστο στη «Γιορτή της Όπερας στο Μεγάλο Κάστρο» στο Ηράκλειο Κρήτης.

Είχε δημιουργήσει ανάμεσα στα 9 μονόπρακτα λυρικά δράματα, τη δική του Όπερα με τίτλο «Λευκός Πετρή». Έτσι απόδειξε πάλι την εμπνευσμένη, και πρωτότυπη μουσικοσυνθετική του δύναμη και τέχνη και καταχειροκροτήθηκε.

Έκθεση Σπ. Μελετζή

Στην Πρέβεζα, από την 1 ως τις 15 Αυγούστου, σε αίθουσα του δημαρχείου, ο διακεκριμένος φωτογράφος του Αγώνα της Εθνικής Αντίστασης Σπύρος Μελετζής, εξέθεσε 100 πίνακες φωτογραφιών απ' όλη την Ελλάδα, που χάρηκαν πολλοί επισκέπτες την τέχνη και τις υπέροχες όψεις της απaráμιλλης ελληνικής φύσης που αποθανάτισε ο βετεράνος καλλιτέχνης.

Ο Δήμος Γιαννίνων τίμησε το Δεκέμβρη στην αίθουσα της Ζ.Π.Α. τον καθηγητή της αρχαιολογίας Σωτήρη Δάκαρη, τον ιστορικό συγγραφέα Λεάνδρο Βρανούση, τον ποιητή και κριτικό Τάκη Σιωμόπουλο και τον ιστοριοδίφη, λαογράφο και συγγραφέα Κώστα Λαζαρίδη, για την προσφορά τους στην παιδεία και στον ηπειρωτικό πνευματικό πολιτισμό.

Λάμπρος ΜάλαμαςΠολεμώντας
τους
ναζήδεςΔ
Ι
Η
Γ
Η
Μ
Α
Τ
Α1
9
4
3
●
1
9
4
4

«Ελευθερο Πνευμα»

«Πολεμώντας τους ναζήδες» είναι 52 πατριωτικά, ιστορικά και ψυχολογικά διηγήματα, βγαλμένα μέσα από τη φωτιά του πολέμου, ενάντια στους φασίστες καταχτητές του 1943-1944.

Μαίρης Ηλία Τράνακα

«Κέντρο Ξένων Γλωσσών»
Ιταλικά - Αγγλικά - Γαλλικά -
Γερμανικά

Ραγκαβή 67 & Παναγιωταρά
(Γωνία) - Γκόζη - Αθήνα 114.75
ΤΗΛ.: 6444397

Εμπιστευτείτε τα παιδιά σας στην παραπάνω Νέα Σχολή ξένων γλωσσών που εγκαινίασε πρόσφατα η διακεκριμένη καθηγήτρια κ. Μ. Τράνακα με υποδειγματική ηθική και διδασκαλική συνείδηση και βαθιά συναίσθηση ευθύνης και ακεραιότητας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ